

GHIDUL CONSUMATORULUI DE ENERGIE ELECTRICĂ

Chișinău, Republica Moldova
Noiembrie 2009

CZU 620.9(036)
G 49

Lucrarea este elaborată în cadrul asistenței tehnice acordate Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică de către Agenția pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională din Suedia (Sida).

Elaborare și redactare: **Tanya Daniel Lujanskaya**, expert local, Alianța pentru Eficiență Energetică și Regenerabile

Experți: **Evlampie Donos**, doctor, conferențiar universitar
Lilian Barcaru, Șef Secția Monitorizarea Calității Serviciilor, ANRE
Mihai Ciocanu, specialist principal, Secția Monitorizarea Calității Serviciilor, ANRE
Veronica Muruziuc, specialist principal, Direcția Juridică și Protecția Consumătorului, ANRE
Andrei Sula, specialist principal, Direcția Reglementări și Licențiere, ANRE

Design copertă, paginare, tehnoredactare: Oxana Dosca

Editură: „ELAN INC”

Tipar: „ELAN POLIGRAF”

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Ghidul consumatorului de energie electrică - SIDA Moldova
Ch.: “Elan INC” SRL, 2010 (Tipogr. “Elan Poligraf” SRL). – 160 p.
1500 ex

ISBN 978-9975-66-170-6

CUPRINS

Cuvînt înainte	5
Glosarul termenilor și noțiunilor	7
I. Situația în sectorul energetic	13
II. Drepturi și obligațiuni	29
III. Contractarea	39
IV. Calitatea serviciilor	49
V. Racordarea	61
VI. Deconectarea și reconectarea	71
VII. Evidența consumului de energie electrică	81
VIII. Facturarea	93
IX. Soluționarea litigiilor	109
X. Economisirea energiei electrice	115
XI. Întrebări și răspunsuri	125
Anexe	143
Anexa 1. Telefoanele Serviciului 24/24	145
Anexa 2. Aviz de racordare	148
Anexa 3. Lista telefoanelor Inspecțiilor energetice teritoriale	150
Anexa 4. Durata de utilizare de către consumatorii casnici a receptoarelor electrice pentru facturarea în paușal a consumului de energie electrică	153

CUVÎNT ÎNAINTE

Dragă consumator,

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică ("ANRE") Vă oferă în atenția Dvs. "Ghidul consumatorului de energie electrică" elaborat cu sprijinul companiilor de consultanță „SWECO International AB” (Suedia) și „Pierce Atwood” (SUA) în cadrul asistenței tehnice acordate Republicii Moldova de către Agenția pentru Cooperare și Dezvoltare Internațională din Suedia (SIDA).

Ghidul consumatorului este destinat celor peste 1 milion 227 mii consumatori de energie electrică. Acesta are drept scop informarea Dvs. privind principalele drepturi și obligații, parametrii de calitate, contracte, factură, căile și procedurile de soluționare a neînțelegerilor sau litigiilor apărute, etc.

Motivul principal pentru elaborarea ghidului îl constituie numărul impunător de petiții anual primite de către ANRE în care solicitați explicații și consultări asupra problemelor confruntate la alimentarea cu energie electrică.

Ghidul reprezintă o încercare de a răspunde la majoritatea întrebărilor care Vă preocupă; cuprinde prevederi și explicații privind aplicarea actelor normative și de reglementare; oferă recomandări privind protecția drepturilor Dvs., precum și răspunsuri la cele mai frecvente întrebări adresate Agenției.

Versiunea electronică a ghidului va fi amplasată pe pagina www.anre.md și va fi actualizată reieșind din modificările ulterioare operate în cadrul legal și întrebările și comentariile Dvs. adresate Agenției.

Cu respect,

Consiliul de administrare
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică

GLOSARUL TERMENILOR ȘI NOȚIUNILOR

Comunicare scrisă, expediată consumatorului de către furnizor prin care consumatorul este prevenit de posibilitatea deconectare a instalației sale de utilizare de la rețeaua electrică. Modelul avizului este stabilit de ANRE.

Aviz de deconectare

Comunicare scrisă, eliberată de către unitatea de distribuție/ transportatoare solicitantului, în care se indică condițiile tehnice optime, cât și lucrările obligatorii pe care urmează să le îndeplinească solicitantul pentru racordarea instalației sale de utilizare la rețeaua unității de distribuție/transportatoare.

Aviz de racordare

Totalitatea caracteristicilor energiei electrice referitoare la frecvența tensiunii, amplitudinea și variația tensiunii, golurile de tensiune, nesimetria tensiunii pe cele trei faze, supratensiunile stabilite în standardul național GOST 13109.

Calitatea energiei electrice

Clauză contractuală care nu a fost negociată direct cu consumatorul și care, prin ea însăși ori împreună cu alte clauze din contract, creează, în detrimentul consumatorului și contrar cerințelor bunei-credințe, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

Clauză abuzivă

Persoană fizică sau juridică utilizatoare de energie electrică prin conectarea instalațiilor sale la rețeaua furnizorului în unul sau mai multe puncte de alimentare.

Consumator

Orice persoană fizică a cărei instalație de utilizare este racordată la rețeaua electrică și care utilizează energie electrică pentru necesitățile casnice, nelegate de activitatea de întreprinzător sau cea profesională.

Consumator casnic

Orice persoană fizică sau juridică a cărei instalație de utilizare este racordată la rețeaua electrică și care utilizează energie electrică în alte scopuri decât necesitățile casnice.

Consumator noncasnic

Controlul echipamentului de măsurare

Acțiuni ale furnizorului (unități de distribuție/ transportatoare) efectuate cu/sau fără utilizarea aparatelor speciale, în scopul stabilirii funcționării normale a echipamentului de măsurare, intervențiilor în funcționarea echipamentului de măsurare, inclusiv constatarea integrității echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate.

Deconectare

Desfacerea legăturii dintre rețeaua electrică a unității de distribuție/transportatoare și instalația de utilizare a consumatorului cu ajutorul aparatelor de comutație sau prin decuplarea conductoarelor sau cablurilor de la rețeaua electrică.

Echipament de măsurare

Aparat sau sistem destinat pentru măsurarea cantității de energie electrică furnizată consumatorului și, după caz, a puterii electrice în scopul facturării.

Electrician autorizat

Persoană fizică care a obținut autorizarea de a dirija, a executa și a verifica lucrări asupra instalațiilor electrice și de a întocmi documentația aferentă acestor lucrări.

Factură eronată

Factura pentru plata energiei electrice în care furnizorul a indicat valori incorecte (greșite) a contravalorii energiei electrice, a tarifului sau a cantității de energie electrică, calculată în baza indicațiilor reale ale echipamentului de măsurare. Factura emisă în baza consumului estimativ nu se consideră factură eronată.

Furnizor

Persoană juridică deținătoare de licență pentru furnizare de energie electrică.

Instalație de racordare

Instalație electrică prin care se face legătura dintre rețeaua electrică și instalația de utilizare ce aparține consumatorului.

Instalație de compensare

Ansamblu de utilaje, parte componentă a instalației de utilizare, destinate pentru compensarea puterii reactive.

Instalație provizorie

Instalație de utilizare amenajată pentru utilizarea energiei electrice pe parcursul unei anumite perioade de timp, care nu depășește un an.

Ansamblu de instalații și rețele ale consumatorului destinate utilizării de energie electrică, situate în aval de punctul de delimitare.

Suspendare temporară a furnizării energiei electrice consumatorilor, cauzată de accidente în rețeaua electrică, fără deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorului de la rețeaua electrică.

Suspendare temporară a furnizării energiei electrice fără deconectarea instalațiilor de utilizare ale consumatorului de la rețeaua electrică, în scopul efectuării unor lucrări de exploatare și/sau reparații planificate de către unitatea de distribuție cu înștiințarea prealabilă a consumatorilor.

Amplasament al instalațiilor de utilizare ale consumatorului, inclusiv al instalațiilor sub-consumatorilor săi, unde se consumă energia electrică recepționată prin unul sau mai multe puncte de delimitare.

Coridoarele, scările, ascensoarele, logiile din blocul de locuit, holurile, subsolurile, etajele tehnice, bucătăriile, spălătoriile și uscătoriile comune, sălile de festivități, alte spații, unde energia este consumată pentru satisfacerea necesităților comune ale locatorilor din blocurile de locuit.

Sfera de vânzare-cumpărare a energiei și puterii electrice de către participanții pieței în scopul aprovizionării fiabile a consumatorilor cu energie electrică în cadrul sistemului electroenergetic.

Sumă de bani achitată de consumator unității electroenergetice pentru acoperirea cheltuielilor necesare racordării instalației de utilizare a consumatorului la rețeaua electrică, pentru procurarea de instalații, dispozitive, conductoare necesare racordării și pentru executarea lucrărilor de instalare.

Instalație de utilizare**Înterupere neprogramată a furnizării energiei electrice****Înterupere programată a furnizării energiei electrice****Loc de consum****Loc de uz comun****Piața energiei electrice****Plata pentru racordare**

Prejudiciu

Daună materială și/ sau morală adusă consumatorului prin distrugerea, deteriorarea sau diminuarea averii, precum și daună cauzată vieții, sănătății și eredității lui în urma consumului și/ sau utilizării produselor, serviciilor necorespunzătoare ori în urma refuzului sau tergiversării neîntemeiate a încheierii contractului de prestare a serviciului.

Producător

Persoana juridică deținătoare de licență pentru exploatarea a centralelor electrice și producere de energie electrică.

Produs, serviciu necorespunzător (defectuos)

Produs, serviciu care nu corespunde cerințelor prescrise sau declarate.

Putere contractată

Puterea electrică pe care consumatorul are dreptul să o consume din rețeaua electrică, la un loc de consum, convenită de părți la încheierea contractului de furnizare a energiei electrice. Puterea contractată se determină ca: a) putere nominală a stației electrice (transformator); b) produs dintre tensiune (U) și sarcina admisibilă (I_{adm}) a conductorului, cablului sau produs dintre tensiune și curentul nominal al aparatului de comutație, selectându-se valoarea cea mai mică.

Punct de delimitare

Loc în care instalațiile consumatorului se racordează la rețeaua electrică și în care imobilul consumatorului și imobilul unității electroenergetice sau al furnizorului se delimitează după dreptul de proprietate.

Putere minimă de avarie

Putere strict necesară consumatorului pentru menținerea în funcțiune a mijloacelor tehnice care asigură securitatea utilajului și a personalului.

Puterea consumată în orele de vîrf ale curbei de sarcină

Cea mai mare putere cu durata de înregistrare continuă de cel puțin 30 minute, pe care consumatorul este în drept să o consume din rețeaua electrică în orele de vîrf ale curbei de sarcină a rețelei de distribuție/transport, convenită între părți la încheierea contractului de furnizare a energiei electrice.

Cea mai mică putere necesară unui consumator pentru menținerea în funcțiune a echipamentelor și instalațiilor a căror funcționare este impusă de procesul tehnologic, în scopul evitării unor pierderi de producție irecuperabile.

Rețea de transport sau distribuție.

Realizarea legăturii electrice permanente dintre instalația de utilizare a consumatorului și rețeaua electrică.

Sistem format din linii electrice de tensiune medie și joasă, cu echipament și utilaj de transformare și comutare, precum și cu instalații auxiliare, care asigură în ansamblu distribuția și furnizarea energiei electrice pînă la punctul de delimitare.

Sistem format din linii electrice de înaltă tensiune, cu echipament și utilaj de transformare și de comutare, precum și cu instalații auxiliare, care asigură în ansamblu transportul energiei electrice.

Sistem format din conductoare, cabluri, aparate de comutație și alte instalații care asigură distribuția energiei electrice în blocul de locuit de la bornele de intrare pînă la aparatul de comutație, instalat la fiecare apartament din blocul de locuit.

Servicii adiționale furnizării energiei electrice, acordate consumatorilor și unor părți terțe de către furnizor și unitatea de distribuție/ transport.

Situație în care, din cauza avarierii unor instalații și utilaje electroenergetice sau dezechilibrării balanței de producere și consum al energiei și puterii electrice, nu pot fi menținuți în limite admisibile, parametrii de funcționare a sistemului electroenergetic.

Persoană fizică sau juridică ale cărei instalații sînt racordate la instalațiile electrice ale unui consumator cu care are încheiat un contract.

Falsificarea sigiliului; lipsa sigiliului; deteriorarea sau altă intervenție asupra sigiliului autentic, care conduce la deplasarea lui pe cordon; ruperea cordonului sigiliului.

Putere minimă tehnologică**Rețea electrică****Racordare****Rețea de distribuție****Rețea de transport****Rețea internă****Servicii auxiliare****Situație de avarie în sistemul electroenergetic****Sub-consumator****Violarea sigiliului**

I. SECTORUL ELECTROENERGETIC

I. SECTORUL ELECTROENERGETIC

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică („ANRE”) a fost creată în 1997 în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 767 din 11.08.1997.

ANRE este unica autoritate din Republica Moldova care reglementează activitățile economice și comerciale în sectoarele electroenergetic, de gaze naturale și produse petroliere.

Perioada 1997-1998 a fost una de constituire, angajare a personalului, elaborare și promovare a legilor prin care au fost puse bazele reglementării sectoarelor electroenergetic și de gaze naturale, precum și a activității ANRE.

În 1998, ANRE a fost abilitată cu dreptul de a stabili tarifele la energia electrică, termică și gaze naturale prin Hotărârea Guvernului nr. 41 din 16.01.1998.

Prima hotărâre privind aprobarea noilor tarife la gazele naturale, energia electrică și termică a fost adoptată de ANRE la 9 septembrie 1998.

În septembrie 1998, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat legile cu privire la energia electrică și cu privire la gazele naturale, prin care a stabilit că ANRE reglementează activitățile de producere, transport, dispecerat, distribuție și furnizare a energiei electrice și de gaze naturale.

După adoptarea în iulie 2001 a Legii privind piața produselor petroliere, atribuțiile ANRE au fost extinse asupra acestei piețe, inclusiv acordarea licențelor de activitate, cît și monitorizarea acesteia.

Conform legilor menționat mai sus, ANRE exercită următoarele competențe:

- eliberează licențe pentru producerea, transportul și furnizarea de energie electrică, gaze și produse petroliere;
- exercită controlul asupra modului de satisfacere a cerințelor consumatorilor și asupra calității serviciilor prestate;
- elaborează și aprobă, în modul stabilit, metodologia de calculare a tarifelor reglementate la energie electrică, termică, gaze naturale, apă tehnologică, aprobă aceste tarife;

Autoritatea de reglementare

Competențe

- supraveghează corectitudinea calculării de către titularii de licențe a tarifelor reglementate conform prevederilor stipulate în licențe;
- supraveghează activitatea comercială a participanților la piața energiei electrice, gaze naturale, produse petroliere;
- controlează dacă titularul de licență respectă condițiile stipulate în licență;
- controlează dacă titularul de licență aplică în mod corect tarifele reglementate;
- are acces la documentele aferente activităților, practicate conform licenței, inclusiv la cele cu informații ce constituie secret de stat sau de serviciu;
- aplică principiul cheltuielilor minime la calcularea tarifelor pentru producerea, transportul, distribuția și furnizarea de energie electrică, pentru transportul, distribuția și furnizarea de gaze naturale;
- emite regulamente ale activității în domeniile reglementate;
- determină informația de ordin economic și tehnic referitoare la funcționarea sistemului electroenergetic și a celui de gaze în ansamblu, ce urmează a fi dată publicității de către titularii de licențe, respectând confidențialitatea acesteia;
- promovează competiția pe piața energiei electrice, ținând cont de statutul prioritar al centralelor electrice locale la comercializarea energiei electrice produse de ele;
- promovează competiția pe piața de gaze etc.

În acest scop Agenția:

- ține permanent în centrul atenției problemele care afectează interesele consumatorilor;
- elaborează regulamente privind apărarea intereselor consumatorilor;
- examinează sesizările consumatorilor;
- colaborează cu organizațiile care reprezintă interesele consumatorilor;
- asigură organizațiile care apără interesele consumatorilor, precum și consumatorii, cu informația nece-

sară referitoare la activitatea titularilor de licențe, exceptând cazurile în care această informație este confidențială;

- soluționează în procedură necontencioasă neînțelegerile dintre consumator și furnizor survenite în legătură cu procedura racordării la rețea, precum și cele referitoare la încheierea contractelor de furnizare.

ANRE promovează politica tarifară care are la bază:

- asigurarea fiabilă a consumatorilor cu energie și gaze;
- menținerea viabilității financiare a sectoarelor reglementate;
- oportunități pentru investitori de a-și recupera investițiile și cheltuielile, plus un profit;
- dreptul consumatorului la servicii calitative și tarife rezonabile;
- corectitudine și echitate;
- stabilitate și simplitate;
- considerente economico-sociale.

ANRE a elaborat și implementat principalele acte de reglementare a pieței energetice, prin care a stabilit reguli clare și echitabile de activitate pentru toți participanții la această piață, contribuind astfel la asigurarea funcționării normale a pieței date și aprovizionarea fiabilă a consumatorilor cu resurse energetice.

Prin reglementările sale, ANRE încurajează concurența, stimulează procesul de atragere a investițiilor pe piața energetică, promovează o politică tarifară echilibrată, de natură să asigure viabilitatea financiară a întreprinderilor energetice și alimentarea neîntreruptă, la costuri minime, ale consumatorilor, cu agenți energetici.

În promovarea politicii sale tarifare, ANRE se ghidează de trei principii fundamentale:

- includerea în tarif a cheltuielilor strict necesare pentru prestarea serviciilor energetice;
- recuperarea investițiilor efectuate de furnizori;
- asigurarea dreptului consumatorilor la servicii calitative prestate la tarife rezonabile.

Un obiectiv important al ANRE este armonizarea cadrului național de reglementare cu standardele Uniunii Europene, elaborarea actelor normative necesare pentru liberalizarea totală a pieței energiei electrice, implementarea noii Strategii energetice a Republica Moldova pentru anii 2008-2020, aprobată de Guvern în anul 2007, precum și a legii resurselor regenerabile, adoptată de Parlament în 2007.

LEGISLAȚIA PRIMARĂ

Cadru legal

→ **Legea cu privire la energia electrică, nr.137-XIV din 17.09.98** stabilește principiile fundamentale de organizare și reglementare a activităților ce țin de producerea, transportul, distribuția, furnizarea și consumul de energie electrică, precum și sistemul de protecție a intereselor consumatorilor. Legea urmărește crearea unei baze legislative pentru asigurarea unei competiții largi pe piața energiei electrice în vederea sporirii eficienței sistemului electroenergetic. Ea reglementează raporturile juridice dintre participanții la piața energiei electrice: unitățile electroenergetice, dispeceratul central, furnizori și consumatori.

→ **Legea privind protecția consumatorilor, nr. 105-XV din 13.03.2003** stabilește bazele juridice pentru protejarea de către stat a persoanelor în calitatea lor de consumatori. Ea reglementează raporturile în domeniul protecției consumatorilor, prevede drepturile fundamentale ale consumatorilor, stabilește autoritățile învestite cu atribuții privind protecția drepturilor și intereselor consumatorilor.

→ **Legea cu privire la petiționare, nr. 190 din 19.07.1994** determină modalitatea de examinare a petițiilor cetățenilor Republicii Moldova, adresate organelor de stat, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, în scopul asigurării protecției drepturilor și intereselor lor legitime. Prin petiție, legea în cauză, presupune orice cerere, reclamație, propunere, sesizare, adresată organelor de resort, inclusiv cererea prealabilă prin care se contestă un act administra-

tiv sau nesoluționarea în termenul stabilit de lege a unei cereri.

→ **Legea privind accesul la informație, nr. 982 din 11.05.2000** stabilește dreptul oricărei persoane de a căuta, primi și face cunoscute informațiile oficiale. Legea creează cadrul normativ general al accesului la informațiile oficiale; urmărește scopul eficientizării procesului de informare a populației și a controlului efectuat de către cetățeni asupra activității autorităților publice și a instituțiilor publice; stimulează formarea opiniilor și participarea populației la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic.

Legea reglementează raporturile dintre furnizorul de informații și persoana fizică și/sau juridică în procesul de asigurare și realizare a dreptului constituțional de acces la informație; principiile, condițiile, căile și modul de realizare a accesului la informațiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informații; aspectele accesibilității informației cu caracter personal și protecției acesteia în cadrul soluționării problemei accesului; drepturile solicitanților informației, inclusiv a informației cu caracter personal; obligațiile furnizorilor de a asigura accesul la informațiile oficiale; modalitatea apărării dreptului de acces la informație.

→ **Legea contenciosului administrativ, nr. 793 din 10.02.2000** prevede că orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Contenciosul administrativ ca instituție juridică are drept scop contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE, nr. 314 din 04.12.2008 are ca scop reglementarea relațiilor dintre furnizor, unitatea de distribuție sau unitatea transportatoare și consumator privind racordarea la rețeaua electrică, contractarea, furnizarea și plata energiei electrice, precum și utilizarea energiei electrice de către consumatori. Acesta se aplică la încheierea contractelor de furnizare și utilizare a energiei electrice, proiectarea, montarea, recepționarea, racordarea la rețea, exploatarea și întreținerea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor. Prevederile regulamentului se extind integral și asupra instalațiilor provizorii.

Instrucțiunea privind calcularea pierderilor de energie electrică activă și reactivă în elementele de rețea aflate la balanța consumatorului, aprobată prin Hotărârea ANRE nr. 246 din 02.05.2007 stabilește modul de determinare a pierderilor tehnice de energie electrică activă și reactivă în elementele de rețea aflate la balanța consumatorului și situate între punctul de delimitare și punctul de măsurare a energiei electrice consumate.

Tarifele la energia electrică sînt reglementate. Acestea sînt stabilite de ANRE în baza metodologiilor aprobate. Consumatorii le pot accesa pe pagina web ANRE www.anre.md.

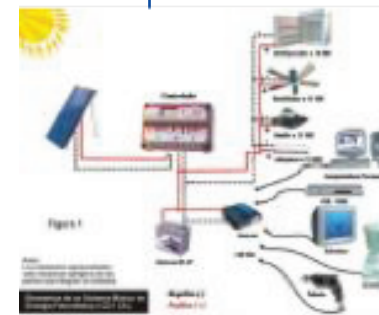
Metodologia de calculare a tarifelor la energia electrică livrată consumatorilor, aprobată prin Hotărârea ANRE nr.256 din 10.08.2007. Metodologia se aplică pentru calcularea tarifelor la energia electrică livrată consumatorilor de către Rețelele electrice de distribuție (RED). Ea stabilește: structura consumurilor și cheltuielilor, care se includ la calcularea tarifelor la energia electrică; modul de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor de bază pentru distribuția și furnizarea energiei electrice consumatorilor; modul de ajustare a tarifelor de bază pentru perioada ulterioară de valabilitate a metodologiei în cauză.

Tarifele pentru energia electrică furnizată consumatorilor vor fi aprobate ca tarife plafon, care nu pot fi depășite de către întreprinderile electrice de distribuție și astfel se va evita orice discriminare a consumatorilor în procesul aplicării acestora. Tarifele se aprobă de către Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE), publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și puse în aplicare de la 1 aprilie anual, iar ajustările care pot parveni în decursul anului vor fi efectuate conform prevederilor prezentei Metodologii.

Regulamentul cu privire la calitatea serviciului de distribuție și furnizare a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 292 din 23.06.2008. Acesta reglementează calitatea serviciului de distribuție și furnizare a energiei electrice, stabilește cerințele minime pentru calitate și consecințele nerespectării acestora de către unitățile de distribuție/furnizori. Regulamentul se aplică în relațiile dintre unitățile de distribuție/furnizori de energie electrică și consumatorii de energie electrică sau solicitanții de racordare la rețeaua electrică. Pentru consumatorii care dispun de mai multe locuri de consum prevederile regulamentului se vor aplica pentru fiecare loc de consum separat.

Prevederile regulamentului nu se aplică:

- în situații de forță majoră sau condiții meteorologice deosebite;
- în cazul în care consumatorul, prin regimul de funcționare a instalației sale de utilizare, provoacă perturbații în furnizarea energiei electrice altor consumatori;
- în cazul întreruperilor în furnizarea energiei electrice cauzate de limitările sau avariile din rețeaua de transport;
- în cazul întreruperilor în furnizarea energiei electrice cauzate de terți;
- în cazul întreruperilor neprogramate cu o durată mai mică de 3 minute.

Regulamentul cu privire la extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE, nr. 93 din 19 mai 2003 stabilește procedurile de extindere a rețelelor electrice de distribuție și responsabilitățile părților implicate la extinderea acestor rețele. Regulamentul se extinde asupra activității tuturor unităților de distribuție a energiei electrice, asupra autorităților administrației publice locale și asupra noilor consumatori de energie electrică; stabilește responsabilitatea autorităților administrației publice locale de extindere a rețelelor de distribuție, în teritoriul autorizat, în legătura cu creșterea cererii de energie electrică.

Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, nr. 62 din 30 mai 2002 „Cu privire la lansarea procesului de liberalizare treptată a pieței energiei electrice”. În conformitate cu art. 32 (3) din Legea cu privire la energia electrică nr. 137-XIV din 17.09.1998, consumatorul poate încheia contract individual de furnizare a energiei electrice cu oricare furnizor, inclusiv din străinătate. Pentru lansarea procesului de liberalizare a pieței energiei electrice, Consiliul de administrație al ANRE a hotărât asupra liberalizării pieței energiei electrice care se va efectua treptat, începând cu anul 2003, luând în considerare situația curentă în sector și pe piața energiei electrice, precum și impactul liberalizării asupra tarifelor reglementate de ANRE, activității întreprinderilor de distribuție și fiabilității sistemului electroenergetic al Republicii Moldova. Gradul inițial de deschidere a pieței energiei electrice se stabilește în proporție de până la 10% din consumul total anual de energie electrică pentru consumatorii conectați la rețelele electrice de 110 și 35 kV și care îndeplinesc criteriile stabilite de ANRE.

Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 75 din 12 decembrie 2002.

Regulamentul privind măsurarea energiei electrice în scopuri comerciale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 211 din 14 aprilie 2006 se extinde asupra tuturor punctelor de măsurare a cantităților de energie electrică în scopuri co-

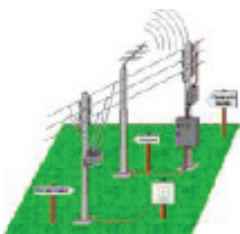
merciale. Prevederile regulamentului se aplică la: a) stabilirea punctelor de măsurare; b) măsurarea cantităților de energie electrică produsă, importată, exportată, tranzitată, transportată, distribuită, furnizată sau consumată; c) definirea funcțiilor și obligațiilor producătorilor, proprietarilor centralelor electrice, Operatorului de Sistem, unitarilor de distribuție, furnizorilor și consumatorilor de energie electrică în legătura cu măsurarea energiei electrice; d) colectarea datelor cu privire la echipamentele de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale și a datelor citirii indicațiilor echipamentelor de măsurare, în scopul facturării și menținerea bazelor de date; e) prezentarea datelor cu privire la echipamentele de măsurare a energiei electrice în scopuri comerciale și a datelor citirii indicațiilor echipamentelor de măsurare în scopul facturării și asigurarea transparenței privind activitatea de măsurare a energiei electrice; f) măsurarea valorilor mărimilor specifice serviciilor de sistem, colectarea și acumularea datelor respective.

Regulamentul se aplică obligatoriu la eliberarea avizelor de racordare la rețeaua electrică, montarea și exploatarea echipamentelor de măsurare și stabilește reguli pentru măsurarea energiei livrate în scopuri comerciale.

Normele tehnice ale rețelelor electrice de transport, aprobate prin Hotărârea ANRE 266 din 20.11.2007.

Normele tehnice ale rețelelor electrice de distribuție, aprobate prin Hotărârea ANRE nr. 267 din 20.11.2007. Scopul Normelor este de a promova și impune regulile și cerințele de ordin tehnic pentru o funcționare sigură, stabilă și economică a rețelelor electrice de distribuție, în beneficiul tuturor utilizatorilor acestora. Ele stabilesc un set de norme tehnice în vederea asigurării accesului nediscriminatoriu la rețelele electrice de distribuție; responsabilităților și obligațiilor Unităților de Distribuție (UD) pentru realizarea normelor; cerințelor tehnice pentru racordare la rețelele electrice de distribuție; cerințelor pentru dezvoltarea rețelelor electrice de distribuție; interfețelor și a fluxurilor informaționale dintre Unitățile de Distribuție și Operatorul de Sistem (OS).

Instrucțiunea privind calcularea consumului tehnologic de energie electrică în rețelele de distribuție în dependență de valoarea factorului de putere în instalațiile de utilizare ale consumatorilor, aprobată prin Hotărîrea ANRE nr. 89 din 13 martie 2003. Instrucțiunea stabilește modul și condițiile calculării, de către furnizorul de energie electrică, a consumului tehnologic de energie activă în rețelele de distribuție, în dependență de valoarea factorului de putere în instalațiile de utilizare ale consumatorilor, furnizorul avînd dreptul să includă acest consum în factura de plată a consumatorului. Consumul tehnologic va fi facturat atît în cazul consumului de energie reactivă din rețeaua de distribuție, cit și în cazul injectării energiei reactive în rețea de instalațiile de compensare ale consumatorului.

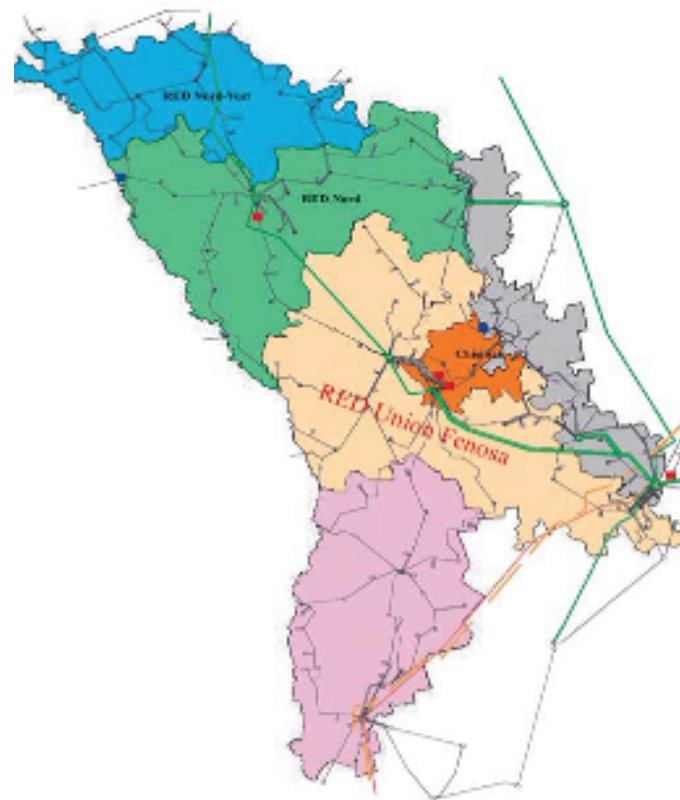
Prevederile instrucțiunii se aplică tuturor consumatorilor cu puterea permisă de 50 kVA și mai mult și consumul lunar de energie activă de 10000 kWh și mai mult, racordați la rețelele de distribuție cu tensiunea de 0,4 kV sau 10 kV (cu excepția consumatorilor casnici, asociațiilor de proprietari ai locuințelor privatizate, cooperativelor de construcții a locuințelor, condominiurilor în fondul locativ, căminelor, asociațiilor pomilegumicole și consumului de energie electrică pentru spațiile comune din blocurile de locuit). Calculul consumului tehnologic se va efectua separat pentru fiecare loc de consum.

Instrucțiunea privind calcularea pierderilor de energie electrică activă și reactivă în elementele de rețea aflate la balanța consumatorului, aprobată prin Hotărîrea ANRE nr. 246 din 02 mai 2007 stabilește modul de determinare a pierderilor tehnice de energie electrică activă și reactivă în elementele de rețea aflate la balanța consumatorului și situate între punctul de delimitare și punctul de măsurare a energiei electrice consumate.

Distribuția de energie electrică în partea de vest a republicii este realizată de ÎCS „RED Union Fenosa” SA (cu capital spaniol) și întreprinderile SA „RED Nord” și SA „RED Nord-Vest” (cu capital de stat).

Distribuția de energie electrică în partea de est este efectuată de RE Est și RE Sud-Est, care recent au fost comasate într-o singură companie.

Reglementarea activității de furnizare și distribuție a energiei electrice este realizată de ANRE în temeiul legii cu privire la energia electrică.

Întreprinderea cu capital străin SA „RED UNION FENOSA”

Întreprinderea cu capital străin SA RED Union Fenosa a fost creată la începutul anului 2008 prin fuziunea a trei rețele electrice RED Sud, RED Centru și RE Chișinău, privatizate de compania spaniolă Union Fenosa Internacional în februarie 2000.

Compania are un capital statutar de 892,2 mln lei, din care grupul Union Fenosa deține 94% din acțiuni, iar Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare - 6%.

Compania deservește circa 780 mii consumatori din municipiul Chișinău și raioanele din centrul și sudul Republicii Moldova. RED Union Fenosa deține 104 stații electrice, 7309 posturi de transformare și circa 33,4 mii km de linii electrice aeriene, inclusiv 1820 km de linii electrice de tensiune înaltă și 14303 km de linii de tensiune medie.

Volumul de energie electrică livrată consumatorilor de către această companie a crescut de la 1,6 mlrd. kWh, în anul 2001 până la 2,2 mlrd. kWh, în anul 2007. Valoarea totală a vânzărilor RED Union Fenosa în anul 2007 a ajuns la 1865,9 mil. lei, în creștere cu 17,3 la sută (275,2 mln. lei) față de anul 2006 (1590,7 mln. lei). A crescut și profitul net al întreprinderii de la 180,8 mln. lei, în 2006, la 315,9 mln. lei, în 2007.

Președinte executiv - Silvia RADU

Adresa sediului central:
Chișinău, Str. Andrei Doga 4
Telefon: 43 11 11
Fax: 43 12 05
Email: OT24@ufmoldova.com

Societatea pe acțiuni “RED NORD”

SA „RED Nord” a fost fondată în anul 1997 în urma reorganizării concernului întreprinderii de stat „Moldenergo”. Întreprinderea are un capital statutar de 90,79 mil. lei aflat în proprietatea statului.

“REDNord” furnizează energie electrică consumatorilor din zona de nord a Republicii Moldova, cu centrul în municipiul Bălți.

Întreprinderea deservește 289 mii de consumatori din raioanele Ungheni, Fălești, Glodeni, Rîșcani, Sîngerei, municipiul Bălți, Florești, Rezina, Șoldănești și Dubăsari.

În structura întreprinderii sînt incluse 10 filiale cu un efectiv de 1470 de salariați. Întreprinderea deservește 4587,9 km LEA 10 kV, 7782,8 km LEA 0,4 kV și 3217 de substații 10/0,4 kV. Volumul de energie electrică livrată consumatorilor finali a crescut de la 391 mln. kWh, în anul 2001, la 556,6 mln. kWh, în anul 2007. Valoarea totală a vânzărilor „RED Nord” în anul 2007 a ajuns la 462,8 mln. lei, în creștere cu 25,5 la sută (93,9 mln. lei) față de anul 2006 (368,9 mln. lei). Profitul net al întreprinderii a crescut de la 4,4 mln. lei, în 2006, la 22,5 mln. lei, în 2007.

Director – Igor Savin

Adresa sediului central:
orașul Bălți, MD 3100
Str. Ștefan cel Mare 180
Telefon: 0 231 2 20 00

Societatea pe acțiuni „RED NORD-VEST”

SA „RED Nord-Vest” a fost fondată în anul 1997 în urma reorganizării concernului întreprinderii de stat „Moldenergo”; are un capital statutar de 86,1 mln. lei aflat în proprietatea statului.

Întreprinderea deservește peste 181 mii de consumatori din raioanele Briceni, Edineț, Ocnița, Dondușeni, Drochia și Soroca. Numărul angajaților constituie 812 persoane. Întreprinderea deține 3725,6 km de LEA 10 kV, 6202,7 km de LEA 0,4 kV, 159,379 km rețele de cablu, 2206 transformatoare și 2123 substații de transformare 10/0,4 kV.

Volumul de energie electrică livrată consumatorilor finali a crescut de la 181 mln. kWh în anul 2001 la 273,7 mln. kWh în anul 2007. Valoarea totală a vânzărilor „RED Nord-Vest”, în anul 2007, a ajuns la 230,8 mln. lei, în creștere cu 29,5 la sută (52,6 mln. lei) față de anul 2006 (178,2 mln. lei). În același an a fost obținut primul profit net al întreprinderii de 11,6 mln. lei.

Director – Andrei Guțul

Adresa sediului central:
Dondușeni, MD 5100
Str. Ștefan cel Mare, 30
Telefon: 0 251 2 23 06

II. DREPTURI ȘI OBLIGAȚII

II. DREPTURI ȘI OBLIGAȚII

Furnizorul trebuie să îndeplinească următoarele obligații, chiar dacă acestea nu sînt prevăzute în contractul de furnizare a energiei electrice:

- să asigure fiabilitatea și continuitatea furnizării energiei electrice consumatorilor;
- să asigure furnizarea energiei electrice în baza unui acord scris;
- să livreze energie electrică consumatorului casnic pînă la clemele de ieșire din aparatul de comutație instalat după echipamentul de măsurare, sau pînă la clemele de ieșire ale echipamentului de măsurare, dacă aparatul de comutație lipsește;
- să livreze energie electrică consumatorului casnic pînă la aparatul de comutație instalat conform proiectului inițial, dacă furnizorul a schimbat locul amplasării echipamentelor de măsurare din blocurile cu multe apartamente;
- să livreze energie consumatorilor noncasnici pînă la punctul de delimitare;
- să respecte indicatorii de calitate pentru serviciile de furnizare a energiei electrice;
- să întreprindă toate măsurile necesare pentru prevenirea sau înlăturarea neîntîrziată a defectelor și a deranjamentelor din instalațiile proprii și din instalațiile pe care le întreține și le deservește;
- să restabilească, în cel mai scurt timp posibil, furnizarea energiei electrice în caz de întreruperi neprogramate sau în cazul altor deranjamente din rețea;
- să anunțe prin telefon, mass-media, sau alte modalități, micii consumatori despre data și durata întreruperii programate a furnizării energiei electrice cu cel puțin 3 zile calendaristice pînă la întrerupere, menționînd motivele întreruperii sau cu 2 zile lucrătoare înainte de întrerupere dacă reconectarea instalației de utilizare a unui consumator la rețea poate fi efectuată numai prin scoaterea de sub tensiune a liniei electrice la care va fi reconectată instalația de utilizare a consumatorului;

2.1. Drepturile și obligațiile furnizorilor

Obligațiile furnizorului

- să anunțe, în scris, marii consumatori despre data și durata întreruperii programate cu cel puțin 7 zile calendaristice înainte de întrerupere, menționând motivele acesteia sau cu 2 zile lucrătoare înainte de întrerupere dacă reconectarea instalației de utilizare a unui consumator la rețea poate fi efectuată numai prin scoaterea de sub tensiune a liniei electrice, sau cu 3 zile calendaristice înainte de întrerupere dacă este necesar de racordat instalația unui nou consumator la rețea;
- să prezinte lunar factura cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de expirarea termenului limită de plată, indicat în aceasta;
- să emită factura în baza indicațiilor echipamentelor de măsurare pentru plata energiei electrice la tariful în vigoare, aprobat de ANRE;
- să prezinte, la solicitarea consumatorului, calculele sumelor, incluse în factură, pentru pierderile de energie electrică în transformatorul de forță sau în linia electrică, care aparțin consumatorului noncasnic. Furnizorul prezintă obligatoriu consumatorului calculul cantității de energie electrică în cazul încălzirii de către acesta a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată;
- să determine consumul de energie electrică, conform consumului mediu zilnic, în cazul dacă echipamentul de măsurare este defectat;
- să reconecteze instalația de utilizare ce aparține consumatorului, la rețeaua electrică și să reia furnizarea energiei electrice;
- să prezinte, la solicitarea consumatorului, informații despre consumul anterior de energie, plățile și penalitățile calculate și achitate;
- să răspundă operativ la apelurile consumatorului, iar la reclamații – în termen de 30 zile;
- să asigure accesul consumatorului la echipamentul de măsurare dacă acesta este instalat în limitele hotarelor proprietății furnizorului;
- să repare prejudiciile cauzate consumatorului;
- să restituie datoriile acumulate față de consumator, până la

- data rezilierii contractului de furnizare a energiei electrice;
- să verifice periodic echipamentul de măsurare al consumatorului casnic;
- să monteze consumatorului casnic un alt echipament de măsurare în locul celui supus verificării sau defectat nu din vina consumatorului casnic;
- să informeze consumatorii și solicitanții privind modalitățile de soluționare a problemelor abordate de către aceștia;
- să asigure încasarea de la consumator, inclusiv prin intermediul băncilor sau a oficiilor sale din teritoriu a plăților pentru energia electrică furnizată;
- să exploateze instalațiile de racordare montate din contul consumatorilor casnici;
- să exploateze și să întrețină rețelele interne din blocul de locuit prin intermediul cărora sînt alimentați consumatorii deținători de apartamente/odăi din aceste blocuri. Cheltuielile pentru întreținerea și deservirea rețelelor interne se includ în tariful de furnizare a energiei electrice livrată consumatorilor.¹

Furnizorul beneficiază de următoarele drepturi, indiferent de faptul dacă acestea sînt sau nu prevăzute în contractul de furnizare a energiei electrice:

- să verifice și să constate respectarea de către consumator a prevederilor contractului pentru furnizarea energiei electrice în conformitate cu legislația în vigoare;
- să recalculeze consumul de energie electrică, dacă a constat încălcarea de către consumator a condițiilor contractuale care au cauzat neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată;
- să corecteze erorile de facturare;
- să aplice penalități în conformitate cu prevederile contractului de furnizare a energiei electrice;
- să deconecteze instalația de utilizare ce aparține consumatorului, în conformitate cu prevederile Regula-

¹ În cazul blocurilor locative cu multe etaje, gestionarul fondului locativ este responsabil de integritatea echipamentului de măsurare a energiei electrice utilizată pentru iluminarea locurilor de uz comun și funcționarea ascensoarelor, precum și pentru exploatarea, întreținerea și reparația rețelelor electrice ce servesc la alimentarea cu energie electrică a locurilor de uz comun și ascensoarelor.

Drepturile furnizorului

2.2. Drepturile și obligațiile consumatorilor

Drepturi generale

tului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice și ale contractului de furnizare a energiei electrice;

- să solicite plata preventivă de la consumatorii ai căror instalații de utilizare se reconectează la rețeaua electrică, dacă acestea au fost deconectate din cauza neachitării facturii pentru consum și a penalității, stabilite conform contractului, sau în cazul refuzului documentat de a permite acces personalului furnizorului la echipamentul de măsurare și la instalațiile de distribuție care-i aparțin furnizorului și se află în hotarele proprietății consumatorului.

Furnizorul nu are dreptul să se implice în raporturile dintre consumator și sub-consumatorii acestuia după încheierea contractului între ei.

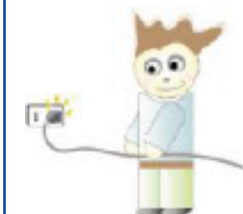
Consumatorul beneficiază, conform Legii cu privire la protecția consumatorului, de următoarele drepturi generale legitime:

- protecția drepturilor sale de către stat;
- protecție împotriva riscului de a achiziționa un produs sau un serviciu care ar putea să-i afecteze viața, sănătatea, ereditatea sau securitatea, ori să-i prejudicieze drepturile și interesele legitime;
- remedierea sau înlocuirea gratuită, restituirea contravalorii produsului, serviciului ori reducerea corespunzătoare a prețului, repararea prejudiciului, inclusiv moral, cauzat de produsul, serviciul necorespunzător;
- informații complete, corecte și precise privind produsele și serviciile achiziționate;
- instruire în domeniul drepturilor sale;
- organizare în asociații obștești pentru protecția consumatorilor;
- adresare în autoritățile publice și reprezentarea în ele a intereselor sale;
- sesizarea asociațiilor pentru protecția consumatorilor și autorităților publice asupra încălcării drepturilor și intereselor sale legitime, în calitate de consumator, și la înaintarea de propuneri referitoare la îmbunătățirea calității produselor și serviciilor.

Consumatorul beneficiază de următoarele drepturi specifice, indiferent dacă aceste sînt sau nu prevăzute în contractul de furnizare a energiei electrice:

- livrarea continuă, fiabilă și calitativă a energiei electrice;
- livrarea energiei electrice în baza contractului de furnizare a energiei electrice încheiat între consumator și furnizor;
- suspendarea acțiunii contractului și sistarea furnizării energiei electrice pentru o perioadă de timp nu mai mică de o lună;
- prelungirea sau rezilierea contractului pentru furnizarea energiei electrice;
- să dispună de unul sau de mai multe locuri de consum. În cazul blocurilor de locuit sau al căminelor, fiecare apartament sau încăpere de locuit din cămin este considerată loc de consum separat. Blocul de locuit sau căminul este considerat un loc de consum separat dacă este proprietatea unei singure persoane fizice sau juridice, cu excepția cooperativelor de construcție a locuințelor, a asociațiilor de proprietari de locuințe privatizate și a asociațiilor de coproprietari în condominiu;
- să transmită energia electrică unui sub-consumator, numai cu acordul prealabil scris al furnizorului și în baza contractului încheiat cu sub-consumatorul;
- prezentarea de către furnizor a informațiilor privind istoricul de consum, plățile și penalitățile calculate și achitate;
- repararea prejudiciilor cauzate de către furnizor drept rezultat al furnizării energiei la parametri de calitate care nu corespund standardului național GOST 13109 și încălcării clauzelor contractului;
- înlăturarea de către furnizor a deranjamentelor din rețelele electrice și/sau interne ale blocurilor de locuit, conform solicitării consumatorului;
- să fie prezent la citirea, controlul, verificarea și efectuarea constatării tehnico-științifice a echipamentului de măsurare;
- să verifice și să constate respectarea de către furnizor a prevederilor contractului pentru furnizarea energiei electrice;

Drepturi specifice ale consumatorului

Obligațiile consumatorului

- să aibă acces la echipamentul de măsurare, instalat în limitele hotarului furnizorului;
- eliberarea unui nou aviz de racordare în cazul majorării puterii contractate;
- despăgubiri din partea furnizorului pentru încălcarea parametrilor de calitate.

Consumatorul are următoarele obligații pe care urmează să le îndeplinească, indiferent de faptul dacă acestea sînt sau nu prevăzute în contract:

- să utilizeze energia rațional, inofensiv, eficient și fără fraude;
- să consume energia numai prin receptoare omologate;
- să achite integral plata pentru energia electrică și penalitățile prevăzute de contract, în termenul indicat în factură;
- să sesizeze imediat furnizorul în cazul în care depistează defecțiuni în funcționarea echipamentului de măsurare sau violarea sigiliilor;
- să rezilieze contractul pentru furnizarea energiei electrice, dacă nu necesită energie electrică, și să achite integral furnizorului plata energiei electrice și penalitățile facturate, dacă acestea din urmă sînt prevăzute în contract;
- să nu permită conectarea instalațiilor electrice ale altor persoane la instalația de utilizare proprie fără acordul prealabil în scris al furnizorului;
- să asigure, la prezentarea legitimației corespunzătoare, acces liber personalului furnizorului/unității de distribuție pentru controlul și citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, precum și pentru controlul, deservirea și reparația instalațiilor ce aparțin furnizorului/unității de distribuție, instalate pe proprietatea consumatorului;
- să fie prezent la controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice consumate și al sigiliilor aplicate;
- să păstreze intacte echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate, să nu comită intervenții asupra utilajului rețelei electrice a unității de distribuție instalat pe proprietatea consumatorului;

- să nu permită altor persoane să intervină la echipamentul de măsurare sau la instalațiile furnizorului situate în limitele hotarelor proprietății consumatorului;
- să instaleze și să utilizeze doar aparate, utilaj și materiale electrice care corespund normelor tehnice;
- să solicite un nou aviz de racordare la rețeaua electrică a unității de distribuție în cazul majorării puterii instalației sale electrice, precum și în cazul în care intenționează să utilizeze energia electrică în alte scopuri decât cele indicate în contractul de furnizare a energiei electrice;
- să nu utilizeze receptoarele electrice dacă acestea influențează negativ asupra utilajului unității de distribuție sau calitatea energiei electrice furnizată altor consumatori;
- să exploateze și întrețină instalația sa de utilizare;
- să respecte regulile tehnicii securității la exploatarea acestei instalații;
- să posede cunoștințele necesare privind normele de utilizare a energiei electrice și tehnica securității.

III. CONTRACTARE

III. CONTRACTARE

Contractul este acordul benevol realizat între două părți, prin care se stabilesc raporturile juridice între ele. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Furnizarea energiei electrice se efectuează numai în baza de contract, încheiat între persoana fizică sau juridică în calitate de consumator și furnizorul de energie electrică în calitate de furnizor.

Contractul stipulează termenele de valabilitate, cazurile de suspendare sau limitare a acțiunii lui, precum și responsabilitățile furnizorului și consumatorului.

Așadar, dacă sînteți persoană fizică sau juridică, posesor al instalației de utilizare racordată la rețeaua electrică sau ați depus cererea de racordare la rețeaua electrică și ați îndeplinit toate condițiile și lucrările prevăzute în avizul de racordare, aveți dreptul să solicitați furnizorului încheierea contractului de furnizare a energiei electrice. Furnizorul este obligat să încheie contractul de furnizare a energiei electrice, întocmind actul de dare în exploatare a echipamentului de măsurare în două exemplare (cîte unul pentru fiecare parte contractantă), semnat de părțile contractante, neadmițînd discriminarea solicitantului sub nici o formă.

Obiectul contractului Dvs., în calitate de consumator casnic, este furnizarea energiei electrice la locul de consum specificat în datele generale, inclusiv la locurile de uz comun, după caz.

Obiectul contractului Dvs., în calitate de consumator noncasnic, este furnizarea energiei electrice la locul (locurile) de consum, specificat(te) în anexa la contract, cît și reglementarea raporturilor dintre furnizor și Dvs. privind furnizarea, facturarea, plata, condițiile de consum al energiei, electrice, precum și alte condiții ce țin de furnizarea acesteia.

Contractul

Obiectul contractului

Pentru a încheia contractul de furnizare a energiei electrice Dvs., în calitate de solicitant și potențial *consumator casnic*, prezentați furnizorului următoarele documente:

- cererea, formularul căreia Vă va fi pus la dispoziție de către furnizor;
- actul de proprietate sau alt document care confirmă dreptul asupra imobilului care face obiectul locului de consum respectiv. Dacă nu dispuneți de astfel de documente, furnizorul va încheia contractul de furnizare a energiei electrice pe o durată limitată de timp, cu condiția plății preventive a energiei electrice;
- actul de identitate.

În calitate de potențial *consumator noncasnic* trebuie să prezentați următoarele documente:

- cererea de încheiere a contractului care conține denumirea, adresa, telefonul, faxul întreprinderii sau instituției;
- certificatul de înregistrare la Camera Înregistrării de Stat, codul fiscal, contul de decontare, denumirea băncii prin care efectuați plățile;
- actul de proprietate sau alt document care atestă dreptul de folosință (arendă) asupra imobilului care constituie obiectul locului de consum.

Contractul de furnizare a energiei electrice poate fi încheiat și în baza altui drept decât cel de proprietate, cu consemnarea în contract a condiției de plată preventivă a consumului de energie electrică.

Contractul de furnizare a energiei electrice consumatorilor casnici va conține clauzele obligatorii specificate în anexa nr. 1 „Clauze obligatorii ale contractului de furnizare a energiei electrice consumatorului casnic” a Regulamentului privind furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Contractul de furnizare a energiei electrice consumatorilor noncasnici va conține clauzele obligatorii specificate în anexa nr.2 „Clauze obligatorii ale contractului de furnizare a energiei electrice consumatorului noncasnic” a Regulamentului privind furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Pentru încheierea, prelungirea sau suspendarea acțiunii contractului de furnizare a energiei electrice nu se percep plăți.

Contractul de furnizare a energiei electrice se încheie cel mult în 2 zile lucrătoare de la data primirii solicitării pentru consumatorii casnici și în cel mult 5 zile lucrătoare pentru consumatorii noncasnici.

Solicitarea de încheiere a contractului va fi satisfăcută în termenele menționate mai sus numai dacă, la data depunerii acesteia, instalația de utilizare care Vă aparține este admisă în exploatare.

Admiterea în exploatare a instalațiilor electrice de utilizare este efectuată de către Inspectoratul Energetic de Stat.

Dacă se încheie contractul de furnizare a energiei electrice cu consumatorii existenți sau pentru locurile de consum care nu sînt deconectate de la rețeaua electrică, furnizorul trebuie să efectueze controlul echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate acestuia, să verifice schema de conectare și funcționarea echipamentului de măsurare și să întocmească actul de control al echipamentului de măsurare. În cazul echipamentelor de măsurare monofazate, se indică suplimentar la care bornă este conectat conductorul de fază.

Dacă la încheierea contractului de furnizare a energiei electrice, din careva motive, nu a fost verificat echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate lui, insistați ca furnizorul să efectueze procedura respectivă și să întocmească actul de control semnat de ambele părți.

În procesul încheierii contractului de furnizare a energiei electrice, în situațiile în care locul de consum nu a fost deconectat de la rețea, furnizorul nu-i va elibera noului consumator avizul de racordare, însă consumatorul noncasnic este obligat să efectueze verificarea metrologică a echipamentului de măsurare.

În cazul schimbării denumirii persoanei juridice - consumator de energie electrică, furnizorul nu va elibera un nou aviz de racordare, însă persoana juridică este obligată să prezinte furnizorului documentele de confirmare, necesare pentru operarea modificărilor în contractul de furnizare a energiei electrice.

Semnarea contractului în cazul mai multor locuri de consum

Dacă sînteți consumator casnic și dispuneți de mai multe locuri de consum aveți dreptul să încheiați cîte un contract de furnizare a energiei electrice pentru fiecare loc de consum luat aparte sau un singur contract pentru toate locurile de consum. În acest caz, la contract va fi atașată o anexă cu indicarea specificului fiecărui loc de consum.

La încheierea unui singur contract cu mai multe locuri de consum, furnizorul va include în factura de plată transmisă spre achitare valoarea plății pentru fiecare loc de consum.

Dacă sînteți consumator noncasnic furnizorul va încheia un singur contract de furnizare pentru mai multe locuri de consum, respectînd condiția indicării specificului fiecărui loc de consum într-o anexă separată la contract și includerii obligatorii, în facturile transmise spre achitare, a valorii plății pentru fiecare loc de consum.

Locurile de uz comun din blocul de locuit cu multe apartamente sînt considerate drept un loc de consum separat. Pentru acest loc de consum furnizorul încheie un contract de furnizare cu proprietarul sau gestionarul blocului de locuit (cooperativa de construcție a locuințelor, asociația proprietarilor de locuințe privatizate, asociația de coproprietari în condominiu).

Contracte cu subconsumatorii

Dacă dețineți în proprietate sau folosință un loc de consum, amplasat în zona în care unitatea de distribuție nu dispune de rețele electrice, dar în care se găsesc instalațiile de utilizare ale altui consumator, adresați-vă consumatorului respectiv cu solicitarea de racordare. În astfel de cazuri, Dvs. veți avea calitatea de sub-consumator, iar relațiile juridice vor fi stabilite prin încheierea contractului de furnizare a energiei electrice cu consumatorul corespunzător conform prevederilor Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Termenul pentru încheierea contractului de furnizare a energiei electrice cu un alt consumator, care are instalația de utilizare racordată la rețeaua electrică, constituie 15 zile calendaristice.

Dacă obțineți un imobil ce nu a fost deconectat de la rețeaua electrică, solicitați furnizorului încheierea contractului de furnizare a energiei electrice înainte de a Vă instala în el. În caz contrar, furnizorul este în drept să deconecteze locul de consum, preîntîmpinîndu-vă printr-un aviz de deconectare. Furnizorul este, totodată, în drept, să Vă ceară achitarea plății pentru consumul de energie electrică și/sau pentru consumul neînregistrat sau înregistrat incomplet de energie electrică (dacă acesta există), din momentul dobîndirii de către Dvs. a dreptului de proprietate asupra imobilului respectiv.

Dacă doriți să vindeți un imobil, achitați integral plata pentru consumul energiei electrice, inclusiv datoriile acumulate pînă la rezilierea contractului.

Dacă procurați un imobil, solicitați vînzătorului să Vă prezinte dovada plății – un certificat eliberat de furnizor, care confirmă lipsa datoriilor la locul de consum respectiv.

Dacă Vă instalați într-un imobil care nu a fost deconectat de la rețea fără a perfecta contractul de furnizare a energiei electrice la care să fie anexat actul de control al echipamentului de măsurare, atunci, pe lîngă deconectare, mai riscați de a fi sancționați în situațiile în care la controalele ulterioare sînt depistate probleme ce țin de integritatea echipamentului de măsurare, sigiliilor aplicate, sau de constatare a intervenției asupra schemei de conectare a echipamentului de măsurare.

În astfel de cazuri, de regulă, furnizorul întocmește un proces verbal de consum fraudulos și efectuează recalculul energiei electrice consumate.

Dacă schimbați destinația spațiului locativ, solicitați furnizorului încheierea unui nou contract de furnizare a energiei electrice.

Dacă utilizați o parte din spațiul locativ în alte scopuri, sînteți obligat să instalați echipament de măsurare separat pentru evidența volumului de energie electrică consumat în această parte a imobilului. În caz contrar, furnizorul este în drept să deconecteze locul respectiv de consum după 10 zile calendaristice din data preîntîmpinării printr-un aviz de deconectare.

Contractarea în cazul operațiunilor imobiliare sau schimbării destinației spațiului locativ

Refuzul furnizorului de a încheia contractul de furnizare a energiei electrice

Furnizorul poate refuza încheierea contractului dacă solicitantul are datorii la alte locuri de consum.

Refuzul furnizorului de a încheia contractul de furnizare a energiei electrice trebuie să fie argumentat în scris.

Furnizorul este obligat să încheie contractul dacă cauzele ce au constituit motivul refuzului din partea furnizorului au fost înlăturate.

Aveți dreptul să contestați la ANRE refuzul furnizorului de a încheia contractul de furnizare a energiei electrice.

Decizia ANRE va fi obligatorie pentru ambele părți, dar poate fi contestată în instanța de judecată.

Cazurile în care furnizorul este în drept să deconecteze locurile de consum

Furnizorul va deconecta locul de consum în ziua rezilierii contractului de furnizare a energiei electrice pentru locul de consum respectiv, dacă nu a fost solicitată încheierea unui nou contract de furnizare a energiei electrice pentru acest loc de consum.

În cazul decesului consumatorului casnic, până la stabilirea moștenitorului(moștenitorilor) imobilului persoanei decedate, pretendentul sau unul din pretendenții la moștenire trebuie să achite plata pentru consumul de energie electrică. Dacă pretendentul(pretendenții) la moștenire nu îndeplinește această cerință, furnizorul poate deconecta instalația de utilizare de la rețeaua electrică.

În cazul în care este stabilit un singur moștenitor al imobilului persoanei decedate, furnizorul solicită moștenitorului achitarea datoriilor existente pentru consumul de energie electrică și încheierea unui nou contract de furnizare a energiei electrice. Dacă moștenitorul refuză să achite datoriile respective sau să încheie contractul de furnizare a energiei electrice, furnizorul este în drept să deconecteze instalația de utilizare de la rețeaua electrică.

În situația în care există mai mulți moștenitori ai imobilului persoanei decedate, aceștia achită datoriile existente pentru consumul de energie electrică, iar unul dintre ei încheie contractul de furnizare a energiei electrice. Dacă moștenitorii nu îndeplinesc această cerință, furnizorul este în drept să deconecteze de la rețeaua electrică instalația de utilizare ce a aparținut persoanei decedate.

Dvs. fiind parte a unui contract de furnizare a energiei electrice, sînteți în drept să cereți suspendarea acțiunii contractului și sistarea temporară a furnizării energiei electrice, prin deconectarea de la rețeaua electrică, pentru o perioadă de timp de cel puțin o lună.

Cererea de suspendare se depune la furnizor cu cel puțin 7 zile calendaristice până la data suspendării acțiunii contractului, dacă contractul de furnizare a energiei electrice nu prevede altceva.

Furnizorul va accepta solicitarea, iar Dvs. urmează să achitați integral plata pentru energia electrică consumată până la data sistării.

Contractul de furnizare a energiei electrice încheiat pentru o perioadă nedeterminată, este considerat valabil până la solicitarea de reziliere a contractului, depusă în scris de Dvs. sau până la rezilierea contractului de către furnizor, în conformitate cu clauzele contractului de furnizare a energiei electrice.

Furnizorul este obligat să Vă preîntîmpine despre rezilierea unilaterală a contractului cu cel puțin 15 zile calendaristice înainte de efectuarea acestei acțiuni.

Furnizorul va restitui datoriile față de Dvs. cel târziu pînă la data rezilierii contractului.

În cazul deconectării instalației de utilizare a consumatorului de la rețeaua electrică, conform situațiilor prevăzute în regulament, furnizorul suspendă acțiunea contractului de furnizare a energiei electrice pentru 30 zile calendaristice din ziua deconectării. Dacă, pe parcursul acestei perioade, consumatorul nu înlătură motivele pentru care a fost deconectat și nu a solicitat reconectarea la rețeaua electrică, furnizorul poate să rezilieze unilateral contractul de furnizare a energiei electrice.

Suspendarea și rezilierea contractului

Puteți solicita furnizorului modificarea puterii contractate în scris, cu cel puțin 15 zile calendaristice înainte de începerea perioadei pentru care ați solicitat modificarea.

Furnizorul trebuie să Vă răspundă la solicitarea de modificare a puterii contractate în scris, în termen de 15 zile calendaristice din momentul primirii solicitării respective.

Furnizorul nu are dreptul să modifice sau să completeze fără acordul Dvs. clauzele obligatorii stipulate în anexa 1 „Clauze obligatorii ale contractului de furnizare a energiei electrice consumatorului casnic” și anexa 2 „Clauze obligatorii ale contractului de furnizare a energiei electrice consumatorului noncasnic” ale Regulamentului privind furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Orice completare la contract este valabilă doar dacă se efectuează în scris și este semnată de ambele părți, constituind anexă separată la contract.

Dacă, după încheierea contractului, intră în vigoare noi acte legislative sau normative, ori se modifică cele existente, care stabilesc reguli noi de furnizare, utilizare și facturare a energiei electrice, părțile contractante trebuie să aplice noile reguli. Aceasta presupune că în termen de 15 zile de la survenirea modificărilor, furnizorul Vă va comunica în scris modificările parvenite.

Situațiile neprevăzute în contract sînt reglementate de prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice și legislației în vigoare care poate fi accesat pe pagina web a ANRE www.anre.md.

IV. CALITATEA SERVICIULUI DE DISTRIBUȚIE ȘI FURNIZARE A ENERGIEI ELECTRICE

IV. CALITATEA SERVICIULUI DE DISTRIBUȚIE ȘI FURNIZARE A ENERGIEI ELECTRICE

Serviciile de distribuție și furnizare a energiei electrice sunt prestate în Republica Moldova de către unitățile de distribuție/furnizorii de energie electrică care dețin licențe eliberate de ANRE.

Condițiile de distribuție și furnizare a energiei electrice, cât și condițiile pentru prestarea serviciilor auxiliare sunt prevăzute în licențe.

Furnizorii trebuie să asigure calitatea serviciului, iar ANRE – să monitorizeze această calitate. Această obligație este prevăzută în Legea cu privire la energia electrică, iar nivelul calității este determinat în Regulamentul privind calitatea serviciului de distribuție și furnizare a energiei electrice.

Calitatea serviciilor se apreciază în baza următoarelor principii:

- continuitatea alimentării cu energie electrică;
- calitatea tehnică a energiei electrice distribuite;
- calitatea comercială, care reflecta relația furnizor-consumator (timpul de răspuns la solicitările acestuia, transparența tarifelor, etc.).

Calitatea.
Principii de bază

Continuitatea alimentării cu energie electrică se exprimă prin durata și frecvența întreruperilor.

Unitățile de distribuție de energie electrică sînt obligate să livreze energia continuu și să înlăture în cel mai scurt timp posibil defecțiunile apărute în rețelele de distribuție. Întreruperile pot fi:

- a) *programate*, dacă este necesară executarea unor lucrări de profilaxie, reparații și reconstrucții ale rețelelor;
- b) *neprogramate*, apărute în urma unor defecțiuni tehnice în rețele și echipamente sau din cauza intervenției unor terțe persoane, păsări, animale, ori în urma unor condiții climatice extreme, etc.

Dacă întreruperile au o durată mare sau au loc foarte des, aveți motiv să nu fiți satisfăcuți de serviciul prestat. Regulamentul privind calitatea serviciului de distribuție și furnizarea energiei electrice a limitat durata unei întreruperi, numărul anual de întreruperi, cît și durata anuală a tuturor întreruperilor pentru un consumator. În consecință, scopul este ca să beneficiați de alimentare fiabilă cu energie, restabilirea livrării și reparațiile să fie executate la timp, iar constatarea depășirii limitelor stabilite va servi drept temei pentru protecția drepturilor Dvs. în instanțe.

Întreruperi programate

Periodic, întreprinderile de distribuție trebuie să execute lucrări de profilaxie, reparații curente și capitale ale utilajului electric. Din această cauză, este necesară întreruperea livrării energiei electrice consumatorilor alimentați prin intermediul utilajului supus reparației.

Furnizorul planifică aceste întreruperi și trebuie să le aducă la cunoștința Dvs. în prealabil, comunicînd ziua, ora și durata întreruperii:

- a) prin telefon, mass-media sau alte mijloace de informare în termen de cel puțin 3 zile calendaristice înainte de întreruperile programate pentru consumatorii cu puterea sub 100 kW, și
- b) în scris, cu cel puțin 7 zile înainte de întreruperea programată, pentru consumatorii cu puterea de 100 kW și mai mult.

Întreruperile vor fie programate, în măsura posibilităților, la date și ore care să Vă afecteze cît mai puțin posibil.

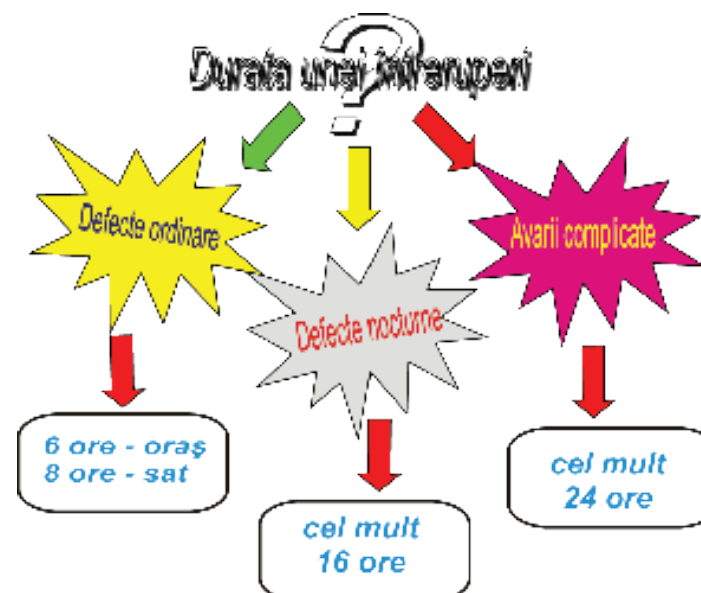
Nu este cazul să Vă neliniștiți dacă întreruperea durează mai puțin de 3 *minute*. Acest timp este necesar pentru funcționarea dispozitivelor automate care restabilesc alimentarea cu energie electrică.

Dacă timpul întreruperii depășește 3 minute, sunați la serviciul 24/24 al furnizorului corespunzător. Găsiți lista cu numerele de telefoane în anexa 1 la ghid.

Dacă întreruperea a fost deja notificată de alți consumatori, insistați ca operatorul care recepționează apelul să Vă comunice numărul și ora înregistrării solicitării, cît și durata posibilă pentru înlăturarea defecțiunii.

De regulă, durata unei întreruperi neprogramate nu trebuie să depășească 6 ore în zonele urbane și 8 ore în zonele rurale. În dependență de caracterul defecțiunii, acest termen poate varia după cum urmează:

- a) pînă la 24 ore, dacă este necesar de reparat sau înlocuit un sector avariat al liniei electrice, cum ar fi cîțiva piloni defectați sau căzuți, defecte ale liniilor subterane în cablu sau un transformator de forță;
- b) pînă la 16 ore, dacă avaria s-a produs în perioada nocturnă și în rețelele de medie tensiune (1-10 kV).

Întreruperi neprogramate

Pe parcursul unui an calendaristic cuprins între 1 ianuarie și 31 decembrie, durata *anuală sumară a întreruperilor neprogramate* în furnizarea energiei electrice oricărui consumator nu trebuie să depășească:

- a) 36 ore pentru mediul urban;
- b) 48 ore pentru mediul rural.

Numărul de întreruperi neprogramate în furnizarea energiei electrice oricărui consumator pe parcursul anului nu poate depăși:

- a) 6 - pentru consumatorii conectați la tensiunea 10 kV și 9 - pentru consumatorii conectați la nivelul de joasă tensiune (220 – 380 V) în mediul urban;
- b) 9 - pentru consumatorii conectați la tensiunea 10 kV și 12 - pentru cei conectați la nivelul de joasă tensiune (220 – 380 V) în mediul rural.

Evidența întreruperilor

Unitățile de distribuție sînt obligate să înregistreze toate întreruperile în furnizarea energiei electrice către consumatori.

Întreruperile neprogramate se înregistrează folosind mijloacele automatizate ale unității de distribuție și în baza apelurilor Dvs. înregistrate de serviciul 24/24.

Dacă lipsesc echipamente de telesemnalizare, durata unei întreruperi începe din momentul înregistrării acesteia la serviciul 24/24 ore la solicitarea Dvs. pînă la momentul reluării alimentării cu energie electrică.

Înregistrarea întreruperilor este necesară pentru monitorizarea de către ANRE a continuității de furnizare a energiei electrice pe parcursul anului.

În cazul depășirii numărului total admisibil de întreruperi sau a duratei cumulative admisibile pentru un an, ANRE va reduce tariful după cum menționat în punctul 4.10.

Calitatea energiei electrice furnizate

Calitatea tehnică a energiei electrice se referă la devierile frecvenței, tensiunii, nivelul tensiunii, șocurile de tensiune, asimetria tensiunii, etc. Parametrii de calitate a energiei electrice sînt stipulați în standardul național GOST 13109. Unitățile de distribuție sînt obligate să asigure con-

sumatorii cu energie electrică la parametri de calitate conform acestui standard, Regulamentului privind calitatea serviciului de distribuție și furnizare a energiei electrice și Contractului de furnizare a energiei electrice, încheiat pentru fiecare loc de consum.

Calitatea energiei electrice este afectată cel mai frecvent și considerată necorespunzătoare în cazurile apariției în rețea:

- a unor goluri de tensiune - reducerea bruscă a tensiunii mai jos de 90% de la valoarea nominală, urmată de revenirea la valoarea inițială după o perioadă scurtă de timp;
- a supratensiunii - majorarea tensiunii într-un punct al rețelei electrice pînă la o valoare mai mare de 1,1Unom (tensiunea nominală monofazată U= 220 V, liniară U= 380 V) pe o durată mai mare de 10ms, care apare în urma comutațiilor sau scurtcircuitelor;
- a abaterii inadmisibile a tensiunii – abaterea normal admisibilă a tensiunii în punctele de racordare la rețeaua de distribuție constituie $\pm 5\%$ și abaterea limită admisibilă constituie $\pm 10\%$ de la valoarea nominală a tensiunii.
- a abaterii inadmisibile a frecvenței – abaterea normal admisibilă a frecvenței în punctele de racordare la rețeaua de distribuție constituie $\pm 0,2\%$ și abaterea limită admisibilă constituie $\pm 0,4\%$ de la valoarea nominală a frecvenței (50 Hz).

Dacă are loc una din situațiile descrise mai sus, anunțați furnizorul, fie în scris, fie la telefon.

Unitatea de distribuție/furnizorul este obligată:

- să înlăture situațiile legate de supratensiuni și goluri repetate de tensiune, cauzate de defecțiunile utilajului rețelei de distribuție, în termen nu mai mare de 24 ore de la primirea și înregistrarea solicitărilor verbale sau scrise ale consumatorilor;
- să soluționeze problemele legate de abaterea admisibilă a tensiunii:
 - în termen nu mai mare de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării, în cazurile cînd calitatea energiei poate fi restabilită prin efectua-

Măsurarea și întocmirea actului de constatare a încălcării parametrilor tehnici

Repararea prejudiciului

rea unor măsuri de profilaxie (starea contactelor electrice, redistribuirea sarcinilor pe faze, reglarea prizelor la transformatoarele de forță);

- o în termen nu mai mare de 30 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării, în cazurile când pentru a asigura calitatea energiei este necesar de a redimensiona elementele rețelei (schimbarea conductoarelor liniei electrice, majorarea puterii transformatorului de forță);
- o în termen nu mai mare de 60 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării, dacă este necesară modificarea schemei de alimentare cu energie electrică a consumatorilor, cu construcția unor noi linii și/sau instalarea unor posturi de transformatoare suplimentare.

Înlăturarea cazurilor de *supratensiuni* sau *goluri de tensiune repetate*, este precedată de măsurarea tensiunii în punctul (punctele) indicat de consumator.

Rezultatele măsurărilor se indica într-un act întocmit în două exemplare și semnat de personalul furnizorului și consumator.

Dacă s-a constatat că ca urmare a supratensiunii, receptoarele electrice ale Dvs. au fost defectate, indicați furnizorului receptoarele defectate, și insistați asupra includerii listei acestora în act.

Dacă receptoarele electrice ale Dvs. (consumator casnic) au fost deteriorate în urma unor șocuri sau goluri de tensiune prejudiciul va fi reparat de furnizor cu respectarea următoarelor condiții:

- a) dacă ați depus la furnizor o cerere scrisă în termen de 5 zile lucrătoare de la data apariției evenimentului care a produs deteriorarea receptoarelor electrice;
- b) analiza efectuată în comun de către Dvs., furnizor/unitatea de distribuție și Inspectoratul Energetic de Stat, care este invitat de către furnizor, constată faptul producerii șocului sau golului de tensiune, invo-

cat de consumator, care a cauzat deteriorarea receptoarelor electrice ale consumatorului. Rezultatele analizei sînt consemnate printr-un act, semnat de reprezentanții furnizorului, Inspectoratului Energetic de Stat și a Dvs., în care este specificată lista receptoarelor defectate și cauza ieșirii lor din funcțiune.

- c) dacă ați prezentat furnizorului documente care confirmă suma cheltuielilor achitate pentru reparația efectuată de o persoană autorizată.

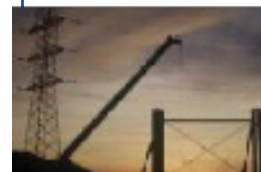
Furnizorul poate organiza reparația receptoarelor defectate ale Dvs. și să suporte cheltuielile dacă acestea sau produs din vina lui și dacă au fost respectate condițiile mai sus.

ANRE monitorizează respectarea calității serviciului de distribuție și a furnizării de energie electrică de către unitățile de distribuție/furnizori și ia măsuri de rigoare în limita împuternicirilor sale stabilite prin lege.

Unitatea de distribuție/furnizorul este obligată să înregistreze toate cererile, sesizările, solicitările legate de indicatorii de calitate a serviciului de distribuție și furnizare a energiei electrice și să prezinte anual sau în alți termeni stabiliți de ANRE rapoarte privind calitatea serviciului de distribuție și furnizare a energiei electrice. Rapoartele se întocmesc în conformitate cu forma stabilită.

ANRE colectează, verifica și publica rezultatele analizei rapoartelor anuale cu privire la calitatea serviciilor pe pagina web a Agenției www.anre.md

Unitățile de distribuție/furnizorii păstrează datele necesare calculării indicatorilor de continuitate pe o durată de 6 ani.

Monitorizarea calității

**Consecințele
pentru
nerespectarea
cerințelor
de calitate a
serviciului de
distribuției
și furnizare a
energiei electrice**

- 1) anul 2009 – 12 ore
- 2) anul 2010 – 11 ore
- 3) anul 2011 – 10 ore
- 4) anul 2012 – 9 ore
- 5) anul 2013 – 8 ore

Unitățile de distribuție trebuie să mențină valoarea anuală, de la 1 ianuarie pînă la 31 decembrie, a indicatorului SAIDI (*Durata medie a întreruperii în rețea*).

Indicatorul nu va include cazurile provocate de forța majoră, de instalațiile consumatorilor sau de terțele persoane.

Începînd din 2009, ANRE poate reduce tariful de livrare a energiei electrice după cum urmează:

- a) abaterea indicatorului este între 0,5 și 2 ore – 0,2%;
- b) de la 2 la 3 ore – 0,5%;
- c) 3 ore și mai mult – 1%.

Abaterile se vor calcula de la următoarele valori anuale ale indicatorului de continuitate **SAIDI**:

Tariful la energia electrică va fi redus de asemenea în următoarele cazuri după cum urmează:

cu 0,5% pentru fiecare poziție pentru nerespectarea, pentru 10% și mai mult din numărul de solicitări înregistrate pe parcursul anului la fiecare în situația în care:

- a) unitatea de distribuție/furnizorul va înlătura situațiile legate de supratensiuni și goluri repetate de tensiune, cauzate de defecțiunile utilajului rețelei de distribuție, în termen nu mai mare de 24 ore de la primirea și înregistrarea solicitărilor Dvs. verbale sau scrise;
- b) unitatea de distribuție/furnizorul va soluționa, la solicitările scrise ale Dvs., problemele legate de depășirea abaterii admisibile a tensiunii:
 - în termen nu mai mare de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării în cazurile cînd calitatea energiei poate fi restabilită prin efectuarea unor măsuri de profilaxie (starea contactelor electrice, redistribuirea sarcinilor pe faze, reglarea prizelor la transformatoarele de forță);
 - în termen nu mai mare de 30 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării în cazurile cînd pentru a asigura calitatea energiei este necesar de a redimensiona elementele rețelei (schimbarea conductoarelor liniei electrice, majorarea puterii transformatorului de forță);
 - în termen nu mai mare de 60 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării în cazul necesității modi-

ficării schemei de alimentare cu energie electrică, cu construcția unor noi linii și/sau instalarea unor posturi de transformatoare suplimentare.

cu 0,02%, pentru nerespectarea a 10% și mai mult din numărul total de solicitări înregistrate pe parcursul anului, a termenelor menționate mai jos:

- *eliberarea avizului de racordare a solicitanților* (15 zile calendaristice de la data înregistrării solicitării scrise la oficiul unității de distribuție/furnizorului);
- *încheierea contractului de furnizare a energiei electrice* (cel mult 2 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării, iar cu un solicitant, potențial consumator agricol, industrial, comercial, bugetar și terțiar - de cel mult 5 zile lucrătoare);
- *examinarea solicitărilor scrise ale consumatorilor* (30 zile calendaristice, iar la cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară – fără întârziere sau în termen de 15 zile calendaristice de la data înregistrării).

Plata compensațiilor pentru servicii necalitative se va efectua în termen de 15 zile lucrătoare după depunerea de către Dvs. a unei cereri scrise în adresa unității de distribuție/furnizorului.

Dacă dispuneți de echipamente de măsurare intelectuale, ce permit înregistrarea duratei și numărului de întreruperi, folosiți înregistrările acestor echipamente pentru argumentarea cererii de restituire a prejudiciilor morale și materiale suportate în urma prestării serviciilor necalitative.

Compensațiile calculate pot fi restituite sau pot fi considerate ca plată în avans pentru următoarea perioadă de facturare.

Prejudiciile morale și/sau materiale suportate de consumatori în urma prestării serviciilor necalitative vor fi restituite de unitățile de distribuție/furnizori în conformitate cu prevederile legislației civile și/sau clauzele contractuale.

Situațiile legate de încălcarea parametrilor de calitate a energiei electrice, care au dus la defectarea aparatelor

**Compensații
pentru serviciile
necalitative**

electrice ale Dvs., vor fi înregistrate și soluționate în conformitate cu prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

ANRE nu va include valoarea compensațiilor achitate de către unitatea de distribuție/furnizor în tariful la energia electrică.

V. RACORDAREA

V. RACORDAREA

Energia electrică a devenit un produs de necesitate vitală. Nimeni nu-și mai poate imagina viața fără utilizarea acestui produs. Doriți să utilizați un aragaz – majoritatea acestor aparate moderne sînt dotate cu aprindere electrică; casa Dvs. este încălzită de un cazan care consumă gaze naturale – automatica cazanelor și pompele de apă consumă energie electrică. Puțini își imaginează viața fără televizoare, computere și internet. Și în sfîrșit, cine din Dvs. mai folosește în case lumînări sau lămpi cu gaz pentru iluminat, exceptînd cazurile în care au loc întreruperi de livrare a energiei?

Toate acestea le avem și nu ne punem întrebarea cum a venit electricitatea în casa noastră. Înă noi, consumatorii, care am construit o casă, o secție de producere, un magazin, un alt imobil cu o altă destinație, dorind să ne bucurăm de bunurile civilizației, trebuie să ne familiarizăm cu ceea ce se numește *racordarea la rețeaua electrică de distribuție*.

Așadar, orice persoană fizică sau juridică are dreptul să solicite racordarea instalației de utilizare ce-i aparține la rețeaua electrică a unității de distribuție care activează în teritoriul și dispune de licență.

Racordarea este conectarea instalației Dvs. (rețeaua electrică internă a unei case particulare, rețeaua electrică proprie a unei întreprinderi, etc.) la rețeaua publică de distribuție a energiei electrice.

Racordarea este realizată prin intermediul instalației de racordare – instalația electrică care asigură conexiunea dintre instalația Dvs. și rețeaua electrică de distribuție.

Însă pînă la momentul racordării mai e o cale lungă precedată de avizul de racordare, proiecte, avizări și coordonări, vizite la Inspectoratul Energetic de Stat și contacte cu electricienii. Mai jos sînt descriși pașii pe care va trebui să-i urmați pentru a aduce lumina în casa Dvs.

**Racordarea
instalației de
utilizare la
rețeaua electrică**

Ce?

Cum?

Cererea pentru obținerea avizului de racordare

Vizitați oficiul furnizorului de energie electrică care activează în raionul (orașul) în care locuiți și completați o cerere pentru obținerea *avizului de racordare* conform unui formular tip oferit de furnizor.

În formular trebuie să indicați următoarea informație:

- numele, prenumele sau denumirea întreprinderii și adresa locului de consum (*datele din buletinul de identitate sau certificatul de înregistrare al întreprinderii*);
- scopul utilizării energiei electrice (*consum casnic, scopuri de producere etc.*);
- puterea electrică solicitată (*se determină în dependență de puterea aparatelor sau instalațiilor electrice pe care le veți folosi. În medie pentru o casă particulară această putere constituie circa 5 kW*);
- categoria de fiabilitate a furnizării (*consumatorii casnici sînt alimentați cu energie electrică conform categoriei III de fiabilitate, pentru agenții economici alimentarea conform unei categorii mai înalte presupune îndeplinirea unor condiții suplimentare*);
- tensiunea nominală în punctul de racordare (*consumatorii casnici sînt alimentați cu tensiunea de 220 V (o fază), sau 380 V (3 faze). Majoritatea absolută a aparatelor electrocasnice sînt fabricate pentru conectare la rețelele electrice cu tensiunea de 220 V*);
- titlul de proprietate asupra imobilului sau documentul care atestă obținerea pe cale legală a imobilului/spațiului locativ sau permisiunea autorităților administrației publice pentru desfășurarea activităților ce se impun.

După depunerea cererii, un reprezentant al furnizorului Vă va vizita pentru a aprecia situația pe teren și a stabili condițiile optime de racordare a imobilului Dvs. la rețeaua electrică. La plecarea reprezentantului furnizorului, nu uitați să luați telefonul de contact, pentru a coordona timpul în care urmează să ridicați *avizul de racordare* la oficiul furnizorului.

Furnizorul este obligat să Vă elibereze avizul de racordare în termen de cel mult 15 zile calendaristice de la depunerea cererii. Vezi copia avizului de racordare în anexa 2 la prezentul ghid.

Dacă veți utiliza energia electrică în casă particulară și în scopuri menajere, puteți trece peste acest pas. El se referă la consumatorii noncasnici – agenții economici.

Proiectarea instalațiilor electrice se efectuează de instituții specializate, autorizate în acest scop.

Cheltuielile pentru elaborarea proiectului sînt suportate integral de Dvs.

La întocmirea proiectului, instituția de proiectare va lua obligatoriu în considerație toate cerințele expuse în avizul de racordare.

Proiectul elaborat se coordonează cu unitatea de distribuție.

Nu pare a fi complicat de a monta rețeaua electrică din casă și găsești o mulțime de specialiști care s-ar pricepe la conectarea firelor. Dar înainte de a încredința acest lucru oricui, merită să Vă gândiți la securitatea și inofensivitatea rețelei electrice interioare. Deseori rețelele electrice montate cu încălcări ale normelor tehnice cauzează electrocutări, incendii și, în sfîrșit – la un moment dat puteți rămîne fără lumină în casa.

Pentru executarea lucrărilor de montare angajați electricieni autorizați. Electricienii autorizați sînt persoane sau întreprinderi specializate, autorizate de Inspectoratul Energetic de Stat pentru executarea lucrărilor de montare a instalațiilor electrice.

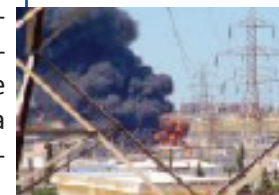
Electricienii autorizați poartă responsabilitate pentru calitatea lucrărilor executate, confirmînd-o printr-o declarație scrisă.

Electricienii autorizați pregătesc de regulă tot pachetul de documente, necesar pentru admiterea în exploatare și racordarea instalației.

Puteți găsi un electrician autorizat în fiecare raion al republicii. Contactați reprezentanța teritorială a Inspectoratului Energetic de Stat, care emite autorizațiile și veți obține informații despre specialiștii la care Vă puteți adresa. Lista telefoanelor reprezentanțelor Inspectoratului este prezentată în anexa 3 a prezentului ghid.

Proiectarea instalației de utilizare și a instalației de racordare

Montarea instalației electrice a consumatorului

Montarea contorului electric

Contoarele electrice pentru consumatorii casnici, conform legii, urmează a fi procurate și instalate de unitățile de distribuție.

Din moment ce aflați că în timpul apropiat vor fi finisate lucrările de montare a instalației electrice, vizitați oficiul furnizorului și primiți contorul care va fi folosit în continuare pentru evidența energiei electrice pe care o veți consuma.

Contorul poate fi montat de electricianul angajat de Dvs., însă aveți dreptul să cereți ca montarea contorului și a bransamentului (instalației de racordare) să fie efectuate de reprezentanții unității de distribuție.

Costul lucrărilor se achită de către solicitant, potențialul consumator noncasnic.

Admiterea în exploatare a instalației electrice nou construite

După finalizarea lucrărilor de montaj, electricianul autorizat va întocmi o declarație privind executarea lucrărilor, va anexa la această declarație alte acte necesare conform normelor tehnice, și acest pachet va fi înaintat Inspectoratului Energetic de Stat pentru ca instalația nou construită să fie admisă în exploatare.

Admiterea în exploatare va fi precedată de o inspecție a instalației noi de către reprezentantul Inspectoratului Energetic de Stat pentru a stabili dacă această instalație corespunde normelor tehnice de amenajare a instalațiilor electrice.

Dacă sînt depistate careva abateri, inspectorul va înainta o prescripție pentru înlăturarea lor, iar actul de admitere în exploatare va fi eliberat numai după înlăturarea acestor abateri.

Dacă inspectorul nu Vă vizitează într-o perioadă ce depășește 10 zile pentru a admite în exploatare instalația Dvs., culegeți numărul telefonului superiorilor de la Inspectoratul Energetic de Stat pentru a afla cauzele întârzierii.

Cînd încheiați contractul cu electricianul autorizat, fiți atenți să stabiliți achitarea finală pentru serviciile prestate numai după obținerea Actului de admitere în exploatare, eliberat de Inspectoratul Energetic de Stat.

După ce instalația Dvs. este montată și admisă în exploatare, întreprindeți o altă vizită la oficiul furnizorului pentru a semna contactul de furnizare a energiei electrice și a obține o nouă calitate – calitatea de consumator de energie electrică.

Odată cu semnarea contractului, înaintați solicitarea de racordare, la care veți anexa toate documentele ce se referă la instalația electrică nou construită: pachetul care l-a pregătit electricianul autorizat, actul de admitere în exploatare.

Lucrările de racordare sînt servicii auxiliare prestate de furnizorii/distribuitorii de energie electrică contra plată.

Taxa de racordare se calculează de către furnizor/distribuitor conform metodologiei aprobate de ANRE. Aceasta se conține în lista tarifelor pentru serviciile auxiliare și este afișată în toate oficiile comerciale ale furnizorilor.

Taxa de racordare poate fi achitată la oficiul furnizorului.

După ce ați semnat contractul și ați achitat taxa de racordare, în termen de cel mult 4 zile calendaristice, furnizorul trebuie să racordeze instalația Dvs. la rețeaua de distribuție.

Dacă în timp de 4 zile furnizorul nu vine să racordeze instalația Dvs., cereți o compensație în mărime de 25% din taxa de racordare pentru fiecare zi de întârziere. De exemplu, dacă veți fi racordat după 8 zile de la data semnării contractului și achitarea taxei de racordare – puteți cere furnizorului să vă restituie integral banii plătiți pentru racordare.

Dacă sînteți consumator casnic și ați finanțat montarea instalației de racordare, de la care mai apoi vor fi racordați și alți consumatori, aveți dreptul să cereți de la fiecare din consumatorii noi o recompensă în mărime de ¼ din costul instalației de racordare utilizate în comun. (Acest procedeu este valabil și pentru consumatorii – agenți economici, însă se aplică o altă modalitate de calcul a valorii recompensei).

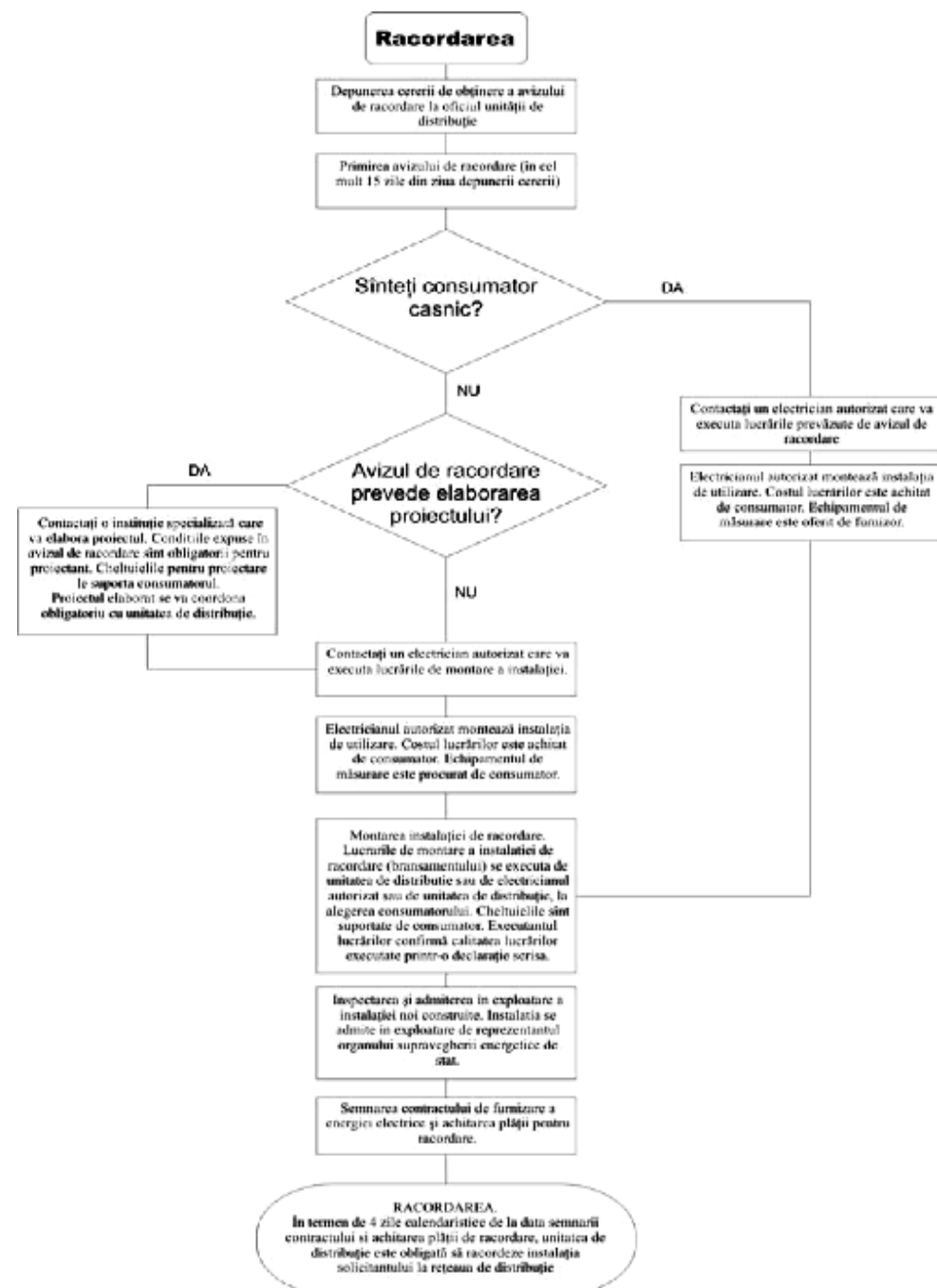
Încheierea contractului de furnizare a energiei electrice

Achitarea taxei de racordare

Alte condiții importante

Dacă ați construit o casă, însă racordarea este imposibilă din lipsa rețelilor de distribuție, rețineți că autoritățile administrației publice locale sînt responsabile de elaborarea proiectelor de electrificare pentru noile cartiere ale localităților. Prin urmare, interesați-Vă dacă primăria a elaborat proiectul rețelilor electrice pentru noul cartier și dacă l-a prezentat furnizorului.

Dacă sînteți agent economic și ați construit un imobil în afara localității – veți suporta toate cheltuielile pentru construcția rețelilor electrice pînă la cel mai apropiat punct al rețelei de distribuție.

VI. DECONECTAREA

VI. DECONECTAREA

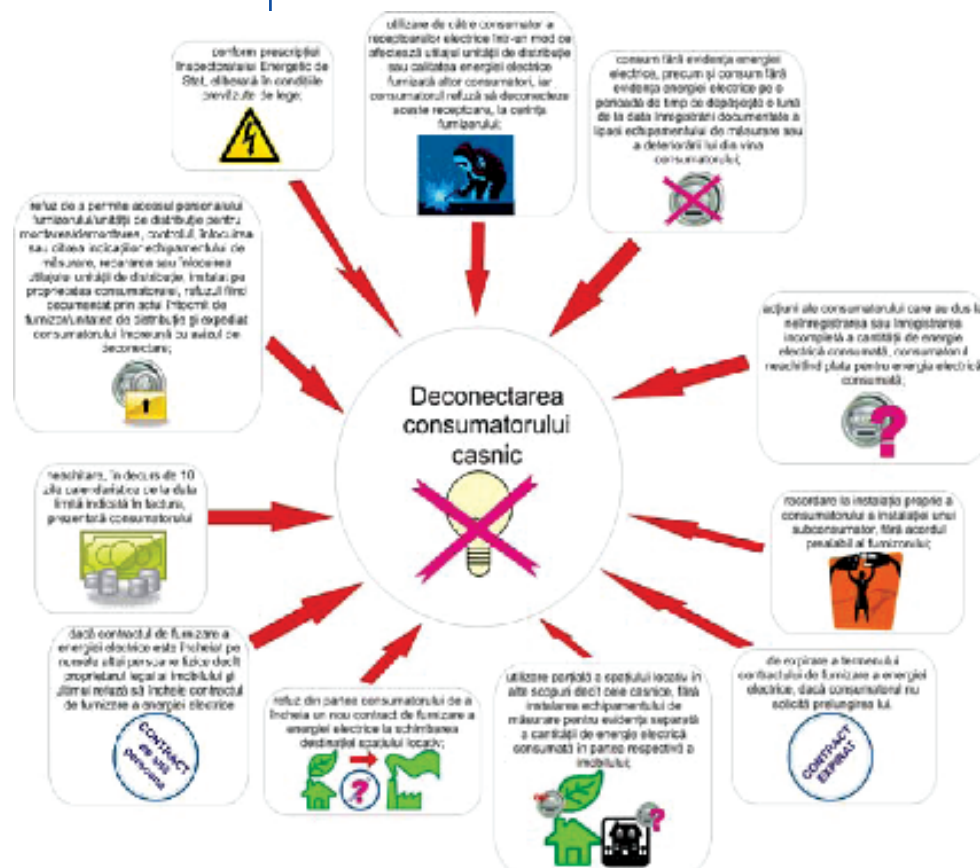
Furnizorul este obligat să Vă livreze energie electrică în mod continuu și cu respectarea parametrilor de calitate a energiei electrice. Dar, și Dvs. în calitate de consumatori aveți anumite obligații, nerespectarea cărora dau furnizorului dreptul de a întrerupe furnizarea energiei electrice.

- Furnizorul este în drept să deconecteze de la rețeaua electrică a unității de distribuție instalația de utilizare ce Vă aparține în următoarele cazuri:
 - a) conform prescripției Inspectoratului Energetic de Stat, eliberată în condițiile prevăzute de lege;
 - b) utilizarea de către consumator a receptoarelor electrice într-un mod ce afectează utilajul unității de distribuție sau calitatea energiei electrice furnizată altor consumatori și refuzul să deconectați aceste receptoare, la cerința furnizorului;
 - c) refuzul de a permite accesul personalului furnizorului/unității de distribuție pentru montarea/demontarea, controlul, înlocuirea sau citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, repararea sau înlocuirea utilajului unității de distribuție, instalat în hotarele proprietății Dvs. Refuzul urmează a fi documentat prin actul întocmit de furnizor/unitatea de distribuție și expediat în adresa Dvs. împreună cu avizul de deconectare;
 - d) neachitarea, în decurs de 10 zile calendaristice de la data limită indicată în factura;
 - e) dacă contractul de furnizare a energiei electrice este încheiat pe numele altei persoane fizice decât proprietarul legal al imobilului și ultimul refuză să încheie contractul de furnizare a energiei electrice;
 - f) consumul fără evidența energiei electrice, precum și consum fără evidența energiei electrice pe o perioadă de timp ce depășește o lună de la data înregistrării documentate a lipsei echipamentului de măsurare sau a deteriorării lui din vina consumatorului;
 - g) acțiunile Dvs. care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată – neachitarea plății pentru energia electrică consumată;

Situațiile care pot duce la deconectare pentru consumatorii casnici

- h) racordarea la instalația Dvs. a instalației unui sub-consumator, fără acordul prealabil al furnizorului;
- i) refuzul Dvs. de a încheia un nou contract de furnizare a energiei electrice la schimbarea destinației spațiului locativ;
- j) utilizarea parțială a spațiului locativ în alte scopuri decât cele casnice, fără instalarea echipamentului de măsurare pentru evidența separată a cantității de energie electrică consumată în partea respectivă a imobilului;
- k) expirarea termenului contractului de furnizare a energiei electrice, dacă Dvs. nu ați solicitat prelungirea lui.

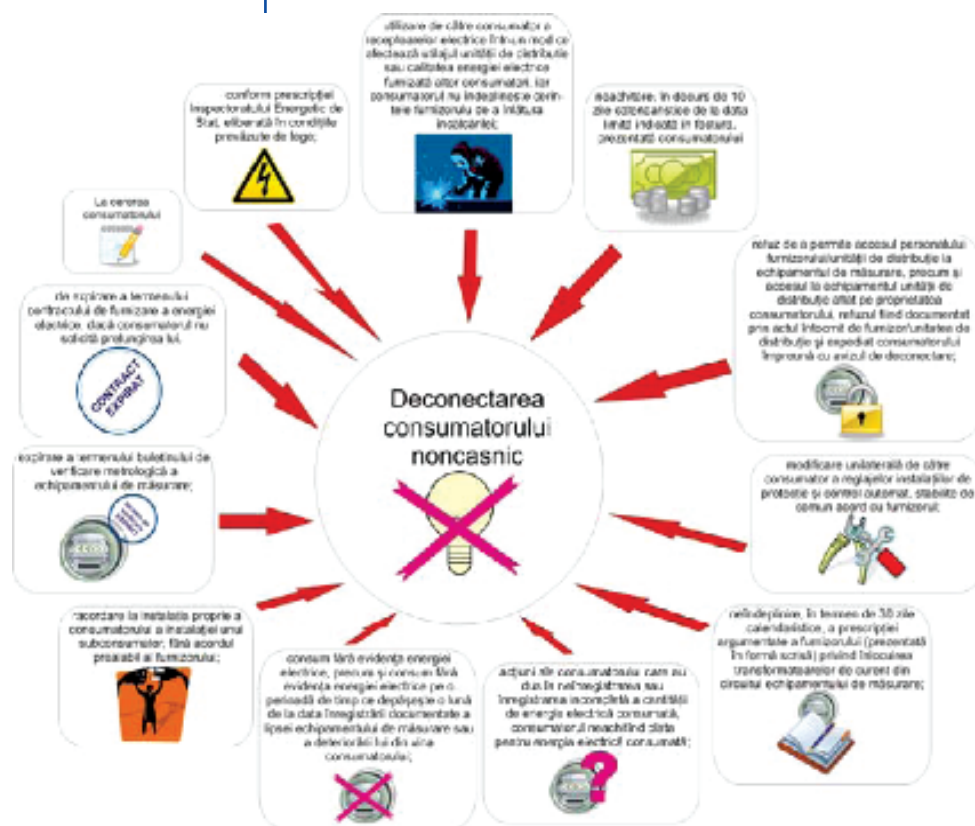
- Furnizorul de asemenea poate deconecta instalația la solicitarea Dvs.
- Furnizorul este în drept să deconecteze instalația Dvs. de utilizare de la rețeaua de distribuție în cazul în care există dovezi că Dvs. lipsiți, nu este înregistrat consumul de energie electrică la locul de consum, sau personalul furnizorului nu are acces la echipamentul de măsurare pe parcursul a 3 luni și mai mult. În acest caz reconectarea instalației de utilizare la rețeaua de distribuție, la solicitarea Dvs., se va efectua de către furnizor/unitatea de distribuție din contul său.

Furnizorul este în drept să deconecteze instalația de utilizare ce Vă aparține în următoarele cazuri:

- a) conform prescripției Inspectoratului Energetic de Stat, eliberată în condițiile prevăzute de lege;
- b) utilizarea utilajului într-un mod care afectează funcționarea normală a echipamentului unității de distribuție sau influențează negativ calitatea energiei electrice, furnizate altor consumatori, iar Dvs. nu îndepliniți cerințele furnizorului de înlăturare a încălcărilor;
- c) neachitarea, în decurs de 10 zile calendaristice de la data limită indicată în factura, prezentată Dvs.;
- d) refuzul de a permite acces personalului furnizorului la echipamentul de măsurare, precum și accesul la echipamentul acestuia aflat în hotarele proprietății Dvs., refuzul fiind documentat prin actul întocmit de furnizor și expediat în atenția Dvs. împreună cu avizul de deconectare;
- e) modificarea unilaterală de către Dvs. a reglajelor instalațiilor de protecție și control automat, stabilite de comun acord cu furnizorul;
- f) neîndeplinirea, în termen de 30 zile calendaristice, a prescripției argumentate a furnizorului, prezentată în formă scrisă, privind înlocuirea transformatoarelor de curent din circuitul echipamentului de măsurare;
- g) acțiunile Dvs. care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată - neachitarea pentru energia electrică consumată;

Situațiile care pot duce la deconectare pentru consumatorii noncasnici

- h) consumul fără evidență a energiei electrice, precum și consumul fără evidență a energiei electrice pe o perioadă mai mare de o lună de la data înregistrării documentate a lipsei echipamentului de măsurare sau ca fiind deteriorat din vina Dvs.;
- i) racordarea instalației de utilizare a unui subconsumator la instalația Dvs. fără acordul prealabil al furnizorului;
- j) expirarea termenului buletinului de verificare metrologică a echipamentului de măsurare;
- k) expirarea termenului contractului pentru furnizarea energiei electrice, dacă Dvs. nu ați solicitat prelungirea acestuia;
- l) la cererea Dvs.

Este interzisă deconectarea de la rețeaua electrică a unității de distribuție a instalației de utilizare ce Vă aparține în următoarele cazuri:

- a) dacă ați contestat la furnizor factura de plată a consumului de energie electrică, inclusiv factura pentru consumul de energie electrică, calculat în urma încălcării de către consumator a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată;
- b) neachitarea facturii bazate pe calcule estimative, care indică un consum de energie electrică ce depășește consumul real înregistrat anterior cu peste 25%;
- c) dacă ați contestat în instanța de judecată factura de plată a energiei electrice, inclusiv factura pentru consumul de energie electrică, calculat în urma încălcării clauzelor contractuale care au cauzat neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată.

Dvs. sînteți obligat să înștiințați furnizorul, în formă scrisă, în cazul în care ați depus o cerere de chemare în instanța de judecată.

Dvs. sînteți obligat să achitați facturile pentru consumul curent de energie electrică expediate de către furnizor.

Cu toate că în situațiile descrise mai sus furnizorul are dreptul de a sista livrarea energiei electrice, este totuși stabilită o procedură strictă, pe care furnizorul este obligat să o respecte atunci cînd intenționează să deconecteze instalația unui consumator.

Deconectarea instalației de utilizare se efectuează doar în zilele lucrătoare.

În majoritatea cazurilor (cu excepția cazurilor cînd a fost emisă prescripția Inspectoratului Energetic de Stat și cînd funcționarea utilajului electric al Dvs. afectează calitatea energiei livrate altor consumatori) posibila deconectare este anunțată prin intermediul unui aviz de deconectare, înmînat cu cel puțin 5 zile înainte de data deconectării.

Interzicerea deconectării instalației consumatorului

Procedura de deconectare

Procedura de deconectare pentru consumatorii casnici

ATENȚIE! AVIZ DE DECONECTARE
Furnizorul va fi nevoit să deconecteze instalațiile de utilizare ce aparțin Dvs., fără avertizare suplimentară, dacă:
1. n-ați achitat factura de față în decurs de 10 zile calendaristice de la data limită indicată în ea;
2. n-ați achitat datoria pentru perioadele anterioare indicată în factura de față, pentru care termenul de achitare a expirat. Reconectarea instalației de utilizare la rețeaua electrică va fi posibilă după eliminarea cauzei care a dus la deconectare și achitarea plății pentru reconectare.

În cazul deconectării pentru neachitarea facturilor avizul de deconectare este înscris în factura de plată, iar deconectarea are loc după o perioadă de 10 zile de la data limită de plată, indicată în factură.

În cazurile de deconectare, stipulate în Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, personalul furnizorului, în ziua preconizată pentru deconectare, prezintă ordinul de deconectare semnat de persoana responsabilă a furnizorului. Personalul furnizorului nu este în drept să deconecteze instalația de utilizare ce Vă aparține dacă Dvs. demonstrați faptul înlăturării tuturor motivelor care au condiționat emiterea ordinului de deconectare.

Dacă în ziua preconizată pentru deconectare, Dvs. sau reprezentantul Dvs., nu este prezent la locul de consum, personalul furnizorului este în drept să deconecteze instalația de utilizare, lăsând la locul de consum ordinul de deconectare, în care se indică motivele deconectării, adresa și telefonul de contact al furnizorului, numărul ordinului de deconectare și data deconectării.

Furnizorul este obligat să Vă expedieze suplimentar o copie a ordinului de deconectare prin poștă cu aviz.

Puteți cere deconectarea instalației electrice proprii. În acest caz, furnizorul va efectua deconectarea în termen de 7 zile calendaristice de la data înregistrării cererii.

Avizul de deconectare este înmînat cu cel puțin 5 zile calendaristice înainte de data deconectării, iar avizul de deconectare pentru neachitare este inclus în factura de plată.

Deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor de utilizare se efectuează pe parcursul zilei de lucru în conformitate cu prevederile contractului de furnizare a energiei electrice.

Dacă depuneți o petiție la ANRE, ultima este în drept să adopte decizii de interzicere a deconectării a instalației de utilizare ce Vă aparține pe parcursul examinării petiției.

Deconectarea de la rețeaua electrică a instalației de utilizare se face doar prin ordinul de deconectare semnat de persoana responsabilă a furnizorului.

Deconectarea de la rețeaua electrică a instalațiilor de utilizare ale Dvs. se va efectua de la punctul de delimitare sau de unde există posibilitate tehnică.

Dacă deconectarea urmează a fi efectuată de la utilajele – proprietatea Dvs., sînteți obligat, prin intermediul persoanei responsabile de exploatare a utilajului respectiv, să asigurați deconectarea.

Personalul furnizorului care a efectuat deconectarea sau reconectarea instalației de utilizare ce Vă aparține este obligat să întocmească actul de deconectare/reconectare în 2 exemplare, cîte unul pentru fiecare parte, indicînd motivele deconectării/reconectării.

Furnizorul este obligat să țină evidența tuturor consumatorilor ale căror instalații de utilizare au fost deconectate de la rețeaua electrică.

Sînteți în drept să solicitați furnizorului reconectarea instalației electrice la rețeaua electrică după înlăturarea tuturor motivelor care au condus la deconectarea instalației lui de utilizare.

Furnizorul va reconecta la rețeaua electrică instalația de utilizare ce Vă aparține în termenul cel mai scurt posibil, dar nu mai tîrziu de 2 zile lucrătoare de la data depunerii cererii de reconectare și a achitării plății pentru reconectare.

Procedura de deconectare pentru consumatorii noncasnici

Reconectarea

În cazul în care solicitați deconectarea/reconectarea instalației de utilizare, Dvs. veți suporta cheltuielile, calculate conform Metodologiei de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile de distribuire a energiei electrice.

Achitați plata pentru reconectare numai atunci când deconectarea s-a efectuat în una din cauzele expuse mai sus și s-a respectat procedura de deconectare.

Furnizorului îi este interzis să perceapă plata pentru reconectare în cazul în care deconectarea instalației de utilizare ce Vă aparține a avut loc din vina lui.

Condiții speciale

În situații de avarii, sau în scopul prevenirii unor posibile avarii în sistemul electroenergetic, unitatea de distribuție este în drept să aplice măsuri de deconectare manuală sau automată a instalațiilor Dvs. de utilizare.

Furnizorul nu poartă răspundere pentru întreruperile în furnizarea energiei electrice în cazurile de forță majoră.

Furnizorul este în drept să perceapă plată pentru reamplasarea echipamentului Dvs. de măsurare, dacă ați fost deconectat din cauza încălcării clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, sau a refuzului documentat de a permite accesul personalului furnizorului la echipamentul de măsurare.

Plata pentru reamplasarea echipamentului de măsurare se calculează conform Metodologiei de determinare, aprobare și revizuire a prețurilor la serviciile auxiliare prestate de întreprinderile de distribuție a energiei electrice.

Adresarea Dvs. la ANRE sau în instanța de judecată în vederea soluționării neînțelegerilor și litigiilor nelegate de facturarea energiei electrice, nu Vă scutește de obligația de plată a facturii pentru consumul energiei electrice și penalității prevăzute în contractul de furnizare a energiei electrice.

VII. EVIDENȚA CONSUMULUI DE ENERGIE ELECTRICĂ

VII. EVIDENȚA CONSUMULUI DE ENERGIE ELECTRICĂ

Evidența consumului de energie electrică se ține cu echipamentele de măsurare legalizate pe teritoriul Republicii Moldova, adecvate și verificate metrologic.

Fiecare loc de consum trebuie să fie dotat cu echipament de măsurare pentru evidența consumului de energie electrică.

Caracteristicile și locul de amplasare ale echipamentului de măsurare se specifică în contractul de furnizare a energiei electrice.

Echipamentul de măsurare se amplasează doar în limitele teritoriului Dvs.

Dacă sînteți consumator casnic, toate cheltuielile ce țin de procurarea, verificarea metrologică, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor Dvs. de măsurare a energiei electrice se suportă de către furnizor.

Dacă sînteți consumator noncasnic, sînteți obligat să procurați, instalați, efectuați verificarea metrologică, exploatați, întrețineți, reparați și să înlocuiți echipamentul de măsurare a energiei electrice care Vă este furnizată.

Unitatea de distribuție este obligată să Vă informeze despre parametrii tehnici și tipurile echipamentelor de măsurare, legalizate pe teritoriul Republicii Moldova de către Organismul Național de Metrologie și care pot fi instalate la solicitantul respectiv, locul respectiv de consum.

Unitatea de distribuție va accepta pentru instalare numai echipamentul de măsurare verificat metrologic și legalizat pe teritoriul Republicii Moldova.

Unitatea de distribuție va refuza instalarea echipamentului de măsurare procurat de Dvs. dacă acest echipament nu este adecvat, legalizat, verificat metrologic și/sau este demonstrat faptul că a fost sustras.

***Evidența
consumului***

***Plata pentru
echipamentul de
măsurare***

***Tipurile
echipamentelor
de măsurare
acceptate***

Instalarea echipamentului de măsurare

Dacă Dvs. locuiți la bloc cu multe apartamente, echipamentul de măsurare va fi instalat conform normelor de amenajare a instalațiilor electrice. O condiție obligatorie este protecția echipamentului de măsurare contra deteriorării și vibrațiilor și excluderea accesului liber al persoanelor terțe la acesta.

După instalare, personalul furnizorului va sigila și pune sub tensiune echipamentul de măsurare în prezența obligatorie a Dvs.

Instalarea se efectuează cu întocmirea procesului-verbal de dare în exploatare în două exemplare - unul pentru Dvs. și altul pentru furnizor, semnat de către ambele părți contractante.

În procesul-verbal se indică data instalării, tipul și numărul echipamentului de măsurare, locul instalării, numele Dvs., denumirea furnizorului, indicațiile inițiale ale echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor, alte informații. Procesul-verbal de dare în exploatare a echipamentului de măsurare este parte integrantă a contractului de furnizare a energiei electrice.

Accesul la echipamentul de măsurare

Echipamentul de măsurare se instalează în așa mod încât atât Dvs., cât și furnizorul să aibă acces liber pentru citirea indicațiilor echipamentului de măsurare în orice moment.

Dacă instalația de utilizare a Dvs. nu este deconectată de la rețeaua electrică, beneficiați de acces la întrerupătorul instalat în cutia de protecție după echipamentul de măsurare, pentru efectuarea comutațiilor.

Personalul furnizorului este în drept să convină cu Dvs. timpul pentru accesul la echipamentul de măsurare.

Personalul furnizorului este obligat să Vă prezinte legitimația de serviciu și să Vă comunice scopul vizitei dacă solicitați acces la proprietatea Dvs. pentru:

- controlul echipamentului de măsurare și a porțiunii de linie electrică dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare;
- citirea indicațiilor echipamentului de măsurare, efectuarea lucrărilor la instalațiile din proprietatea furnizorului/unității de distribuție situate în limitele hotarelor proprietății Dvs.;

- deconectarea de la rețeaua electrică a instalației Dvs. conform Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Sînteți obligat să asigurați imediat și necondiționat accesul personalului furnizorului la echipamentul și instalațiile respective în cazurile enumerate mai sus.

Refuzul de a oferi acces în aceste cazuri, permite furnizorului deconectarea instalației de la rețea.

Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare în scopul facturării energiei electrice se face lunar de către personalul furnizorului.

Dacă nu dispune de acces la echipamentul de măsurare, furnizorul poate emite facturi în baza calculelor estimative ale consumului de energie electrică pe o perioadă nu mai mare de 2 luni și să Vă contacteze pentru stabilirea timpului pentru acces la echipamentul de măsurare în cazul în care Dvs. ați achitat în termen facturile emise.

Dacă nu reacționați la solicitările furnizorului, acesta este în drept să deconecteze instalația Dvs. de utilizare.

Dacă sînteți consumator noncasnic controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate este efectuat de către furnizor, în funcție de necesitate și numai în prezența Dvs. sau a reprezentantului Dvs., cu întocmirea actului de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

În calitate de consumator noncasnic sînteți obligat să informați furnizorul privind funcțiile persoanelor responsabile care sînt împuternicite să fie prezente la efectuarea controlului echipamentului de măsurare.

Dacă aveți un consum lunar de 100 mii kWh și mai mult, controlul echipamentului de măsurare se efectuează de către furnizor odată la trei luni.

Dacă sînteți consumator casnic, controlul echipamentului de măsurare și al sigiliilor aplicate este efectuat de către furnizor, în funcție de necesitate și numai în prezența Dvs. sau a reprezentantului Dvs. (părinți, soț, soție, copii care

Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare

Controlul echipamentului de măsurare

au atins vârsta de 18 ani, care au capacitate de exercițiu și care locuiesc împreună cu Dvs., persoana împuternicită prin procură), cu întocmirea actului de control în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte.

Personalul furnizorului nu este în drept să efectueze controlul echipamentului de măsurare în lipsa Dvs. sau a reprezentantului Dvs.

Personalul furnizorului este obligat să examineze vizual integritatea echipamentului de măsurare și sigiliile aplicate fără a le deteriora sau viola.

În cazul în care personalul furnizorului depistează că echipamentul de măsurare este deteriorat și/sau sigiliile sînt violate, el trebuie să Vă demonstreze încălcările respective.

După examinarea vizuală a echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate lui, în scopul verificării schemei de conectare a echipamentului de măsurare, personalul furnizorului este în drept să înlăture sigiliile aplicate de furnizor.

Personalul furnizorului, de asemenea, este în drept să verifice integritatea liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare.

În rezultatul controlului echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate și verificării integrității liniei electrice pe segmentul dintre punctul de delimitare și echipamentul de măsurare, personalul furnizorului trebuie să întocmească actul de control în două exemplare, contrasemnat de către Dvs., câte unul pentru fiecare parte.

Dacă refuzați să participați la controlul echipamentului de măsurare, personalul furnizorului va efectua controlul în lipsa Dvs. sau a reprezentantului Dvs. și va întocmi actul de control al echipamentului de măsurare cu indicarea refuzului de a participa la control.

Actul de control al echipamentului de măsurare, semnat de către persoana responsabilă a furnizorului Vă va fi expediat prin poștă cu scrisoare recomandată.

În cazul depistării încălcării de către consumator a clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, personalul furnizorului trebuie să Vă demonstreze acest fapt și să întocmească actul de depistare a încălcărilor clauzelor contractuale în două exemplare, câte unul pentru fiecare parte. Personalul furnizorului va indica în act modalitatea în care Dvs. ați încălcat clauzele contractuale și care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată.

În cazul conectării neautorizate a instalației de utilizare sau a receptoarelor electrice la rețeaua electrică, sau consum de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, personalul furnizorului înlătură încălcările depistate și păstrează probele.

Puteți contesta actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale și ordinul de deconectare adresîndu-Vă Agenției sau în instanța de judecată în termenele prevăzute de Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10.02.2000.

De asemenea, aveți dreptul să contestați, în limitele termenului general de prescripție, factura pentru consumul de energie electrică, emisă de către furnizor în baza actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată.

Personalul furnizorului este în drept să demonteze, în prezența Dvs., echipamentul de măsurare al consumatorului pentru a-l prezenta la constatarea tehnico-științifică dacă presupune că respectivul echipament de măsurare este deteriorat, s-a intervenit în echipamentul de măsurare sau sigiliile aplicate sînt violate.

Personalul furnizorului este obligat să întocmească actul de demontare în două exemplare (cîte un exemplar pentru fiecare parte), în care să fixeze numărul și indicațiile echipamentului de măsurare, numărul sigiliilor aplicate, precum și motivele demontării.

	Personalul furnizorului împachetează echipamentul de măsurare și/sau a sigiliilor aplicate într-o sacoșă, aplică sigiliu la sacoșă și Vă prezintă echipamentul de măsurare.	rată sau sigiliile aplicate sacoșei în care a fost împachetat acesta sînt violate, furnizorul este în drept să aplice să aplice sistemul paușal pentru calculul energiei electrice consumate; Dacă furnizorul consideră că consumatorul va întreprinde măsuri care pot duce la înlăturarea dovezilor prin care se poate demonstra violarea sigiliilor sau intervenția în echipamentul de măsurare, acesta poate cere efectuarea constatării tehnico-științifice în ziua depistării violării sigiliilor sau a intervenției în echipamentul de măsurare, cu participarea nemijlocită a părților. Dacă refuzați să participați la efectuarea constatării tehnico-științifice, fapt indicat în actul de demontare a echipamentului de măsurare, furnizorul va prezenta unilateral echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate, ambalate și sigilate, la instituția care efectuează constatări tehnico-științifice. Cheltuielile pentru efectuarea constatării tehnico-științifice se achită de partea care a inițiat-o. Actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale, concluziile raportului constatării tehnico-științifice, concluziile raportului verificării metrologice de expertiză, rezultatele examinării de către furnizor a altor factori, pot servi furnizorului drept bază pentru luarea deciziei privind încălcarea de către consumator a clauzelor contractuale, dacă acestea indică circumstanțele și mijloacele ce au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată. În acest caz va fi emisă factura în termen de cel mult 20 de zile calendaristice de la întocmirea actului de depistare. Se interzice intervenirea sub orice formă asupra echipamentului de măsurare a energiei electrice și asupra sigiliilor aplicate lui sau la celelalte instalații ale furnizorului, sau blocarea accesului personalului furnizorului la acestea. Dvs. sau persoana responsabilă de integritatea echipamentului de măsurare trebuie să înștiințați furnizorul imediat ce depistați deteriorarea echipamentului de măsurare sau violarea sigiliilor aplicate.	
Verificarea metrologică	Dvs. sînteți responsabil de paza echipamentului de măsurare și/sau a sigiliilor aplicate lui și prezentarea lor, la constatarea tehnico-științifică, în termen de 15 zile calendaristice. Dvs. alegeți instituția unde va fi efectuată constatarea tehnico-științifică. Înainte de efectuarea constatării tehnico-științifice, puteți solicita efectuarea verificării metrologice de expertiză a echipamentului de măsurare, drept despre care furnizorul trebuie să Vă informeze obligatoriu. Cheltuielile pentru verificarea metrologică de expertiză vor fi suportate de către Dvs. În caz de distrugere, sustragere, pierdere a echipamentului de măsurare și/sau a sigiliilor aplicate lui, după ce au fost prezentate Dvs., furnizorul este în drept să aplice sistemul paușal pentru calculul energiei electrice consumate (vezi anexa 4); Consumatorul este exonerat de responsabilitate în cazul în care distrugerea, sustragerea, pierderea echipamentului de măsurare nu-i este imputabilă.		
Sistemul paușal pentru calculul energiei electrice consumate			
Contestarea tehnico-științifică	Părțile au dreptul să solicite efectuarea constatării tehnico-științifice repetate. După efectuarea constatării tehnico-științifice Dvs., cit și furnizorul sînteți obligați să prezentați unul altuia, în termen de 10 zile calendaristice, echipamentul de măsurare și/sau sigiliile aplicate lui și raportul constatării tehnico-științifice a echipamentului de măsurare și /sau a sigiliilor aplicate echipamentului de măsurare. Dacă nu prezentați echipamentul de măsurare sigilat și/sau sigiliile aplicate echipamentului de măsurare, la constatarea tehnico-științifică sau se constată că sacoșa în care a fost împachetat echipamentul de măsurare este deterio-		
			Temei pentru decizia furnizorului privind încălcarea de către consumator a clauzelor contractuale Demontarea, remontarea, reamplasarea echipamentului de măsurare

Cheltuielile pentru demontarea, remontarea sau reamplasarea echipamentului de măsurare efectuate la cererea Dvs., vor fi suportate integral de către Dvs.

Dvs. suportați cheltuielile de reparație, demontare, verificare metrologică și remontare a echipamentului de măsurare deteriorat sau înlocuirea lui, precum și consumul recalcultat de energie electrică în cazul în care deteriorarea echipamentului de măsurare are loc din vina Dvs.

În cazul în care Dvs. ați înștiințat furnizorul despre deteriorarea echipamentului de măsurare și/sau violarea sigiliilor, faptul nu este calificat drept încălcare de către Dvs. a clauzelor contractuale, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată dacă, în urma analizelor, nu se demonstrează încălcarea respectivă.

Echipamentele de măsurare montate la consumatori sau furnizor și utilizate la facturare trebuie verificate metrologic în termenele legale, stabilite în conformitate cu Lista Oficială a mijloacelor de măsurare supuse obligatoriu controlului metrologic al statului L.O.-2004, aprobată prin Hotărârea Serviciului Standardizare și Metrologie nr.1445-M din 04.01.04 și numai în laboratoarele metrologice autorizate.

Dvs. și furnizorul sau reprezentanții acestora au dreptul să fie prezenți la verificarea echipamentului de măsurare. Actul cu rezultatele verificării este pus la dispoziția Dvs. și a furnizorului.

Părțile contractante pot iniția verificarea metrologică de expertiză a echipamentului de măsurare în cazul în care una dintre părți are reclamații. Plata pentru verificarea metrologică de expertiză va fi efectuată de partea care a inițiat-o. Dacă, în urma verificării, reclamația capătă confirmare, furnizorul efectuează recalculări. Dvs. veți suporta cheltuielile pentru verificare în cazul în care reclamația Dvs. nu capătă confirmare.

Demontarea echipamentului de măsurare pentru efectuarea verificării metrologice de expertiză, la solicitarea Dvs. se efectuează de către furnizor, în decurs de cel mult 5 zile calendaristice de la data solicitării. Furnizorul este obligat să vă aducă la cunoștință obligația achitării de către consumator a cheltuielilor pentru demontarea, remonta-

rea echipamentului de măsurare și verificarea metrologică de expertiză, dacă, în urma verificării metrologice de expertiză, solicitată de Dvs., se demonstrează că echipamentul de măsurare funcționează normal.

La demontarea echipamentului de măsurare pentru verificarea metrologică de expertiză personalul furnizorului întocmește actul corespunzător în 2 exemplare (cîte un exemplar pentru fiecare parte), indicînd în el numărul echipamentului de măsurare și al sigiliilor, indicațiile echipamentului de măsurare, precum și cauzele demontării. Echipamentul de măsurare este împachetat și sigilat de către furnizor pentru a fi transmis ulterior de către Dvs. spre verificare metrologică de expertiză la un laborator metrologic independent care dispune de autorizația corespunzătoare, eliberată în condițiile legii.

Furnizorul este obligat să vă monteze un alt echipament de măsurare în locul echipamentului de măsurare demontat pentru efectuarea verificării metrologice periodice sau de expertiză.

În cazul imposibilității instalării unui alt echipament de măsurare în locul celui demontat pentru verificarea metrologică de expertiză, pe această durată de timp, cantitatea de energie electrică utilizată de către Dvs. se determină în baza consumului mediu zilnic de energie electrică înregistrat de echipamentul de măsurare pe parcursul a 3 luni anterioare demontării sau a 3 luni după remontarea echipamentului de măsurare. În cazul unui regim neuniform de consum, consumul mediu zilnic de energie electrică poate fi determinat pentru perioada similară a anului precedent.

Unitatea de distribuție sigilează dispozitivele de acționare a separatoarelor transformatoarelor de tensiune, care alimentează echipamente de măsurare. Condițiile de reparație a acestora vor fi stipulate în contractul de furnizare a energiei electrice.

Reamplasarea, înlocuirea, din inițiativa Dvs., a transformatoarelor de măsură (care alimentează echipamentul de măsurare), inclusiv instalarea unor transformatoare de măsură cu alt coeficient de transformare, se efectuează din contul Dvs., cu acordul furnizorului.

Înainte de a instala lacătul său la panoul în care sînt montate echipamentele de măsurare, furnizorul este obligat să efectueze în prezența Dvs. controlul echipamentelor de măsurare, al sigiliilor aplicate și al schemei de conectare a echipamentelor de măsurare, cu întocmirea actului de control, în modul stabilit.

Dvs. trebuie să obțineți acordul unității de distribuție înainte de demararea lucrărilor care conduc la modificarea schemei de conectare a echipamentului de măsurare. Pe durata efectuării acestor lucrări, evidența consumului de energie electrică este ținută conform procedurii convenite a priori între părți.

Controlul echipamentului de măsurare a energiei electrice consumate în spațiile comune este efectuat de către furnizor în prezența gestionarului fondului locativ.

În cazul în care echipamentul de măsurare este instalat în limitele proprietății furnizorului/unității de distribuție, responsabil de integritatea echipamentului de măsurare și a sigiliilor aplicate este furnizorul/unitatea de distribuție. Furnizorul/unitatea de distribuție va asigura, la solicitare, accesul Dvs. la echipamentul de măsurare. În acest caz, sînteți în drept să aplicați sigiliul Dvs. echipamentului de măsurare.

VIII. FACTURAREA

VII. FACTURAREA

Achitarea pentru energia electrică consumată se face conform facturii emise de furnizor și înmînată consumatorului sau expediată prin poștă.

Drept bază pentru emiterea facturii servește cantitatea de energie electrică consumată și tarifele pentru energia electrică, aprobate de ANRE. Tarifele aprobate prin hotărîrea ANRE sînt publicate în Monitorul Oficial, iar furnizorii de energie electrică sînt obligați să expună informația despre tarife în oficiile lor comerciale. Totodată această informație o puteți obține la ANRE sau accesînd pagina web a Agenției: www.anre.md.

De regulă, furnizorul emite lunar factura pentru energia electrică. Ca excepție, dacă consumul lunar nu depășește 20 kWh, cu acordul consumatorului furnizorul poate emite o singură factură de plată a energiei electrice pentru o perioadă nu mai mare de 3 luni.

Factura prezentată de către furnizor trebuie să conțină, în mod obligatoriu, următoarele date:

- a) numele și prenumele consumatorului sau denumirea întreprinderii;
- b) adresa locului de consum și numărul contractului;
- c) *pentru consumatorii casnici* - indicațiile actuale și cele precedente ale echipamentului de măsurare și perioada pentru care este emisă factura și după caz, indicațiile actuale și cele precedente ale echipamentului de măsurare a energiei electrice consumate la locurile de uz comun, perioada pentru care este emisă factura, cota-parte ce-i revine consumatorului din energia electrică consumată la locurile de uz comun;
- d) *pentru consumatorii noncasnici* - cantitatea de energie electrică consumată în perioada de facturare, inclusiv, după caz, pierderile de energie electrică din instalațiile consumatorului aflate între punctul de delimitare și echipamentul de măsurare, consumul tehnologic de energie electrică cauzat de nerespectarea de către consumator a factorului de putere normat;
- e) tariful aplicat;

Conținutul facturii

- f) costul energiei electrice consumate;
- g) data expedierii facturii;
- h) data-limită de plată a facturii;
- i) soldul plăților anterioare;
- j) taxe și impozite;
- k) suma totală spre achitare;
- l) adresa și numărul de telefon la care poate fi contactat furnizorul de către consumator sau pentru a înainta petiția în legătură cu factura în cauză;
- m) adresa și numărul de telefon al celui mai apropiat centru de relații cu consumatorii, unde consumatorul poate adresa petiții care nu țin de factura în cauză.

Furnizorul nu este în drept să includă în factură alte sume decât cele menționate mai sus.

Factura trebuie să includă următorul aviz.

“ATENȚIE ! AVIZ DE DECONECTARE”

“Vă preîntîmpinăm că în cazul neachitării acestei facturi, în decurs de 10 zile calendaristice de la data-limită de achitare indicată în ea, instalația de utilizare va fi deconectată de la rețeaua electrică, fără alte preîntîmpinări. Reconectarea instalației de utilizare la rețeaua electrică va fi posibilă după eliminarea cauzei care a dus la deconectare și achitarea plății pentru reconectare.”

“Activitatea furnizorului este reglementată de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, adresa: mun. Chișinău str. Columna 90.”

Dacă factura de plată pentru energia electrică consumată anterior nu a fost achitată la timp și locul de consum nu a fost deconectat de la rețea, furnizorul va include în subsolul facturii curente și suma neachitată pentru perioada anterioară. Însă, suma respectivă (datoria) nu este inclusă în totalul spre plată, indicat în factură și suma dată va putea fi achitată doar la oficiul comercial al furnizorului. În astfel de cazuri, dacă este achitată suma pentru consumul curent, dar nu este achitată datoria, furnizorul va fi în drept să deconecteze de la rețea locul de consum, pentru care este datoric, în orice moment fără preîntîmpinare.

Cantitatea energiei electrice furnizate Dvs. se determină în baza indicațiilor echipamentului de măsurare, citite la fiecare loc de consum, sau, în cazuri de excepție, se calculează prin estimare. Perioada de calcul a consumului de energie electrică prin estimare nu va depăși 2 luni.

Costul energiei electrice furnizate este determinat de cantitatea energiei electrice consumate pe parcursul perioadei de facturare în baza tarifului în vigoare, aprobat de ANRE.

Furnizorul trebuie să Vă prezinte factura cu cel puțin 10 zile calendaristice înainte de data-limită de plată a facturii.

Dacă nu ați primit la timp factura de plată pentru consumul de energie electrică, anunțați imediat furnizorul despre acest fapt la numerele de telefoane indicate în facturile pentru lunile precedente.

Prezentarea facturii

FACTURA PENTRU ENERGIA ELECTRICĂ CONSUMATĂ
СЧЕТ-ФАКТУРА НА ОПЛАТУ ЗА ПОТРЕБЛЕННУЮ ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЮ

Simbolul variabil: 2088178093
Data întocmirii: 18.02.2009
Termenul de achitare: 04.03.2009
Perioada de facturare: 22.01.2009 - 18.02.2009
Suprafața apartament: 52.46 m.p.

Adresa poștală a consumatorului:
CHIROV VLADIMIR
Cînta Latină 17, 55
MD-2044 Chișinău
Data expedierii: 20.02.2009

Adresa locului de consum:
CHIROV VLADIMIR
MD-2044 Chișinău
Cînta Latină 17
NLC: 2088178 Contract Nr. 118

No. cron.	Perioada	Tip consum	Indici început	Indici sfârșit	Raport de transformare	Exhaustiv Achit.	Consum Achit.
0015037	22.01.2009 - 18.02.2009	Consum-It	1302	1390	1.000	Real	88
965523	14.01.2009 - 03.02.2009	Consum-It	6819	6859	10.000	Real	400
2839724	16.02.2009 - 18.02.2009	Consum-It	26024	26510	1.000	Real	4476

Perioada	Articolul de calcul	Consum kWh	Tarif Leu/kWh	Suma fact TVA lei
22.01.2009-18.02.09	Consumul energiei active	88	1.100	95.80

Deservirea clienților
83-11-11, 43-11-11
24 ore 365 zile în an

ATENȚIE!
AVIZ DE DECONECTARE
Furnizorul va fi nevoit să deconecteze instalațiile de utilizare ce aparțin DVS., fără avertizare suplimentară, dacă:
1. n-ați achitat factura de fapt în decurs de 10 zile calendaristice de la data limită indicată în ea;
2. n-ați achitat datoria pentru perioadele anterioare indicată în factura de față, pentru care termenul de achitare a expirat.
Reconectarea instalației de utilizare la rețeaua electrică va fi posibilă după eliminarea cauzei care a dus la deconectare și achitarea plății pentru reconectare.

SUMA NEACHITATĂ PENTRU PERIOADELE ANTERIOARE/
НЕОПЛАЧЕННАЯ СУММА ЗА ПРЕДЫДУЩИЕ ПЕРИОДЫ: 0.00

Calculul total
Total plată pentru consum: 95.80
Consum LIT: 7.11
Consum LUC: 83.16
TOTAL: 187.07

ORDIN de încasare a numerarului nr.1

(R)C.S. REG. UNION-FENOSA S.A. Cont benef. 225180005104450
Beneficiarul: Contul variabil: 2088178093
Bancă: BC "VICTORIABANK", Cod: VICBMD2X418
Beneficiar: r.m.3 Chișinău
Cont personal: Cod fiscal al plătitor:
Încasat de la: CHIROV VLADIMIR
Cînta Latină 17, 55 MD-2044 Chișinău

Operarea	Data	Nr.	Suma	Debit
pentru energia electrică	18.02.2009	187.07		

Suma în litere: Una sută optzeci și șapte lei 07 bani

PLATĂ PENTRU ENERGIA ELECTRICĂ

După recepționarea apelului, furnizorul Vă va expedia factura de plată dacă aceasta din careva motive nu a ajuns la destinație.

Dacă factura respectivă a fost pierdută, furnizorul va anula factura dată și va emite și expedia o altă factură sub un alt număr, pe care va fi specificat „recalculare”.

Nu este exclus, ca după apelul Dvs. să primiți ambele facturi cea primară și cea emisă suplimentar. În acest caz achitați factura emisă suplimentar.

Dacă ați achitat prima factură, nu ezitați să informați furnizorul despre acest fapt, deoarece în baza de date a furnizorului factura primară a fost deja lichidată, iar factura emisă suplimentar va figura ca fiind neachitată.

Dacă nu informați furnizorul despre achitarea facturii primare, o astfel de situație ar putea provoca emiterea ordinului de deconectare a locului de consum în cauză.

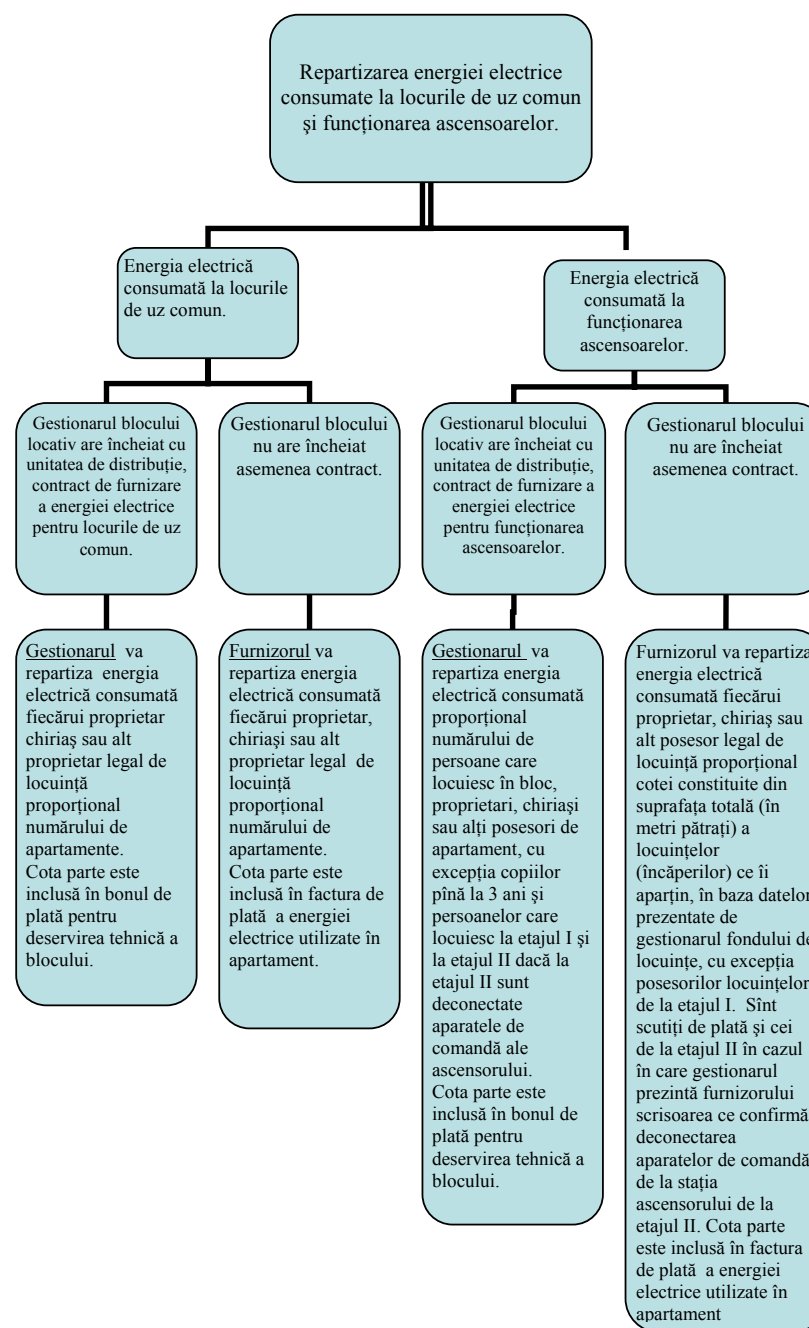
Facturarea energiei electrice pentru locurile de uz comun și ascensoare

În afară de energia consumată la locul de consum, Dvs., în calitate de proprietar sau chiriaș al unui apartament dintr-un bloc locativ, trebuie să achitați energia electrică utilizată pentru iluminarea locurilor de uz comun și pentru funcționarea ascensoarelor.

Evidența energiei electrice utilizată pentru iluminarea locurilor de uz comun și pentru funcționarea ascensoarelor se efectuează separat de către furnizorul de energie electrică, utilizând echipamentele de măsurare instalate conform proiectelor.

În cazul lipsei echipamentului de măsurare a energiei electrice furnizorul este obligat să instaleze echipamentul respectiv.

În cazul deteriorării sau a lipsei temporare a echipamentului de măsurare a energiei electrice pentru locurile de uz comun, cantitatea de energie electrică se va determina în baza consumului mediu înregistrat pe parcursul perioadei de 3 luni anterioare ultimei citiri și 3 luni după ultima citire a indicațiilor contorului restabilirea evidenței energiei electrice.

Plățile prevăzute în contract se vor efectua în baza facturii emise de către furnizor pentru fiecare loc de consum care este înmînată Dvs. personal sau expediată în atenția Dvs. prin poștă.

La solicitarea Dvs., furnizorul poate emite o singură factură pentru mai multe locuri de consum, la care se vor anexa calculele pentru fiecare loc de consum.

Calcularea și plata consumului tehnologic de energie electrică, cauzat de factorul de putere din instalațiile de utilizare ale Dvs., se efectuează conform *Instrucțiunii privind calcularea consumului tehnologic de energie electrică în rețelele de distribuție în funcție de valoarea factorului de putere în instalațiile de utilizare ale consumatorilor*, aprobată prin Hotărîrea ANRE nr.89 din 13 martie 2003.

Achitarea consumului tehnologic se efectuează numai în cazul în care factorul de putere **Cosφ**, calculat în punctul de delimitare, este mai mic de **0.92** pentru consumatorul racordat la tensiunea 0.4 kV și **0.87** la rețeaua electrică de tensiune 10 (6) kV.

Dacă echipamentul de măsurare nu este instalat în punctul de delimitare, la cantitatea de energie electrică înregistrată de echipamentul de măsurare se suplimentează pierderile de energie electrică activă și reactivă, calculate conform *Instrucțiunii privind calcularea pierderilor de energie electrică activă și reactivă în elementele de rețea aflate la balanța consumatorului*, aprobată prin Hotărîrea Consiliului de Administrație al Agenției nr.246 din 2 mai 2007 în elementele de rețea, cuprinse între cele două puncte.

Plata oricărei sume facturate se va efectua în lei, prin transfer bancar pe contul furnizorului. Data la care suma plătită apare pe contul bancar al furnizorului, se consideră drept dată de efectuare a plății.

Dvs. veți livra energie electrică subconsumatorului la tarifele aprobate de ANRE.

Dvs. sînteți în drept să percepeți de la subconsumator taxă lunară pentru acoperirea parțială a cheltuielilor de exploatare a rețelelor Dvs., a pierderilor în instalațiile de distribuție ce Vă aparțin și a consumului tehnologic și a consumului tehnologic din instalațiile ce Vă aparțin. Această clauză va fi inclusă, cu acordul ambelor părți, în contractul încheiat între Dvs. și subconsumator.

Furnizorul Vă poate penaliza pentru fiecare zi de întârziere a plății pentru energia electrică consumată, începînd cu prima zi după „termenul de achitare” indicată în factură.

Dacă nu sînteți de acord cu calculele efectuate sau datele incluse în factură și o contestați, iar ulterior, se stabilește, fie pe cale amiabilă sau de către instanța competentă că factura este corectă, Veți plăti o penalitate conform clauzelor contractuale.

Suma penalității se prezintă consumatorului spre achitare într-o factură separată.

Penalitatea poate fi aplicată numai dacă este prevăzută în contract.

Penalitatea nu se aplică în cazul facturilor eronate.

Dacă depistați erori de facturare în defavoarea Dvs., furnizorul este obligat să Vă restituie suma încasată suplimentar sau, la solicitarea Dvs. să o considere drept plată pentru următoarele decontări.

Furnizorul este în drept să nu restituie sumele încasate suplimentar sau să nu le considere drept plată pentru viitoarele decontări în cazul în care aceste încasări suplimentare au fost depistate după o perioadă mai mare decît termenul de prescripție (3 ani) stabilit de Codul civil nr. 1107-XV din 6 iunie 2002, sau dacă Dvs. nu ați demonstrat faptul în cauză și nu puteți indica data comiterii erorii de facturare.

În cazul depistării unei erori de facturare în defavoarea furnizorului, suma cauzată de eroare va fi inclusă în factură suplimentar, fiind reeșalonată pe o perioadă de cel puțin trei luni în cazul sumelor de pînă la 100 lei și cel puțin 6 luni în cazul sumelor care depășesc 100 lei.

Furnizorul nu este în drept să ceară achitarea unei plăți cauzate de eroarea de facturare, dacă aceasta a fost depistată după o perioadă de timp ce depășește termenul de prescripție stabilit de Codul civil nr. 1107-XV din 6 iunie 2002, sau dacă furnizorul nu poate demonstra faptul în cauză și nu poate indica data comiterii erorii de facturare.

Dacă se constată încălcarea clauzelor contractuale de către consumator, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată, furnizorul este în drept să calculeze consumul de energie electrică conform sistemului paușal. Cantitatea energiei electrice pentru facturare va fi determinată ca diferența dintre cantitatea calculată, conform procesului verbal întocmit pentru încălcările menționate actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale și cantitatea energiei electrice facturată pentru perioada respectivă, cu excepția cazurilor în care încălcarea s-a produs prin ocolirea echipamentului de măsurare și evitarea instalației de utilizare, iar cantitatea de energie electrică consumată va fi calculată cu luarea în considerare doar a receptoarelor electrice conectate neautorizat.

Rețineți că sistemul paușal este metoda de determinare, prin calcul, a cantității de energie electrică consumată în funcție de puterea receptoarelor electrice și numărul orelor de utilizare pe tipuri de receptoare electrice sau de puterea contractată și numărul orelor de utilizare a acestora.

În dependență de caracterul încălcării, se aplică diferite perioade de calcul conform sistemului paușal:

- Intervenția vizibilă în funcționarea echipamentului de măsurare (defectul sau lipsa sticlei la contor, defectarea corpului contorului, deteriorarea sau intervenția asupra sigiliului autentic, ruperea cordonului sigiliului sau restabilirea lui după ce a fost rupt, lipsa sigiliului)- se ia în considerație perioada de timp de la data ultimei citiri a indicațiilor echipamentului de măsurare, dar *nu mai mare de 3 luni* în cazul lipsei accesului furnizorului la citirea indicațiilor echipamentului de măsurare.
- Conectarea neautorizată a instalației de utilizare sau a receptoarelor electrice la rețeaua electrică sau a consumului de energie electrică prin evitarea echipamentului de măsurare, sau contrafacerii sigiliului, - se ia perioada de la data ultimului control al echipamentului de măsurare sau perioada de la data comiterii acestor încălcări (în cazul contoarelor electronice cu memorie), dar *nu mai mare de 1 an*.
- Intervenției nevizibile în funcționarea echipamentului de măsurare (șunt, modificarea mecanismului de inte-

grare, schimbarea indicațiilor mecanismului de totalizare, deconectarea/ modificarea bobinei de tensiune a echipamentului de măsurare etc.) - perioada pentru efectuarea recalculelor se stabilește de la ultimul control al echipamentului de măsurare, dar *nu mai mare de 1 an*.

- Montarea microschemei în echipamentul de măsurare - perioada pentru efectuarea recalculelor este de *3 ani*.

Dacă consumatorul casnic nu permite accesul pentru efectuarea inventarierii receptoarelor electrice din imobil, furnizorul documentează acest fapt și calculează cantitatea de energie electrică consumată, dar neînregistrată sau înregistrată incomplet, în baza puterii întrerupătoarelor automate (sau a puterii contractate), fiind aleasă valoarea mai mică, și a perioadei de utilizare egală cu 12 ore în zi. În cazul utilizării siguranțelor fuzibile în calitate de aparate de protecție – în calcul se va utiliza puterea electrică ce corespunde unui curent de 12A, cu excepția situațiilor în care furnizorul va demonstra o valoare mai mare a curentului.

Pentru *consumatorii noncasnici* furnizorul calculează contravaloarea cantității de energie electrică consumată în baza puterii contractate (stabilită în contract) și numărul orelor de utilizare a ei în conformitate cu programul de activitate al consumatorului noncasnic, aplicând tariful în vigoare pe parcursul perioadei efectuării calculelor.

Pentru a determina prejudiciul pretins a fi cauzat furnizorului, la efectuarea calculelor, în cazurile menționate, furnizorul este obligat să ia în considerație parametrii înregistrați de contorul electronic cu memorie, valoarea curenților ce au curs prin șunt și echipamentul de măsurare, raportul mecanismului de integrare al echipamentului de măsurare stabilit în rezultatul constatării tehnico-științifice.

În cazul depistării de către furnizor a violării sigiliilor aplicate echipamentului de măsurare, furnizorul Vă prezintă Dvs. sau ANRE (la solicitare) documente care demonstrează că sigiliile au fost aplicate și care indică momentul aplicării sigiliului, numărul sigiliului, momentul verificării metrologice periodice a echipamentului de măsurare. În cazul lipsei acestor documente violarea sigiliilor aplicate echipamentului de măsurare nu poate servi drept temei

pentru aplicarea prevederilor privind încălcarea clauzelor contractuale de către consumator, care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată.

Dacă nu sînteți de acord cu acțiunile furnizorului, întreprinse la constatarea încălcărilor menționate, sînteți în drept să Vă adresați la ANRE sau în instanța de judecată pentru soluționarea neînțelegerii sau litigiului apărut.

Facturarea în cazul problemelor de contor

Eroarea echipamentului de măsurare

Dacă aveți bănuieli asupra corectitudinii funcționării echipamentului de măsurare, Vă puteți adresa furnizorului pentru inițierea verificării metrologice de expertiză.

În cazul în care, eroarea echipamentului de măsurare depășește limitele admisibile, sînteți în drept să cereți efectuarea recalculării cantității de energie electrică consumată pe parcursul ultimelor 3 luni.

Furnizorul este obligat să accepte cererea Dvs. și să efectueze recalcularea, fiind luată ca bază eroarea medie indicată în raportul de verificare metrologică de expertiză, a echipamentului de măsurare, eliberat de un laborator metrologic autorizat, pentru regimurile de consum ce pot fi real înregistrate.

Rețineți că:

- recalcularea poate fi efectuată numai în cazul în care verificarea metrologică de expertiză a fost efectuată în limitele intervalului maxim de timp admis între două verificări metrologice succesive;
- consumatorul casnic va suporta cheltuielile pentru verificare în cazul în care reclamația lui nu capătă confirmare.

În cazul în care nu aveți nici o vină în defectarea contorului, determinarea cantității de energie electrică consumată pe parcursul perioadei de la ultima citire a indicațiilor echipamentului de măsurare pînă la momentul restabilirii evidenței consumului de energie electrică se efectuează conform consumului mediu zilnic înregistrat pe parcursul perioadei de 3 luni anterioare ultimei citiri a indicațiilor

echipamentului de măsurare și a 3 luni ulterioare restabilirii evidenței consumului energiei electrice.

Perioada pentru care se efectuează calculul consumului de energie electrică în baza consumului mediu zilnic nu va depăși 3 luni.

În cazul unui regim neuniform de consum, consumul mediu zilnic de energie electrică poate fi determinat pentru perioada similară a anului precedent.

Furnizorul va restabili evidența consumului de energie electrică pentru consumatorii casnici pe parcursul a 10 zile calendaristice din data demontării contorului.

Consumatorul noncasnic restabilește evidența consumului de energie electrică nu mai tîrziu de o lună de la data demontării pentru verificare a echipamentului de măsurare. Depășirea acestui termen dă dreptul furnizorului de a deconecta instalația de utilizare a consumatorului.

Anunțați imediat furnizorul dacă contorul Dvs. a fost sustras sau deteriorat prin acțiunile accidentale ale Dvs. sau a altor persoane.

În situațiile date volumul de energie electrică consumată se calculează în baza consumului mediu de energie înregistrat în 3 luni anterioare și 3 luni după ultima citire a datelor contorului ultimei citiri a indicațiilor contorului și 3 luni după restabilirea evidenței.

Restabilirea evidenței consumului de energie electrică se face din contul Dvs. nu mai tîrziu de o lună din data înregistrării documentate a sustragerii sau defectării echipamentului de măsurare.

În cazul neconformării acestor prevederi, furnizorul este în drept să deconecteze instalația Dvs. de utilizare.

Dacă nu este demonstrată vina Dvs., furnizorul va determina cantitatea de energie electrică neînregistrată, din momentul producerii evenimentului respectiv, dacă aveți dovezi documentate (exemplu: jurnalul de înregistrare a indicațiilor echipamentului de măsurare) sau echipamentul de măsurare permite stabilirea momentului, prin înmulțirea la 3/2 sau 3 a cantității energiei electrice înregistrate.

Sustragerea sau defectarea contorului prin acțiunile consumatorului sau a terțelor persoane

Echipamentului de măsurare a curentului trifazat nu înregistrează energia electrică prin una sau două faze

Defectarea contorului nu din vina consumatorului

Mersul în gol

În celelalte cazuri cantitatea neînregistrată se determină pentru perioada de la ultima citire a indicațiilor echipamentului de măsurare, dar nu mai mare de 3 luni.

În cazul în care în rezultatul controlului echipamentului de măsurare, din inițiativa Dvs. sau a furnizorului, se constată mersul în gol al acestuia, reprezentantul furnizorului este obligat să întocmească actul de control al echipamentului de măsurare, contrasemnat de ambele părți, în care să fie specificat faptul constatat. Furnizorul va efectua în acest caz recalcularea energiei electrice consumate pe parcursul ultimelor trei luni în baza consumului mediu.

Plata preventivă

Furnizorul este în drept să Vă ceară plată preventivă, în cazul în care instalațiile de utilizare au fost deconectate de la rețeaua electrică pentru:

- neachitarea facturii pentru consumul de energie electrică și penalități stabilite potrivit contractului;
- refuzul de a permite accesul personalului furnizorului/unității de distribuție la echipamentul de măsurare și la instalațiile furnizorului/unității de distribuție aflate în hotarele proprietății consumatorului, refuz consemnat într-un act întocmit de furnizor/unitatea de distribuție și contrasemnat de consumator sau de 2 martori, după caz.

Furnizorul, de asemenea, este în drept să ceară plată preventivă de la consumatorii care au încheiate contracte pentru furnizarea energiei electrice în baza altui drept, decât cel de proprietate, de la agenții economici cu răspundere limitată, de la consumatorul față de care a fost inițiată procedura de insolvență, precum și de la consumatorii care nu dețin documente de proprietate.

Suma plății preventive

Suma plății preventive se stabilește de către furnizor și nu trebuie să depășească valoarea în bani a consumului mediu lunar de energie electrică. În cazul contractelor încheiate cu consumatorii - neproprietari ai imobilului, suma plății preventive nu va depăși contravaloarea consumului mediu de energie electrică pe parcursul a două luni. Valoa-

rea plății preventive este indicată obligatoriu într-o anexă la contractul de furnizare a energiei electrice.

Furnizorul va elibera de plata preventivă pe consumatorul casnic care și-a onorat obligațiile pe parcursul unui an, cu excepția consumatorilor casnici care au contracte pentru furnizarea energiei electrice la imobilele de care dispun în baza altui drept, decât cel de proprietate.

În caz de reziliere a contractului de furnizare a energiei electrice cu consumatorul care efectuează plata preventivă, furnizorul va proceda la calculul definitiv al consumului și plății pentru energia electrică furnizată și va restitui, după caz, consumatorului restul în termen de 7 zile calendaristice.

Furnizorul ține evidența plăților preventive primite de la consumatori.

Achitarea plăților pentru energia electrică poate fi efectuată în una din filialele băncilor:

- BC Victoriabank SA;
- Banca de Economii SA;
- BCA Energbank;
- BC Moldova-Agroindbank SA;
- BC Moldniconbank SA;
- BC Universalbank SA;
- BC Investprivatbank SA;
- BC Unibank SA;
- BCA Banca Socială;
- Banca Comercială Română SA;
- BC FinComBank SA;
- BC Eurocreditbank SA;
- BC Eximbank SA;
- BC Mobiasbank SA.

Sau în filialele IS "Poșta Moldovei".

Există și alte metode alternative de achitare:

- *achitarea automată de pe contul bancar deschis la Victoriabank:* cu acordul Dvs., banca efectuează decontarea automată a mijloacelor bănești de pe contul Dvs. în valoarea sumei indicată în factura electronică, întocmită

Eliberarea de obligația de plată preventivă

Modalități de achitare și instituțiile de colectare a plăților

și transmisă băncii de către furnizor, în conformitate cu prevederile contractului încheiat între bancă și furnizor.

- *achitarea prin Internet:*
 - Victoriabank prin serviciu **Personal.Bank** <http://www.victoriabank.md/ro/pditbank/>. Pentru a avea acces la serviciul dat este necesar doar să îndepliniți cererea de conectare la Sistemul „Personal.Bank”, în baza căreia Dvs. veți primi un plic, în care va fi inclus login-ul și parola și, de asemenea, plicul cu cheia (TAN-uri) necesare pentru a efectua tranzacțiile.
 - Banca de Economii prin www.econom.md
 - Banca Socială prin serviciu **“Internet-Banca”** <http://www.socbank.md/rom/BSS/>
 - FinComBank prin serviciu **“FinComBank Payment”** http://www.fincompay.com/about_ro/
 - EuroCreditBank prin serviciu **“Telebank-Autopay”** www.telebank.md
 - Unibank prin serviciu **“Bancă-Client”** <http://www.unibank.md/>
 - Moldova-Agroindbank prin serviciu **Internet-Banking** <http://www.maib.md/rom/section/663/>
- *achitarea prin bancomate:* Victoriabank, Băncii de Economii, Băncii Sociale, FinComBank.

IX. SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

XI. SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Eventualele neînțelegeri sau litigii ce pot apărea între unitatea transportatoare, unitatea de distribuție și furnizorii energiei electrice la tarife reglementate, pe de o parte, și solicitant sau consumator, pe de altă parte, pot fi clasificate în 4 categorii:

- neînțelegeri cu privire la racordarea sau încheierea contractului cu solicitantul/consumatorul de energie electrică;
- contestarea facturilor emise de furnizorii energiei electrice;
- contestarea acțiunilor unității transportatoare, a unităților de distribuție sau a furnizorilor în cazul deconectării instalațiilor de utilizare ale consumatorilor sau a constatării încălcării clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a energiei electrice;
- încălcarea parametrilor și a standardelor de calitate a energiei electrice.

În conformitate cu art. 11 din Legea cu privire la energia electrică, în cazul în care solicitantul/consumatorul consideră că unitatea transportatoare sau unitățile de distribuție sau furnizorul la tarife reglementate, după caz, refuză în mod nejustificat racordarea consumatorului sau încheierea contractului de furnizare a energiei electrice la tarife reglementate, acesta este în drept să adreseze o petiție la Agenție care poate, pentru soluționarea cazului, emite decizii obligatorii pentru părți.

Atenție: La încheierea contractului, cu noul solicitant al cărei instalație de utilizare nu este deconectată de la rețea, unitatea de distribuție este obligată să verifice echipamentul de măsurare, fără a avea dreptul de a percepe plata pentru serviciul în cauză.

Contestarea acțiunilor titularilor de licențe pentru desfășurarea activităților pe piața energiei electrice

Neînțelegeri cu privire la racordarea sau încheierea contractului de livrare a energiei electrice

Contestarea facturilor emise de furnizorii energiei electrice

- Sumele incluse în facturile emise de către furnizori la tarife reglementate pot fi contestate de consumator în termenul general de prescripție prevăzut de art. 267 din Codul civil - 3 ani.
- Facturile, în care sînt incluse penalitățile imputate consumatorului pentru achitarea cu întârziere a datoriei pentru energia electrică consumată, pot fi contestate timp de 6 luni (art. 268, Codul civil). Penalitatea poate fi aplicată de furnizor consumatorului numai în situația în care cuantumul sau modalitatea de determinare a penalității este stabilită în contract.
- În cazul în care s-a depistat eroare de facturare în defavoarea Dvs., cereți furnizorului restituirea sumei sau trecerea acesteia în calitate de plată în avans pentru următoarele decontări (pct. 95 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice).

Competența cu privire la obligarea titularului de licență la anularea facturii sau la aplicarea prescripției extinctive revine instanței de judecată.

La examinarea eventualelor petiții parvenite în legătură cu litigiile de acest gen, ANRE își poate expune punctul de vedere cu privire la temeinicia sumei incluse în factură, inclusiv în cazul constatării încălcării clauzelor contractuale prin neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a energiei electrice, în contextul prevederilor legislație aplicabile în domeniu.

Potrivit Legii contenciosului administrativ, nr. 793/10.02.2000, ordinul de deconectare a instalației de utilizare a consumatorului sau actul de constatare a încălcării clauzelor contractului care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a energiei electrice se contestă în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile. În prealabil, consumatorul poate să se adreseze la Agenție care își poate expune punctul de vedere cu privire la cele invocate în petiție.

Este important de menționat că în cazul întocmirii actului cu privire la constatarea încălcării clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a energiei electrice, furnizorul nu poate emite factură pe numele consumatorului pentru recuperarea prejudiciului material fără a demonstra cauzarea prejudiciului și cuantumul acestuia.

În domeniul energiei electrice calitatea poate viza atât produsul, cât și serviciul, continuitatea și fiabilitatea acestuia.

Astfel, energia livrată trebuie să corespundă standardului național GOST 13109. Verificarea parametrilor de calitate a energiei electrice furnizate se efectuează cu utilizarea aparatelor speciale. În caz de constatare a necoresponderii a energiei electrice furnizate standardelor de calitate indicate, consumatorul are dreptul la reducerea prețului la energia electrică furnizată în cuantum stabilit și pe perioada stabilită. Organul abilitat să examineze petițiile consumatorilor, abordînd problema menționată, este Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Pieței, Metrologiei și Protecție a Consumatorilor.

Monitorizarea respectării de către titularii de licențe a indicatorilor de calitate privind calitatea și continuitatea livrării energiei electrice este de competența Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (art. 29¹ din Legea cu privire la energia electrică). În acest sens, prin Hotărîrea ANRE nr. 292/23.06.2008 a fost aprobat Regulamentul cu privire la calitatea serviciului de distribuție și furnizare a

**Contestarea
acțiunilor în cazul
deconectării
instalațiilor
de utilizare a
consumatorilor
sau a constatării
încălcării clauzelor
contractuale
care au dus la
neînregistrarea
sau înregistrarea
incompletă a
energiei electrice.**

**Încălcarea
parametrilor și a
standardelor de
calitate a energiei
electrice**

energiei electrice, în care sînt stabiliți indicatorii de continuitate a furnizării energiei electrice, obligatorii pentru toate unitățile de distribuție.

Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, în cap. IX, reglementează situația în care, urmare a șocului de tensiune, a deconectărilor ilegale sau a întreruperilor neprogramate, au ars receptoarele consumatorului. În acest caz, conform pct. 214, consumatorul, în termen de 5 zile lucrătoare, trebuie să notifice acest fapt furnizorului. Timp de 10 zile calendaristice furnizorul trebuie să se prezinte la locul de consum al consumatorului pentru a întocmi un act în care să fie indicată cauză și receptoarele electrice care au ars.

Pentru repararea prejudiciului, conform pct. 219, consumatorul trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să depună la furnizor o cerere în scris în termen de 5 zile lucrătoare din data producerii evenimentului care a cauzat deteriorarea receptoarelor electrice;
- b) să efectueze în comun cu furnizorul/unitatea de distribuție și Inspectoratul Energetic de Stat, care este invitat de către furnizor, analiza pentru a constata faptul producerii șocului sau a golului de tensiune care a cauzat deteriorarea receptoarelor electrice ale consumatorului;
- c) să prezinte furnizorului documente care confirmă suma cheltuielilor achitate pentru reparația receptoarelor electrice efectuată de o persoană autorizată.

Furnizorul este în drept să organizeze reparația receptoarelor defectate ale consumatorului.

X. ECONOMISIREA ENERGIEI ELECTRICE

X. ECONOMISIREA ENERGIEI ELECTRICE

Procurați produse electrocasnice de clasa A, B sau C. Ele sînt puțin mai scumpe, însă consumă energie mai puțină!

Verificați ca produsul să aibă aplicat pe el eticheta energetică.

De asemenea Vă recomandăm să verificați sigiliul original al ambalajelor și produselor; marca producătorului; accesoriile din inventarul de livrare; certificatul de garanție; instrucțiunile de instalare și folosire.

Cereți vânzătorului să Vă demonstreze că produsul este în stare de funcționare, să Vă arate cum se alimentează de la rețeaua electrică, modul de utilizare și să Vă precizeze condițiile de mediu în care acesta poate fi exploatat, cum ar fi temperatura, umiditatea, vibrații, etc.

Vânzătorul trebuie să Vă elibereze instrucțiuni de folosire sau cartea tehnică și certificatul de garanție în limba oficială.

Pentru a beneficia de garanție, trebuie să respectați instrucțiunile de folosire, să păstrați certificatul de garanție și să nu permiteți intervenții neautorizate la aparat (violarea sigiliului).

Un aparat electronic sau electric trebuie să fie identificat prin: marca de fabrică a întreprinderii producătoare; numărul sau denumirea tipului de aparat; natura alimentării - curent continuu sau alternativ; tensiunea nominală de alimentare; frecvența nominală a rețelei, în Hz (Hertz); tensiunea, dacă este diferită de cea a rețelei; puterea și curentul, în cazul în care există un conector pentru alimentarea altor aparate.

***La ce trebuie să
atrageți atenție
cînd procurați
produse electro-
casnice?***

Atenție:

- Nu umblați în interiorul aparatelor aflate sub tensiune;
- Nu înlocuiți siguranțele cu altele care au valori diferite de cele prevăzute în documentația aparatului;
- Nu folosiți cabluri de alimentare electrică de la rețea cu izolație suspectă sau care se încălzesc excesiv.

Frigidere si congelatoare

Frigiderul și congelatorul sînt cei mai importanți receptori de energie electrică într-o gospodărie. Împreună acestea dețin 35-40% în factura de energie electrică. Tipurile de frigidere și congelatoare din anii recenti sînt mult mai eficiente comparativ cu cele produse acum 20 ani în urma.

Sporirea eficienței se datorează ușilor care se închid ermetic, suprafețelor de răcit mai mari și perfecționării compresoarelor și motoarelor. Un congelator cu consum mic de energie ("low energy") a ajuns să consume cît un bec de 30W, iar consumul unui frigider standard este cît al unui bec de 40W.

Recomandări

Dacă aveți un congelator/frigider vechi și nu dispuneți de mijloace pentru a cumpăra un model nou, micșorați consumul de energie urmînd recomandările:

- instalați aparatul cît mai departe de sursele de căldură! Dacă frigiderul sau congelatorul se află într-un loc cu pătrunderea razelor solare sau în apropierea aragazului, căminului, etc. acesta va consuma mai multă energie pentru a răci produsele;
- asigurați-vă că aerul poate circula în jurul condensatoarelor;
- asigurați o bună etanșare a ușii! Executați periodic următorul test: închideți ușa peste o coală de hîrtie. Încercați să o retrageți. Dacă aceasta iese cu ușurință, fără a pune rezistență, garnitura s-a stricat și nu mai păstrează închiderea etanșă. Schimbați garnitura!
- păstrați alimentele, în special cele lichide în vase acoperite pentru a evita accelerarea formării gheții pe pereții aparatului;
- nu puneți alimente calde în frigider;
- nu deschideți ușa decît cînd e nevoie și nu o țineți deschisă mult timp;
- dezghețați cu regularitate frigiderul. Gheață care se formează în interior conduce la creșterea consumului de energie;
- un frigider sau congelator plin consumă mai puțin curent decît un frigider sau congelator aproape gol.

Aproximativ 90% din energia utilizată în timpul spălării este consumată pentru încălzirea apei la temperatura programată de Dvs. Prin urmare, pentru a economisi energia, setați mașina la o temperatură de spălare nu prea ridicată și reduceți numărul clătirilor, micșorînd astfel cantitatea de apă necesară a fi încălzită.

Mașinile de spălat rufe au trei tipuri de clase de eficiență energetică: eficiența energetică globală, de spălare și uscare. Acestea folosesc între 45 și 55 litri de apă pentru un ciclu complet de spălare.

Cînd cumpărați o mașină de spălat:

- alegeți un model care să Vă permită utilizarea unei cantități mici de apă;
- alegeți o mașină cu cît mai multe opțiuni. Rețineți că spălarea cu apă caldă este cea mai bună pentru o curățare perfectă a rufelor. Însă, dacă folosiți detergenți buni, puteți selecta și o spălare cu apă rece.

Mașini automate de spălat rufe

Recomandări

- Folosiți programe de spălare cu apă de temperatură mică. Un ciclu de spălare de 30-40° C consumă de 3 ori mai puțină energie electrică decît un ciclu de 90°C;
- folosiți apa rece sau puțin caldă în locul apei calde, exceptînd cazul în care doriți să "dispară" petele de grăsime;
- căutați detergentul care curăță bine și poate fi folosit cu apă rece. Rețineți că la clătire nu contează temperatura apei;
- folosiți mașina de spălat la plină capacitate. Nu o umpleți cu prea multe rufe, deoarece ele nu se vor curăța și va fi nevoie să le spălați repetat. Dacă nu umpleți cuva, nu programați mașina pentru un consum mare de apă;
- utilizați de fiecare dată programul de spălare corespunzător încărcării mașinii.

Mașini automate de spălat vase

Mașinile de spălat vase consumă 80% de energie la încălzitul apei. Modelele care folosesc mai puțină apă consumă mai puțină energie. Prin urmare, la cumpărarea unui astfel de aparat verificați mai întâi consumul de apă.

Uscatul vaselor de asemenea influențează consumul de energie. Modelele noi de mașină usucă vasele cu jeturi de aer cald.

Recomandări

Dacă ați decis să cumpărați o mașină de spălat vase, alegeți un model nou deoarece, conform standardelor introduse în statele UE în ultimii ani, modelele noi au o eficiență energetică sporită și un consum redus de apă.

Dacă folosiți un model mai vechi, rețineți următoarele sfaturi:

- folosiți cicluri de spălare cu consum redus de energie;
- stingeți mașina imediat ce termină de clătit vasele și deschideți-i ușa pentru ca vasele să se usuce singure;
- spălați numai încărcături pline. Mașina utilizează aceeași cantitate de apă indiferent dacă este umplută doar pe jumătate sau integral;
- utilizați mașina conform instrucțiunilor producătorului.

Aparate de aer condiționat

Aparatele de aer condiționat au devenit o necesitate în zilele noastre. Ele fac posibilă reglarea unei temperaturi în casă pe parcursul întregului an, oferind răcirea, cât și încălzirea aerului.

Există trei tipuri de aparate de aer condiționat: aparate de aer condiționat de cameră; aparate de aer condiționat centrale și pompe de căldură.

Aparatele de aer condiționat de cameră se montează pe un geam sau în perete, compresoarele fiind plasate în exteriorul casei. Ele au diverse tipuri de programe de funcționare pe care le puteți selecta, astfel regulând viteza cu care aerul rece pătrunde în cameră, direcția și temperatura.

Pompele de căldură servesc la încălzire și răcire. Acestea sunt considerate cele mai eficiente aparate electrice de

încălzire, demonstrând un coeficient de performanță energetică înaltă. Pentru 1 kWh de energie electrică consumată, se obțin 3,5 - 5 kWh de căldură.

Aparatele de aer condiționat care sunt și pompe de căldură utilizează aerul din exteriorul casei pentru furnizarea căldurii în interior. Cu cât temperatura exterioară este mai puțin scăzută, cu atât coeficientul lor de performanță energetică va fi mai bun. Acestea sunt performante doar până la -7°C și sunt recomandate pentru zonele cu climat mai cald în timpul iernii și care necesită o putere mai mare de răcire în timpul verilor calde.

Pentru a economisi energie electrică, este necesară alegerea aparatului de aer condiționat potrivit spațiului.

Alegeți aparate de aer condiționat eficiente. Eficiența energetică a unui aparat de aer condiționat de cameră se măsoară prin raportul dintre capacitatea de răcire (Btu) și energia consumată (în Wh). Acest raport trebuie să fie între 9,5 și 12,6.

Recomandări

Pentru a reduce consumul de energie electrică necesară răcirii, diminueți efectele surselor principale care vă aduc în locuință dvs. căldura:

- verificați izolarea pereților și a tavanului. O izolare proastă a acestora permite infiltrarea căldurii în casă;
- utilizați surse de iluminat și aparate electrocasnice eficiente de clasă A, B, C. Căldura emisă de aparatele de clasă energetică mai joasă mărește temperatura camerei și implicit, complică sarcina de răcire a aparatului de aer condiționat. Utilizați mașina de spălat rufe, etc. în perioadele mai răcoroase - seara sau noaptea;
- instalați frigiderul și/sau congelatorul într-un loc mai răcoros al casei;
- faceți cât mai multă umbră în casă cu ajutorul jaluzelelor sau obloanelor instalate la ferestrele din partea solară;
- nu deschideți geamurile sau ușile prea des în timpul zilei și faceți ventilație în timpul nopții;
- ghidați-vă de instrucțiunile tehnice pentru a alege aparatul de aer condiționat cu capacitatea potrivită spațiului pe care doriți să-l răciți, etc.

Corpuri de iluminat

Într-o gospodărie, iluminatul reprezintă circa 20% din factura de energie electrică, acest procent mare datorându-se utilizării becurilor ineficiente energetic.

Un bec cu filament, adică bec obișnuit de 100W consumă anual 100kWh la circa 1000 ore de funcționare. Doar pentru el ar trebui să plătești anual 110 lei. Față de becul cu filament, un bec eficient de 20W consumă anual 20kWh, tot în aceleași 1000 ore de funcționare, respectiv reducând factura la 22 lei și oferind o economie anuală de 80kWh și 88 lei

Pentru a se micșora consumul de energie electrică pentru iluminat, folosiți becuri eficiente energetic. Piața oferă o gamă variată de astfel de becuri, ele caracterizându-se printr-un consum de circa **5 ori mai mic decât cel al becurilor cu filament** și oferind același nivel de iluminare.

În plus, durata de viață a unui bec eficient trebuie să fie 10 ani.

Prețul unui bec eficient este mai mare decât cel al unui bec obișnuit, variind între 4 și 6 Euro, însă perioada de recuperare constituie 1-2 ani.

La un bec obișnuit, numai 5% din energia electrică este transformată în lumină, restul fiind o emisie de căldură. În afară de aceasta, becurile cu filament pot conduce la o decolorare a pereților locuinței.

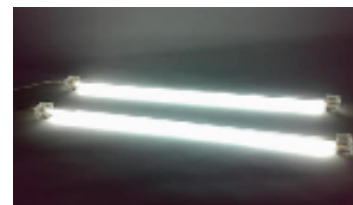
Becuri compact-fluorescente

Becurile "low-energy" sau compact-fluorescente au fost introduse la începutul anilor 80, având un mare succes pe piață:

- emit aceeași cantitate de lumină ca și becurile cu filament;
- pot fi utilizate în suporturi de becuri standard, dar consumă cu 75-80% mai puțină energie electrică decât becurile standard;
- au o viață de 10-13 ori mai mare - rezistă până la 10 000 de ore;

Un singur bec compact-fluorescent de 20W utilizat în locul unui bec cu filament de 75W, Vă va economisi aproximativ 550kWh pe durata vieții lui.

Becurile fluorescente (cu neon) sînt de aproximativ 5 ori mai eficiente decât cele cu filament.

În ultimii ani au apărut modele cu lumină colorată și caldă, care oferă atmosferă plăcută locuinței.

Nu stingeți și aprindeți un bec cu neon de mai multe ori consecutiv pentru că veți reduce durata-i de viață.

Dacă decideți să cumpărați un astfel de bec, alegeți unul lumina căruia nu va schimba culoarea obiectelor din încăpere și care să aibă o eficiență sporită.

Becul cu halogen este un model mai dezvoltat față de cel cu filament. El este cea mai bună opțiune pentru iluminarea focalizată și de o foarte bună calitate.

Deși, este mai eficient decât becul cu filament, el cedează în fața becului fluorescent (cu neon).

Lămpile gen torță, care proiectează lumina în tavan și folosesc becuri cu halogen au căpătat o răspîndire largă în ultimii ani, însă au un consum exagerat și dau o lumină slabă. Dacă totuși ați hotărît să cumpărați o astfel de lampă, alegeți modelele care au mai multe niveluri de iluminare.

Becurile HID (High - Intensity Discharge) sînt cele mai eficiente energetic după cele compact-fluorescente, cu halogen și cu filament.

Există trei tipuri de becuri HID des utilizate:

- becurile cu vapori de mercur, indicate pentru iluminarea în jurul caselor;

Becuri fluorescente

Becuri cu halogen

Becuri HID

- *becurile HID cu sodiu sub presiune* au o eficacitate de pînă la 140 lumeni pe Watt, însă emană o lumină gălbuie;
- *becurile HID cu metale halide* produc o lumină mai albă, aproape la fel de clară ca cea a becurilor cu filament, dar ele sînt mai puțin eficiente decît becurilor HID cu sodiu sub presiune. Acestea sînt folosite pentru iluminarea terenurilor de sport, grădinilor, etc.

În gospodărie, becurile HID sînt indicate pentru lumina-rea exteriorului locuinței, cum ar fi intrarea în garaj, pisci-nă, curtea, etc.

Recomandări generale privind altele aparate electrocasnice si electronice

- Electronicele consumă energie chiar și atunci cînd sînt în stand-by;
- dacă nu utilizați aparatele o perioadă medie sau lungă de timp, deconec-țați-le de la rețeaua de alimentare. Ledul aprins indică că televizorul sau combina continuă să consume energie electrică;
- scoateți din priză încărcătoarele telefoanelor mobile după finalizarea încăr-cării;
- boilerele electrice trebuie să fie dotate cu termostate menținute perma-nent în stare de funcționare;
- pentru încălzirea apei cu energie electrică este mai bine să folosiți boilere decît încălzitoare instantanee.

XI. ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

XI. ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Conform Regulamentului de furnizare a energiei electrice, energia electrică este livrată numai în baza contractului încheiat între furnizor și consumator.

În prezent mai există o parte neînsemnată de utilizatori, instalațiile electrice ale căroră sînt racordate la rețeaua de distribuție, achită energia electrică consumată în baza facturilor de plată emise de furnizor, dar nu au încheiat cu furnizorul contractul de furnizare a energiei electrice. În astfel de cazuri utilizatorii respectivi au relații contractuale cu furnizorul și sînt considerați drept consumatori.

Totodată trebuie de reținut, că fiecare consumator, care nu are încheiat contractul de furnizare a energiei electrice, este obligat să încheie un astfel de contract. Refuzul de a încheia contractul cu furnizorul dă dreptul acestuia să deconecteze locul de consum pentru care nu a fost încheiat contractul corespunzător.

Contractul este un act juridic prin care sînt reglementate relațiile dintre furnizor și consumator, în care sînt indicate obiectul și durata de acțiune a contractului, datele generale ale locului de consum, informația privind datele echipamentului de măsurare și sigiliile aplicate, drepturile și obligațiile părților, răspunderea contractuală, deconectarea și reconectarea la rețeaua electrică a instalației de utilizare a consumatorului, modalitățile de soluționare a neînțelegerilor și a litigiilor, etc.

Subconsumator poate fi o persoană fizică sau juridică instalațiile electrice ale căreia sînt racordate la instalațiile electrice ale unui consumator și care are încheiat cu acesta un contract de alimentare cu energie electrică.

Consumatorul poate livra energie electrică subconsumatorului numai cu acordul prealabil și scris al furnizorului.

La încheierea contractului între consumator și subconsumator este necesar de a respecta întocmai prevederile Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice.

Subconsumatorul nu va avea relații cu furnizorul de energie electrică, iar furnizorul nu va avea dreptul să se

Poate fi considerat drept consumator persoana care utilizează energie electrică, însă, nu are încheiat contract de furnizare a energiei electrice cu unitatea de distribuție?

Care utilizator de energie electrică poate fi calificat drept subconsumator și care este tariful energiei electrice pe care îl achită un subconsumator?

***Ce trebuie să
întreprindă per-
soana fizică la
procurarea unui
imobil pentru a
evita probleme cu
furnizorii de ener-
gie electrică?***

implice în relațiile dintre consumator și subconsumator.

Tariful unui kWh de energie electrică pe care trebuie să-l achite subconsumatorul va fi prevăzut în contractul încheiat între consumator și subconsumator și este egal cu tariful aprobat de ANRE pentru toți consumatorii finali racordați la rețelele electrice de 0,4 sau 10 kV. Consumatorul poate adăuga lunar în bonul de plată o taxă suplimentară pentru acoperirea parțială a cheltuielilor de exploatare a instalațiilor electrice de distribuție ce-i aparțin și a co-tei părți ce-i revine subconsumatorului din volumul total al pierderilor energiei electrice din rețelele de distribuție electrice ale consumatorului. La încheierea contractului consumatorul informează subconsumatorul despre cheltuielile respective.

Pentru evitarea unor eventuale probleme ce ar putea să apară ulterior în relațiile cu furnizorul de energie electrică cumpărătorul, potențialul consumator, trebuie să întreprindă următoarele:

- să solicite de la vânzător ca acesta să prezinte certificat, eliberat de furnizor, prin care ar fi confirmată lipsa datoriilor pentru consumul de energie electrică la locul de consum respectiv;
- înainte de a se instala în imobilul respectiv să se adreseze furnizorului pentru a fi controlat echipamentul de măsurare și încheiat contract de furnizare a energiei electrice;
- pentru a se asigura că echipamentul de măsurare și sigiliile aplicate lui sînt întregi (nu sînt deteriorate, falsificate, etc.) ar putea să solicite, din contul său, să fie efectuată verificarea metrologică a echipamentului de măsurare.

În procesul încheierii contractului de furnizare a energiei electrice, furnizorul nu are dreptul să-i elibereze noului consumator avizul de racordare, prin care să-i înainteze acestuia noi condiții tehnice de racordare, însă, consumatorul noncasnic este obligat să efectueze verificarea metrologică a echipamentului de măsurare.

În astfel de cazuri furnizorul nu are dreptul să înainteze un nou aviz de racordare, prin care să ceară modificarea condițiilor tehnice de racordare existente, însă, persoana juridică este obligată să prezinte furnizorului documentele de confirmare necesare pentru operarea modificărilor în contractul de furnizare a energiei electrice.

Pentru racordarea instalației de utilizare la rețeaua electrică, solicitantul trebuie să depună furnizorului o cerere în scris, în vederea obținerii de la unitatea de distribuție/transportatoare a avizului de racordare, care va cuprinde de obligatoriu următoarele:

- a) numele, prenumele solicitantului sau denumirea întreprinderii și adresa locului de consum;
- b) scopul utilizării energiei electrice;
- c) puterea electrică solicitată;
- d) categoria de fiabilitate a furnizării;
- e) tensiunea nominală în punctul de racordare;
- f) titlul de proprietate asupra imobilului sau documentul care atestă obținerea pe cale legală a imobilului/

Dacă imobilul obținut de persoana fizică sau juridică nu a fost deconectat de la rețeaua electrică și nu a fost solicitată modificarea puterii contractate, are drept furnizorul să înainteze solicitantului aviz de racordare?

În cazul schimbării denumirii persoanei juridice, are dreptul furnizorul să înainteze un nou aviz de racordare?

Ce trebuie să întreprindă în primul rînd un solicitant pentru a racorda instalațiile sale de utilizare la rețeaua electrică a furnizorului?

Cine este autorizată să efectueze lucrările de montare a instalațiilor electrice de utilizare și a lucrărilor conform avizului de racordare?

Care este procedura de racordare la rețelele electrice a caselor construite în cartierele noi?

spațiului locativ sau permisiunea autorităților administrației publice pentru desfășurarea activităților ce se impun.

Executarea lucrărilor respective poate fi efectuată de întreprinderi specializate sau un electrician autorizat, care are autorizarea de a dirija, executa, și verifica lucrări asupra instalațiilor electrice, cât și de a întocmi documentația aferentă acestor lucrări.

Totodată, la solicitarea consumatorului unitatea de distribuție este obligată să efectueze proiectarea și montarea instalației de racordare. Lucrările respective se efectuează de unitatea de distribuție în baza unui contract negociat și încheiat de părți, după achitarea cheltuielilor de către consumator/solicitant. În cazul dat, racordarea instalațiilor electrice ce aparțin potențialului consumator casnic se efectuează în termen de cel mult 30 zile după achitarea cheltuielilor de către consumator/solicitant. Termenul de racordare a instalației de utilizare a potențialului consumator noncasnic se stabilește de părți, în funcție de complexitatea lucrărilor efectuate și se indică obligatoriu în contract.

Racordarea la rețeaua electrică a caselor din cartierele noi este considerată drept extindere a rețelelor electrice. În astfel de cazuri, administrația publică locală elaborează și înaintează furnizorului proiectul pentru construcția rețelelor electrice în cartierul locativ nou construit. Proiectul depus pînă la 31 septembrie este examinat de către furnizor și dacă sînt însușite 50% din loturi, furnizorul include spre realizare proiectul respectiv în planul de investiții pentru anul următor. Cheltuielile pentru executarea lucrărilor de construcție a rețelelor electrice sînt suportate totalmente de furnizor.

Furnizorul este obligat să încheie contracte de furnizare a energiei electrice cu consumatorii casnici și noncasnici în strictă corespundere cu clauzele obligatorii ale contractului de furnizare a energiei electrice respective, care sînt specificate în anexele nr. 2 și 3 din Regulamentul cu privire la furnizarea energiei electrice, publicat în MO nr. 30-33/104 din 13.02.2009.

Furnizorul nu este în drept să modifice clauzele obligatorii ale contractului și nu are dreptul să-l completeze unilateral. Orice completare a contract atît pentru consumatorii noncasnici, cât și pentru cei casnici este valabilă doar dacă se efectuează în scris și este semnată de ambele părți, constituind anexă separată la contract.

Termenul pentru încheierea contractului de furnizare a energiei electrice cu un solicitant/potențial consumator casnic, constituie cel mult 2 zile lucrătoare de la data primirii solicitării, iar cu un solicitant/potențial consumator noncasnic – cel mult 5 zile lucrătoare. Solicitarea va fi satisfăcută în termenele menționate numai dacă, la data depunerii acesteia, instalația de utilizare ce-i aparține solicitantului este admisă în exploatare. Admiterea în exploatare a instalațiilor electrice atît pentru solicitanții noncasnici, cât și pentru ce-i casnici este efectuată de către Inspectoratul Energetic de Stat. Termenul de încheiere a contractului de furnizare a energiei electrice cu un consumator, care are instalația de utilizare racordată la rețeaua electrică constituie 15 zile calendaristice.

Încheierea, prelungirea sau suspendarea acțiunii contractului de furnizare a energiei electrice este efectuată de furnizor gratis.

Furnizorului i se interzice să perceapă careva plăți de la consumator (solicitant) pentru executarea lucrărilor respective.

Pentru încheierea contractului cu solicitantul, este obligat furnizorul să respecte vre-o formă stabilită de contract sau nu?

Care este termenul de încheiere a contractului?

Are dreptul furnizorul să solicite plată pentru încheierea contractului de furnizare energiei electrice?

Care este termenul ce racordare a instalației de utilizare ce aparține solicitantului la rețeaua electrică?

Cum se efectuează racordarea instalațiilor de utilizare ce aparțin solicitanților din blocurile locative cu multe apartamente (camere de locuit) și cine poate iniția efectuarea procedurii respective?

Cum se efectuează racordarea la rețea a instalațiilor de utilizare ale întovărășirilor pomicole și cooperativelor de construcție a garajelor?

Racordarea instalației de utilizare a solicitantului la rețeaua electrică se efectuează în termen de 4 zile calendaristice din momentul semnării de către solicitant a contractului de furnizare a energiei electrice și a achitării plății pentru racordare.

Dacă nu este respectat termenul respectiv unitatea de distribuție va plăti consumatorului, la solicitarea acestuia, o compensație în mărime de 25% din taxa de racordare pentru fiecare zi de întârziere.

Racordarea instalațiilor de utilizare ale solicitanților, din blocurile locative cu multe apartamente (camere de locuit) se efectuează în baza unui proiect unic. De regulă, de problemele respective se ocupă gestionarul blocului locativ, care solicită de la furnizor eliberarea avizului de racordare. În baza avizului de racordare instituția de proiectare contractată de gestionarul blocului elaborează proiectul, care în mod obligatoriu se coordonează cu furnizorul. Cheltuielile pentru elaborarea proiectului și costul lucrărilor efectuate conform proiectului sînt achitate de potențialii consumatori. Echipamentele de măsurare sînt procurate și instalate din contul furnizorului la momentul încheierii contractului de furnizare a energiei electrice cu consumatorii casnici.

Instalațiile de utilizare ale întovărășirilor pomicole și cooperativelor de construcție a garajelor se racordează la rețeaua de distribuție ale furnizorului în baza unui proiect unic. Furnizorul încheie contract de furnizare a energiei electrice cu întovărășirile pomicole și cooperativele de construcție a garajelor, iar acestea la rîndul lor, încheie cu fiecare membru al său, un contract de furnizare a energiei electrice.

Tariful unui kWh care este aprobat prin Hotărîrea Consiliului de administrație al ANRE, este același pentru toți consumatorii finali racordați la rețelele electrice de 0.4 sau 10 kV. Deținătorii de case de vară sînt subconsumatori și au contract de furnizare cu administrația întovărășirii pomicole. Deoarece întovărășirea dispune de post de transformare și de rețele de distribuție 0,4 kV, ea achită și pierderile energiei electrice generate de transformator și liniile electrice. Întovărășirea poate include lunar fiecărui subconsumator costul cotei părți din pierderile de energie electrică.

Furnizorul deservește și este responsabil de starea rețelilor electrice ce sînt situate pînă la întrerupătorul instalat după contor sau pînă la bornele de ieșire din contor. Fiecare consumator casnic este responsabil de instalațiile electrice care sînt amplasate în imobilul pe care îl deține, iar în cazurile în care apar careva probleme el poate apela la un electrician autorizat sau la administrația blocului locativ (ÎMGFL, CCL, APLP, etc).

În cazurile în care în factura de plată în rubrica „Evaluare” este înscris „Real” - calculul energiei electrice consumate a fost efectuat în conformitate cu indicațiile reale ale contorului. În cazul în care este specificat „Estim”, indicațiile contorului din careva motive nu au fost citite, iar volumul energiei electrice consumate a fost determinat estimativ. Citirea indicațiilor echipamentului de măsurare în scopul facturării se face lunar de către personalul furnizorului. În cazul în care furnizorul nu are acces la echipamentul de măsurare, el este în drept să emită facturi în baza calculelor estimative pe o perioadă nu mai mare de 2 luni.

De ce costul unui kWh de energie electrică utilizat de către membrii întovărășirii pomicole este mai mare decît costul unui kWh utilizat de către consumatorii casnici.

Este obligat furnizorul, la solicitarea consumatorului casnic, să verifice starea rețelilor ce-i aparțin consumatorului?

De ce în unele facturi de plată evaluarea este efectuată „Real”, iar în altele „Estimativ”?

Are dreptul furnizorul să calculeze penalități în cazurile în care factura de plată nu este achitată la timp?

În cât timp este obligat furnizorul să reconecteze apartamentul ce a fost deconectat de la rețea?

Care este modul de facturare a energiei electrice utilizate pentru iluminarea locurilor de uz comun și funcționarea ascensoarelor?

Furnizorul este în drept să aplice penalitate consumatorilor pentru fiecare zi de întârziere a plății pentru energia electrică consumată, începînd cu prima zi după data-limită de plată a facturii, suma penalităților fiind prezentată într-o factură separată.

Totodată trebuie de reținut, că penalitatea poate fi aplicată numai atunci, cînd este prevăzută în contractul de furnizare a energiei electrice, încheiat între părți.

Termenul pentru reconectarea instalației de utilizare a consumatorului la rețeaua de distribuție este de cel mult 2 zile lucrătoare din momentul înregistrării cererii de reconectare. Cererea de reconectare se depune după înlăturarea de către consumator a motivelor ce au dus la deconectare și plata pentru reconectare. Pentru încălcarea termenelor de reconectare, unitatea de distribuție este obligată să plătească consumatorului o compensație de 25 % din taxa de reconectare pentru fiecare zi de întârziere. Pentru a primi compensația consumatorul trebuie să se adreseze furnizorului cu o cerere, prin care va solicita să fie achitată compensația respectivă.

Conform Hotărîrii Guvernului nr. 1343 din 01.12.2008, cantitatea de energie electrică utilizată pentru iluminarea încăperilor de uz comun și funcționarea ascensoarelor poate fi repartizată locatarilor de către gestionarul blocului locativ, dacă acesta are încheiat contract de furnizare cu unitatea de distribuție/furnizorul pentru locurile de consum respective, sau de către furnizor. Energia electrică utilizată pentru iluminarea locurilor de uz comun, în ambele cazuri, se repartizează lunar fiecărui proprietar, chiriaș sau alt posesor legal de locuință, proporțional numărului de apartamente din blocul locativ.

Referitor la energia electrică utilizată pentru funcționarea ascensoarelor, în cazul în care gestionarul fondului locativ are încheiat contract de furnizare a energiei electrice pentru serviciul respectiv cu unitatea de distribuție/furni-

zorul, plata energiei electrice se percepe de către gestionar, proporțional numărului de persoane care locuiesc în bloc, de la toți proprietarii, chiriașii sau alți posesori legali ai locuințelor, cu excepția copiilor de pînă la trei ani și a persoanelor care locuiesc la etajul I. Sînt scutiți de plată și proprietarii, chiriașii și alți posesori legali ai apartamentelor care locuiesc la etajul II, dacă aparatele de comandă a ascensoarelor de la stația ascensorului de la etajul II sînt deconectate, conform prevederilor Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative.

În cazul în care gestionarul fondului locativ nu are încheiat contract de furnizare cu unitatea de distribuție, cantitatea de energie electrică utilizată pentru funcționarea ascensoarelor se repartizează lunar de către furnizorul de energie electrică fiecărui proprietar, chiriaș sau alt posesor legal de locuință proporțional cotei constituite din suprafața totală (în metri pătrați) a locuințelor (încăperilor) ce îi aparțin în baza datelor prezentate de gestionarul fondului de locuințe, cu excepția persoanelor care locuiesc la etajul I. De asemenea sînt scutiți de plată și proprietarii, chiriașii și alți posesori legali ai apartamentelor care locuiesc la etajul II, dacă aparatele de comandă a ascensoarelor de la stația ascensorului de la etajul II sînt deconectate, conform prevederilor Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative.

În cazul în care locatarii au lipsit din apartament/ încăpere locuibilă în cămine 15 și mai multe zile, iar la întoarcere au prezentat gestionarului acte ce confirmă lipsa lor, eliberate de instituțiile respective, plata pentru utilizarea energiei electrice pentru iluminarea scărilor și funcționarea ascensoarelor nu se percepe pentru perioada absenței.

Lista actelor ce confirmă lipsa locatarilor:

- a) adeverința, ce confirmă faptul că locatarul a fost cazat temporar în hotel, într-o instituție curativ-sanatorială, casă de odihnă și alte instituții similare, sau copia biletului de repartizare la casa de odihnă, bonului de plată pentru cazare în hotel, ordinului de

În cazul în care locatarii au lipsit din apartament o perioadă de timp, ce trebuie de întreprins pentru ca în perioada respectivă să nu fie repartizată energia electrică

care se utilizează la iluminarea locurilor de uz comun și pentru funcționarea ascensoarelor?

- deplasare în caz de cazare în afara hotelului;
- b) certificatul eliberat de primăria satului, orașului, acolo unde lipsesc organele locativ-comunale sau alte întreprinderi ce dispun de blocuri locative;
- c) cererea depusă de către părinți în legătură cu plecarea copiilor la odihnă în perioada vacanței și certificatul respectiv de la locul de odihnă;
- d) adeverința ce confirmă faptul aflării locatarului într-o instituție medicală;
- e) extrasul din sentința judecătorească sau certificatul eliberat de instituția penitenciară despre privațiunea de libertate a persoanei în cauză;
- f) certificatul eliberat de unitatea militară sau comisariatul administrativ-militar, de instituțiile de învățământ.

Documentele și copiile documentelor sus-specificate urmează a fi întocmite conform procedurii stabilite, având toate ștampilele și semnăturile necesare.

Pentru simplificarea procedurii de recalculare, înainte de plecare locatarii vor informa în scris gestionarul despre data plecării, sosirii și durata absenței.

Nu se efectuează recalcularea plăților pentru serviciile menționate în baza următoarelor documente:

- biletelor pentru călătoria cu trenul, autobuzul, avionul etc.;
- certificatului eliberat de întovărășirile pomi-legumicole;
- cererii semnate de vecini.

Tariful de livrare a energiei electrice este aprobat de către ANRE. La ședința Consiliului de administrație din 30 iulie 2008 au fost aprobate tarife egale de livrare a energiei electrice pentru toți consumatorii finali. La stabilirea tarifulor Agenția s-a condus de directivele Uniunii Europene și a Tratatului de Colaborare, încheiat între Republica Moldova și Banca Mondială, în care se solicită lichidarea subsidiilor încrucișate și aprobarea unor tarife nediscriminatorii pentru toate categoriile de consumatori.

ANRE, prin Hotărârea Consiliului de Administrație a aprobat astfel de tarife, spre exemplu:

Pentru consumatorii industriali și similari lor, care dispun de aparate corespunzătoare de evidență, plata pentru energia consumată se efectuează la tarife diferențiate, în funcție de orele de consum:

- între orele: 10-17, 20-22 în trimestrele I și IV; între orele 10-20 în trimestrele II și III ale anului - cu coeficientul 1,0 de la tariful stabilit;
- în orele de vîrf: 7-10, 17-20 în trimestrele I și IV; în orele de vîrf 7-10, 20-22 în trimestrele II și III ale anului - cu coeficientul 1,6 de la tariful stabilit;
- în orele de noapte 22-7 pe parcursul întregului an - cu coeficientul 0,6 de la tariful stabilit.

Pentru consumatorii casnici, care dispun de aparate corespunzătoare de evidență, plata pentru consumul energiei în orele de noapte (de la orele 22 pînă la orele 6) se efectuează cu coeficientul 0,6 de la tariful stabilit.

Însă, aceste prevederi sînt valabile doar în cazul în care contractele încheiate între furnizor și distribuitor și respectiv distribuitor – consumator conțin asemenea clauze. În timpul de față, asemenea clauze nu sînt incluse în contractele încheiate între întreprinderile ce furnizează energie electrică și întreprinderile de distribuție, însă, pe viitor după ce vor fi soluționate unele probleme tehnice va fi posibilă și includerea în contract a astfel de clauze.

În cazul în care personalul furnizorului solicită accesul la echipamentul de măsurare a consumatorului, el este obligat să prezinte legitimația de serviciu și să comunice scopul vizitei, iar consumatorul este obligat să permită accesul personalului furnizorului la echipamentul respectiv.

Personalul furnizorului nu are dreptul să efectueze controlul echipamentului de măsurare în lipsa consumatorului sau reprezentantului acestuia, decît în cazul în care consumatorul a refuzat să participe la control.

La efectuarea controlului, consumatorul sau reprezentantul acestuia, trebuie să fie mereu prezent lîngă reprezentantul furnizorului pentru a urmări acțiunile acestuia și

De ce consumatorii nu pot achita energia electrică conform unor tarife diferențiate, în dependență de orele de consum a energiei electrice?

Cum trebuie să procedeze consumatorul în cazul în care personalul furnizorului solicită accesul la echipamentul de măsurare?

De ce consumatorii care locuiesc în blocurile locative negazificate trebuie să achite același tarif ca și consumatorii care locuiesc în blocurile locative gazificate.

Care sînt termenele de contestare a actului de depistare a încălcărilor contractuale, întocmit de furnizor?

să se intereseze despre lucrările ce le efectuează. Dacă vecinii sînt acasă, ar fi bine să fie și ei prezenți la procedura de control. Dacă reprezentantul furnizorului solicită semnarea unui act, consumatorul sau reprezentantul acestuia nu trebuie să semneze actul respectiv pînă nu studiază bine conținutul acestuia. În cazul în care se invocă faptul că au fost depistate careva nereguli, consumatorul trebuie să solicite să-i fie demonstrate neregulile depistate. În actul de depistare a încălcărilor contractuale este prevăzută rubrica pentru explicații în care consumatorul poate să înscrie toate obiecțiile referitoare la cauzele întocmirii actului.

Consumatorul este în drept să conteste actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale adresîndu-se cu o cerere prealabilă la furnizor (organul emitent) în termen de 30 de zile de la data comunicării actului.

Cererea prealabilă se examinează de către organul emitent în termen de 30 de zile. Dacă consumatorul nu este de acord cu răspunsul organului emitent sau n-a primit răspuns în termenul stabilit, el are dreptul să conteste actul la ANRE sau în instanța de judecată în termenele prevăzute de art. 14 din Legea cu privire la Contenciosul administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000.

De asemenea consumatorul este în drept să conteste în limitele termenului de prescripție (3 ani) factura pentru consumul de energie electrică, emisă de furnizor în baza actului de depistare a încălcării clauzelor contractuale care au dus la neînregistrarea sau înregistrarea incompletă a cantității de energie electrică consumată.

Personalul furnizorului nu are dreptul să între în apartament pentru inventarierea receptoarelor electrice fără permisiul proprietarului. Dacă consumatorul casnic permite accesul pentru inventariere, recalculul energiei electrice consumate se efectuează în baza puterii și orelor de funcționare a receptoarelor, stabilite în anexa nr. 4 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, iar în cazul în care consumatorul nu oferă acces pentru inventariere, recalculul se efectuează în baza puterii întrerupătoarelor automate sau a puterii contractate, furnizorul alegînd-o pe cea mai mică. În astfel de cazuri cantitatea de energie electrică calculată în baza puterii contractate sau puterii întrerupătoarelor ar putea să fie relativ mai mare decît cea calculată conform receptoarelor consumatorului.

În primul rînd, consumatorul trebuie să solicite prezentarea de către furnizor a recalculului efectuat. În cazul în care recalculul energiei electrice consumate a fost efectuat în baza receptoarelor incluse în act, va fi necesar de verificat dacă numărul orelor de utilizare a receptoarelor incluse în calcul coincid cu numărul orelor prevăzute în tabelul din anexa nr. 4 a Regulamentului pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice. Totodată trebuie de verificat dacă puterea receptoarelor incluse în calcul corespund cu puterea reală a receptoarelor pe care le deține consumatorul.

Cantitatea energiei electrice preconizate pentru facturare va fi determinată ca diferența dintre cantitatea energiei electrice calculate și cantitatea de energie electrică deja facturată și achitată pentru perioada respectivă, cu excepția cazurilor în care calculul este efectuat doar pentru receptoarele conectate neautorizat prin ocolirea echipamentului de măsurare și instalațiilor de utilizare.

La efectuarea calculelor conform sistemului paușal se aplică tariful în vigoare pe perioada efectuării calculului.

În cazul în care este întocmit proces verbal de încălcare a clauzelor contractuale, are drept personalul furnizorului să intre în apartament pentru efectuarea inventarierii receptoarelor electrice?

Cum se poate de verificat corectitudinea calculului și sumelor incluse în factura de plată, emisă în baza actului de depistare a încălcărilor obligațiilor contractuale?

În cazul în care furnizorul întocmește actul de depistare a încălcării clauzelor contractuale, care este procedura de efectuare a expertizei asupra contorului și sigiliilor aplicate lui?

La întocmirea procesului verbal furnizorul indică cauza întocmirii procesului verbal. În cazul în care se presupune că echipamentul de măsurare este deteriorat, s-a intervenit în echipamentul de măsurare sau au fost violate sigiliile aplicate lui, furnizorul este în drept, în prezența consumatorului, să demonteze echipamentul de măsurare pentru a fi transmis la constatarea tehnico-științifică.

În astfel de cazuri furnizorul este obligat să întocmească actul de demontare în două exemplare (câte unul pentru fiecare parte) în care să fie indicate numărul și indicațiile contorului numărul sigiliilor și motivul demontării, să împacheteze, să sigileze și să înmâneze consumatorului probele demontate pentru a fi transmise la una din instituțiile abilitate în efectuarea constatărilor-tehnico științifice.

Furnizorul nu are dreptul să indice la care instituție trebuie să fie efectuată expertiza, aceasta fiind aleasă de consumator.

În prezent, în or. Chișinău sînt abilitate în efectuarea constatărilor tehnico-științifice asupra integrității contoarelor și sigiliilor aplicate lui următoarele instituții:

- Institutul de Expertiză Judiciară al Ministerului Justiției, cu sediul pe str. Maria Cibotaru, 2,
- Centrul de expertize „Cexin”, cu sediul pe str. Independenței, 10/1,
- ÎS „Registru”, str. Salcîmilor, 28;
- Direcția tehnico-criminalistică a Ministerului Afacerilor Interne, str. Ștefan cel Mare, 75.

Cheltuielile pentru efectuarea constatării tehnico-științifice se achită de partea care a inițiat-o.

Consumatorul, înainte de efectuarea constatării tehnico-științifice, are dreptul să efectueze verificarea metrologică de expertiză a echipamentului de măsurare, cheltuielile fiind suportate de consumator.

În astfel de cazuri echipamentul de măsurare poate fi controlat de către consumator.

Pentru efectuarea controlului este necesar de deconectat sarcina. Deconectați întrerupătoarele automate instalate după contor, urmăriți starea discului contorului, dacă acesta este stopat sau se rotește. Fără sarcină, discul contorului poate să facă o singură rotație. În cazul în care se constată că discul contorului are mai multe rotații, consumatorul trebuie să depună o cerere la furnizor, prin care să fie solicitată efectuarea controlului echipamentului de măsurare.

Personalul furnizorului va fi obligat să efectueze controlul. Participarea consumatorului la procedura de control este obligatorie. În cazul în care în rezultatul controlului se depistează mersul contorului în gol, furnizorul este obligat să întocmească un act în care să specifice faptul constatat și să monteze un alt echipament de măsurare. În acest caz furnizorul nu are dreptul să perceapă de la consumator careva taxe pentru desigilare, sigilare, însă dacă careva taxe totuși au fost achitate de consumator, furnizorul este obligat să le restituie.

De asemenea furnizorul este obligat să efectueze recalculul energiei electrice consumate pe parcursul ultimelor trei luni conform consumului mediu zilnic înregistrat pe parcursul a trei luni anterioare ultimei citiri a indicațiilor contorului și trei luni ulterioare după înlocuirea contorului.

Dacă receptoarele electrice ale consumatorului casnic au fost deteriorate din cauza socului de tensiune, pagubele materiale vor fi reparate cu respectarea următoarelor condiții:

- consumatorul a depus la furnizor o cerere în scris în termen de 5 zile lucrătoare de la data apariției evenimentului care a produs deteriorarea receptoarelor electrice;
- analiza efectuată în comun de către consumator, furnizor (unitatea de distribuție) și Inspectoratul Energetic de Stat, care este invitat de către furnizor, constată faptul producerii șocului sau a golului de

Cum trebuie să procedeze consumatorul în cazul în care are bănuțeli că echipamentul de măsurare are mers în gol?

Care este procedura de reparare a pagubelor materiale și morale, suportate de consumator din cauza șocului de tensiune ce a avut loc în rețeaua electrică a furnizorului?

tensiune, invocat de consumator, care a cauzat deteriorarea receptoarelor electrice ale consumatorului;

- consumatorul casnic a prezentat furnizorului documente care confirmă suma cheltuielilor achitate pentru reparația receptoarelor electrice efectuată de o persoană autorizată.

Divergențele cu privire la repararea pagubelor materiale care nu pot fi soluționate de părțile contractante, se soluționează în conformitate cu prevederile art. 1416 din Codul civil, publicat în MO nr. 82-86/661 din 22.06.2002, în instanța de judecată.

Reparația prejudiciului moral se efectuează în conformitate cu clauzele art. 1422 din Codul civil, în care se prevede că în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

ANEXE

Telefoanele Serviciului 24/24

S.A. „RED Union Fenosa”

Anexa 1

<i>Criuleni</i> – 248 25436, 25437	<i>Cimișlia</i> – 241 20375, 20376
<i>Ialoveni</i> – 268 20280; 20281	<i>Leova</i> – 263 20640; 20641
<i>Telenești</i> – 258 20031; 20032	<i>Cantemir</i> – 273 22477
<i>Calaraș</i> – 244 29090, 29091	<i>Comrat</i> – 298 20475, 20476
<i>Nisporeni</i> – 264 20471, 20472	<i>Cahul</i> – 299 22477; 23745
<i>Orhei</i> – 235 34638; 34639	<i>Ceadir Lunga</i> – 291 20522; 22501
<i>Strășeni</i> – 237 20431; 20432	<i>Taraclia</i> – 294 20084; 20085
<i>Hincești</i> – 269 20098; 20099	<i>Vulcanesti</i> – 293 22585
<i>Anenii Noi</i> – 265 20346; 20347	<i>Basarabeasca</i> – 297 22408
<i>Caușeni</i> – 243 20474; 20475	<i>Șt. Vodă</i> – 242 22477

Telefoane pentru informații
filialele S.A. „RED – Nord”

Filiala Bălți

Biroul comercial
(231) 5-32-30, (231) 5-32-29
(231) 5-32-16
Linia fierbinte
(231) 5-32-06

Filiala Fălești

Biroul comercial
(259) 2-33-83
Linia fierbinte
(259) 2-82-06

Filiala Glodeni

Biroul comercial
(249) 2-42-03
Linia fierbinte
(249) 2-00-06

Filiala Sîngerei

Biroul comercial
(262) 2-32-59
Linia fierbinte
(262) 2-03-06

Filiala Rezina

Biroul comercial
(254) 2-49-92
Linia fierbinte
(254) 2-00-06

Filiala Rîșcani

Biroul comercial
(256) 2-34-94
Linia fierbinte
(256) 2-90-06

Filiala Ungheni

Biroul comercial
(236) 2-28-96
Linia fierbinte
(236) 2-91-05

Filiala Florești

Biroul comercial
(250) 2-22-82
Linia fierbinte
(250) 2-51-06

Filiala Șoldănești

Biroul comercial
(272) 2-25-01
Linia fierbinte
(272) 2-04-06

Sectorul Dubăsari

Biroul comercial
(248) 4-47-01
Maistru de sector
(248) 4-32-29

Telefoane pentru informații
filialele S.A. „RED Nord-Vest”

Filiala Briceni

Informații:
(247) 20418, 23107
Dispecerat:
(247) 20406; 22477

Filiala Drochia

Informații:
(252) 22070; 26018
Dispecerat:
(252) 22477; 26006

Filiala Ocnița

Informații:
(271) 20818
Dispecerat:
(271) 22477; 20806

Filiala Dondușeni

Informații:
(251) 20235; 22463
Dispecerat:
(251) 20216; 22477

Filiala Edineț

Informații:
(246) 28518; 29518
Dispecerat:
(246) 22477; 29505

Filiala Soroca

Informații:
(230) 20758
Dispecerat:
(230) 22477; 20746

Aviz de racordare

Regulamentul pentru furnizarea și
utilizarea energiei electrice
aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 314 din 04.12. 2008

(Denumirea întreprinderii)

AVIZ DE RACORDARE

nr. ____ din ____ 200__

Valabil pînă la ____ 200__

Solicitantul(consumatorul): _____

Adresa: _____

Obiectul de racordare: _____

Categoria de fiabilitate: _____

Condiții referitor la sursa autonomă de alimentare cu
energie electrică: _____

Punctul de racordare: _____

Tensiunea nominală în punctul de racordare: _____

Puterea contractată: _____

Indicații referitor la proiectarea instalației de racordare: _____

Cerințe referitor la valoarea factorului de putere: _____

Cerințe de protecție contra fulger: _____

Valorile curenților de scurt circuit: _____

Cerințe de protecție prin relee: _____

Cerințe față de izolație și protecția contra supratensiunii: _____

Cerințe față de automatizare: _____

Cerințe față de echipamentul de măsurare: _____

Alte cerințe: _____

Racordarea instalației de utilizare la rețeaua electrică este posibilă numai după îndeplinirea cerințelor indicate, cu prezentarea actului de admitere în exploatare a instalației de utilizare, eliberat de Inspectoratul Energetic de Stat.

Racordarea la rețeaua electrică și punerea sub tensiune a instalației de utilizare se efectuează de către unitatea de distribuție, responsabilă de executarea lucrărilor în cauză.

Racordarea instalației electrice a solicitantului la rețeaua electrică a unității de distribuție se efectuează în termen de 4 zile calendaristice din momentul de către solicitant a contractului de furnizare a energiei electrice și achitării plății pentru racordare.

În cazul existenței datoriilor pentru energia electrică și penalități la alte locuri de consum furnizorul este în drept să nu racordeze instalația de utilizare la rețeaua electrică.

IET	Amplasarea	Numele Inspectorilor	Intern	Orășnesc
Administrația	Chișinău	Diozu I.G.		22-33-20
		<i>Cibotari Tudor</i>		21-02-63
		<i>Prohorenco Iurie</i>		22-22-64
		<i>Răileanu Vlad</i>		22-31-57
		<i>Rîmiș Marcu</i>		22-23-82
		<i>Topal Maria</i>		21-20-39
		<i>Chirița Anton</i>		22-32-10
		<i>Vasilieva Silvia</i>		22-61-07
				214-213
		<i>Chirița Maria</i>	3-07	22-40-30
		<i>fax: 22 33 45</i>		22-96-35
		<i>Culicov Vitalii (șofer)</i>		
Chisinau	mun. Chișinău	Zacutico Ion		21-06-81
		<i>Osoianu Valentina</i>	6-45	25-36-45
		<i>Dobrotoc Alexandru</i>		22-04-36
		<i>Bogdan Alexandru</i>		22-14-67
		<i>Zinatulin Valeriu</i>		22-14-67
		<i>Cojuhari Alexandru</i>		22-16-66
	<i>Criuleni</i>	<i>Perciuleac P.</i>		248.2-19-81
Edineț	Edineț	Andronic Petru		246.2-25-34
		<i>Levițchii Alexandru</i>		246.2-25-34
		<i>Gherciu Veaceslav</i>		246.2-25-34
		<i>Pîslari Irina</i>		246.2-25-34
		<i>Cernomoreț Petru</i>		246.2-25-34
		<i>Fîntînă Gh. (șofer)</i>		246.2-25-34
	<i>Dondușeni</i>	<i>Turcanu Victor</i>	877.3-31	251.2-22-63
	<i>Ocnîța</i>	<i>Gîrtopan Andrei</i>		271.2-41-35
	<i>Briceni</i>	<i>Urechian Radu</i>		247.2-27-49

Soroca	Soroca	Sapojnic Mihai		230.2-20-47
		<i>Molceanovschi Ion</i>		230.2-20-47
		<i>Druța Leonid</i>		230.2-20-47
		<i>Cibotari V. (șofer)</i>		230.2-20-47
	<i>Drochia</i>	<i>Moraru Constantin</i>		252.2-29-93
	<i>Florești</i>	<i>Tofan Ion</i>		250.2-25-72
		<i>Guzun Eugen</i>		
		<i>Gonciaruc V</i>		250.2-25-72
Balti	<i>Bălți</i>	Spînu Nicolae	866.3-45	231.2-34-71
		<i>Grosu Svetlana</i>	866.3-46	231.2-22-21
		<i>Ceban Natalia</i>	866.5-55	231.2-22-21
		<i>Lîcov Victor</i>	866.5-14	
		<i>Grosu Vladimir</i>	866.5-12	231.2-34-71
		<i>Burlacu Victor (șofer)</i>		
		<i>Râșcani</i>	<i>Agache V.V.</i>	866.23-33 256.2-22-05
	<i>Sângerei</i>			262.2-31-09
	<i>Fălești</i>	<i>Pleşca Sergiu</i>	866-22-31	259.2-38-21
	<i>Glodeni</i>	<i>Moglan Iu.</i>	866-29-33	249.2-27-75
Orhei	<i>Orhei</i>	Gasper Mihai		235.2-08-50
		<i>Buciușcanu Victor</i>		235.2-08-50
		<i>Vacarciuc Ovidiu</i>		235.2-08-50
		<i>Botnari Alexandru</i>		235.2-08-50
		<i>Gheorghîșenco V.(șofer)</i>		235.2-08-50
		<i>Rezina</i>	<i>Curecheru Veaceslav</i>	254.2-38 -97
	<i>Telenești</i>	<i>Barilov Andrei</i>		258.2-20 -74
	<i>Șoldănești</i>	<i>Medinschi Vitalie</i>		272.2-31-42
Ungheni	<i>Călărași</i>	Stratan Nicolae		244.2-04-53
		<i>Chiriac Valentina</i>		244.2-04-53
		<i>Stratan Constantin.</i>		244.2-03-27
		<i>Macari Ion (șofer)</i>		
	<i>Ungheni</i>	<i>Prodan Andrei</i>		236.2-68-24
		<i>Pohilă G.I.</i>		236.2-68-24
	<i>Nisporeni</i>	<i>Guidea Gh.E.</i>		264.2-21-27
	<i>Strășeni</i>	<i>Grosu Petru</i>		237.2-60-45
		<i>Nicolăescu Gheorghe</i>		237.2-60-45

**Durata de utilizare
de către consumatorii casnici a receptoarelor
electrice pentru facturarea în pașal a consumului de
energie electrică**

Căușeni	Căușeni	Perju N. I.	022.117- 34	243.2-63 -31
		<i>Tocan Galina</i>		243.2-32-38
		<i>Burlacu Sergiu</i>		243.2-32-38
		<i>Chizilă Mihai (șofer)</i>		
	Căinari	<i>Mocanu A.S.</i>		277.2-26-04
	Ștefan Vodă	<i>Cociug Ion</i>		242-2-44-99
	Anenii Noi	<i>Cocier Petru</i>		265.2-39-34
	Ialoveni	<i>Colesnicenco N.</i>		268.2-46-81
Cimișlia	Cimișlia	Soga P.V.		241.2-26-05
		<i>Plămădeală Tamara</i>		241.2-26-05
		<i>Bunduchi A.P.</i>		241.2-26-05
		<i>Aculov Gh. (șofer)</i>		
	Hâncești	<i>Buruian N.U.</i>		269.2-21-95
	Basarabeasca	<i>Trofimov A.I.</i>		297.2-26-91
	Leova	<i>Mitioglu A.P.</i>		263.2-23-47
		<i>Neagu Ion</i>		263.2-23-47
		<i>Sturza</i>		
Comrat	Comrat	Barladean L.		298.2-24-79
		<i>Ovseaniceva Nadejda</i>	888-380	298.2-24-79
		<i>Cazmalî Dumitru</i>		298.2-24-79
	Ceadâr Lunga	<i>Taucci I. V.</i>		291.2-05 -19
Cahul	Cahul	Cârâcu G. I.		299.2-96-02
				299.2-3428
		<i>Gram Tatiana</i>		299.2-34-28
		<i>Cîrlan I.</i>		299.2-96-02
		<i>Cumanici Valeriu</i>		2-96-02
		<i>Cherdot Ion (șofer)</i>		
	Cantemir	<i>Tabureanu Șt.</i>		273.2-24-12
	Vulcănești	<i>Eremia T.I.</i>		293.2-26-31
	Taraclia	<i>Ceavdar Victor</i>		294.2-56-91

Nr. d/o	Receptoare electrice	Durata de utilizare lunară, ore	
		iarna	vara
1	2	3	4
1.	Becuri electrice montate în încăperile de locuit, holuri, scări interioare ale apartamentelor și în bucătăriile din apartamente	180	90
2.	Becuri electrice montate în anexele apartamentelor (cămări, băi, WC, alte)	50	30
3.	Becuri pentru iluminatul interior în încăperi sau în locuri unde becurile funcționează toată noaptea	360	180
4.	Becuri pentru iluminatul scărilor din imobilele cu instalații delimitare a funcționării	360	180
5.	Becuri pentru iluminatul scărilor din imobilele fără instalații de limitare a funcționării	360	180
6.	Becuri pentru iluminatul interior permanent (zi și noapte)	720	720
7.	Becuri pentru iluminatul exterior	360	180
8.	Fiare de călcat	15	15
9.	Reșouri electrice	90	90
10.	Mașină electrică (plită de gătit instalată conform proiectului)	90	90
11.	Aspirator de praf	10	10
12.	Mașină clasică de spălat rufe	12	12
13.	Mașină automat de spălat rufe	30	30
14.	Radiator electric (calorifer, aerotermă)	300	-
15.	Mașină de spălat vase	30	30
16.	Pernă electrică	50	10
17.	Prăjitor de pâine	15	15
18.	Uscător de păr	5	5
19.	Ondulator de păr	5	5
20.	Mașină de ras	5	5
21.	Rîșniță pentru cafea	5	5
22.	Filtru de cafea	5	5

23.	Mixer	5	5
24.	Ventilator pentru bucătărie	-	30
25.	Ventilator pentru cameră	-	30
26.	Frigider fără termostat	360	720
27.	Frigider cu termostat	90	180
28.	Congelator	90	180
29.	Boiler	180	90
30.	Pompă electrică (indiferent de tip)pentru irigații	-	210
31.	Pompă electrică pentru apa potabilă	30	30
32.	Ciocan sau pistol de lipit	10	10
33.	Aparat de sudat	20	20
34.	Încălzitor instantaneu adaptat la robinet	50	50
35.	Aparat de radio, indiferent de tip	180	180
36.	Picup, indiferent de tip	20	20
37.	Casetofon	20	20
38.	Aparat TV	150	120
39.	Mașină de cusut electrică	15	15
40.	Termoplonjor	10	10
41.	Aparat de vibromasaj	10	10
42.	Vibrator pentru acvariu	20	20
43.	Încălzitor pentru acvariu	20	20
44.	Storcător de fructe	10	10
45.	Videocasetofon	150	120
46.	Orgă de lumini	20	20
47.	Antenă TV de cameră cu amplitudine	720	720
48.	Calculator personal	150	150
49.	Aparat cu raze ultraviolete	10	10
50.	Hotă electrică	60	60
51.	Aparat de mărit imagini fotografice	5	5
52.	Aparat de uscat fotografii	5	5
53.	Gril electric	5	5
54.	Diaproiector	5	5
55.	Mașină electrică de tocat carne	5	5
56.	Mașină electrică de scris	5	5
57.	Burghiu electric	5	5

58.	Cuptor electric	30	30
59.	Fereastră electric	10	10
60.	Strung electric	10	10
61.	Stație de emisiune și recepție	10	10
62.	Ionizator de aer	10	10
63.	Mașină de tocat nutreț	30	30
64.	Trafoaj electric	10	10
65.	Climatizor	-	150
66.	Pulverizator, instalație electrică de pulverizat vopsea	10	10
67.	Cască electrică pentru coafat	10	10
68.	Aparat de lustruit parchetul	10	10
69.	Ladă frigorifică, tejghea	100	200
70.	Derulator de casete (audio, video)	5	5
71.	Motorul antenei parabolice	720	720
72.	Cuptor cu microunde	20	20
73.	Aparat electric de remaiat ciorapi	5	5
74.	Robot electric	10	10
75.	Alte receptoare electrice	Sînt stabilite de către Furnizor, în comun cu Consumatorul, în funcție de regimul de lucru	
Notă: Luni de iarnă se consideră lunile octombrie-martie inclusiv, iar restul lunilor luni de vară.			

Pentru notițe

Pentru notițe

Pentru notițe

Pentru notițe